

Esbjerg
Kommune

Esbjerg Kommune
Budget 2027-30

Fastholdelses- forslag

Nødvendigt
forslag ☐

Forslag til ønsket
udvikling ☐

Kompenserende
besparelse ☐

Fastholdelses-
forslag ☒

1. Regulativ revision af vandløb – Fastholdelse af budgetbevilling

2. Beskrivelse af forslag

Det foreslås at fastholde et årligt budget på 2,0 mio. kr. til regulativrevision i budgetperioden 2027-2030.

Bevillingen til regulativrevision blev oprindeligt givet i forbindelse med budget 2021-2024 og var forudsat at dække en 8-årig periode. Bevillingen udløb derfor i princippet med udgangen af 2028, men budgetbeløbet er fejlagtigt ikke nulstillet fra 2029 og frem. På den baggrund fremsættes der nu et fastholdelsesforslag, som samtidig afspejler det faktiske og fremadrettede behov på området.

Arbejdet med regulativrevision har vist sig at være mere tidskrævende end oprindeligt forudsat. Der er tale om revision af meget gamle regulativer, hvor flere er op mod 100 år gamle, og som både juridisk, teknisk og forvaltningsmæssigt kræver et omfattende analyse- og dokumentationsarbejde. Fremdriften har derfor været lavere end forventet, og det vurderes, at regulativrevisionen vil være en langvarig og løbende proces, som strækker sig over mange år.

Samtidig må det forventes, at der efter en årrække vil opstå behov for at genbesøge og opdatere tidligere reviderede regulativer, bl.a. som følge af ændret praksis, ny lovgivning, klimaforandringer samt erfaringer fra implementeringen.

Undervejs i regulativrevisionen kan der desuden opstå behov for at igangsætte supplerende initiativer, herunder f.eks. vandplansinitiativer og afledte undersøgelser, som er nødvendige for at sikre en fagligt og juridisk holdbar revision. Disse initiativer bidrager ligeledes til, at processen strækker sig over en længere årrække.

De 2,0 mio. kr. årligt forudsættes anvendt til:

- interne ressourcer og sagsbehandling,
- eksterne konsulenttydelser (juridiske og tekniske),
- opmåling, registrering og dokumentation i forbindelse med regulativrevisionen.

En fastholdelse af budgettet vurderes derfor nødvendig for at kunne videreføre og færdiggøre regulativrevisionen på et fagligt forsvarligt niveau samt sikre en stabil og langsigtet administration på området.

3. Ændring af målsætninger / serviceniveau

-

4. Økonomi

Beløb i 1.000 kr.	2027	2028	2029	2030
Indsatsområde / resultatkrav				
Regulativ revision af vandløb, drift	-4.756,5	-340,9	570,0	570,0
Drift – allerede afsat nulstilles (tidl. Overførte midler)	-6.756,5	-2.340,9	-1.430,0	-1.430,0
Drift – fremtidigt behov	2.000,0	2.000,0	2.000,0	2.000,0
Områdets totale budget	6.756,5	2.340,9	1.430,0	1.430,0

5. Finansiering ved øgede driftsudgifter

-

6. Personale- og arbejdsmiljømæssige konsekvenser (*antal årsværk*)

-

7. Konsekvenser for andre politikområder

-

8. Tidligere besparelser / udvidelser

-

Nødvendigt
forslag ☐

Forslag til ønsket
udvikling ☐

Kompenserende
besparelse ☐

Fastholdelses-
forslag x

1. Fastholdelse af budgetniveau på Familieområdet

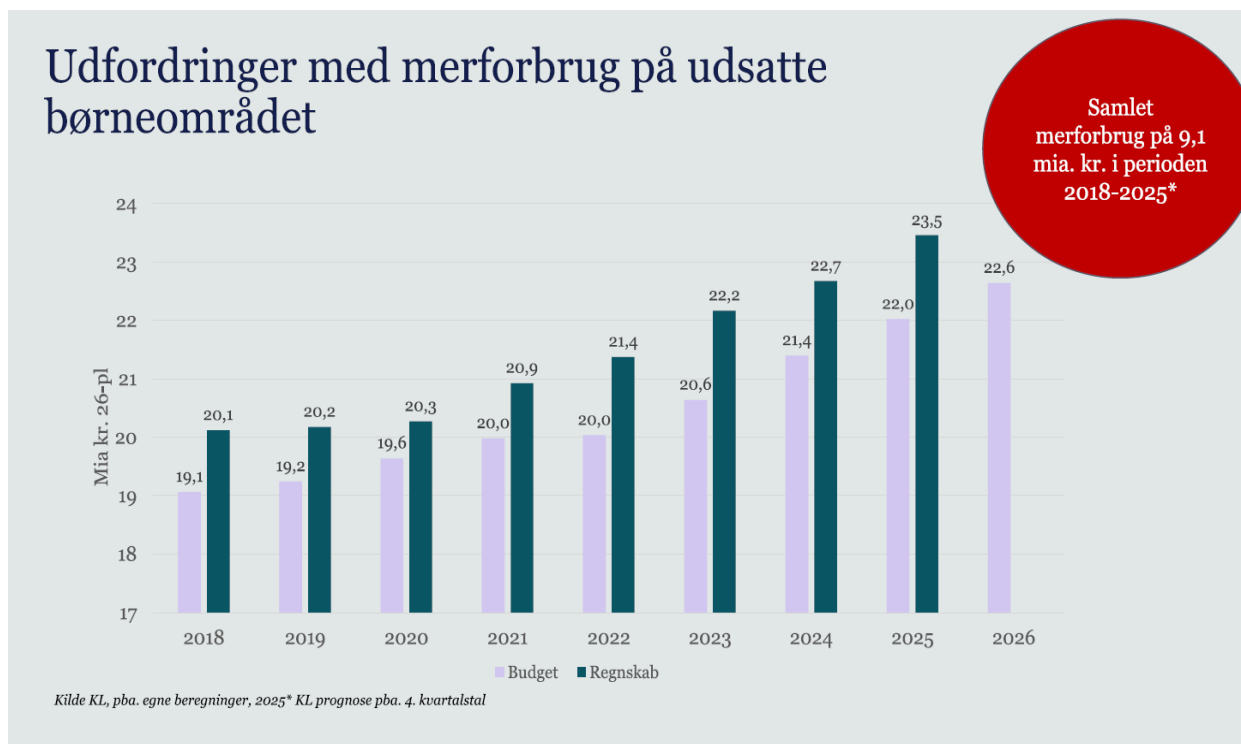
2. Beskrivelse af forslag (handling inkl. opfølgning)

På Byrådets møde den 16. marts 2026 blev der vedtaget en budgetbevilling til Familieområdets rammebelagte område i 2026, på i alt 50 mio. kr. for at balancere områdets forventede resultat for året 2026. Samtidig blev der bevilget en negativ tillægsbevilling på det ikke rammebelagte område, på i alt 15 mio. kr. Netto en tillægsbevilling på Familieområdet, på i alt 35 mio. kr.

Baggrunden var, at området, trods løbende implementering af de besparelser der blev vedtaget ved budgetaftalen 2025-2028, fortsat oplever et markant økonomisk pres på området.

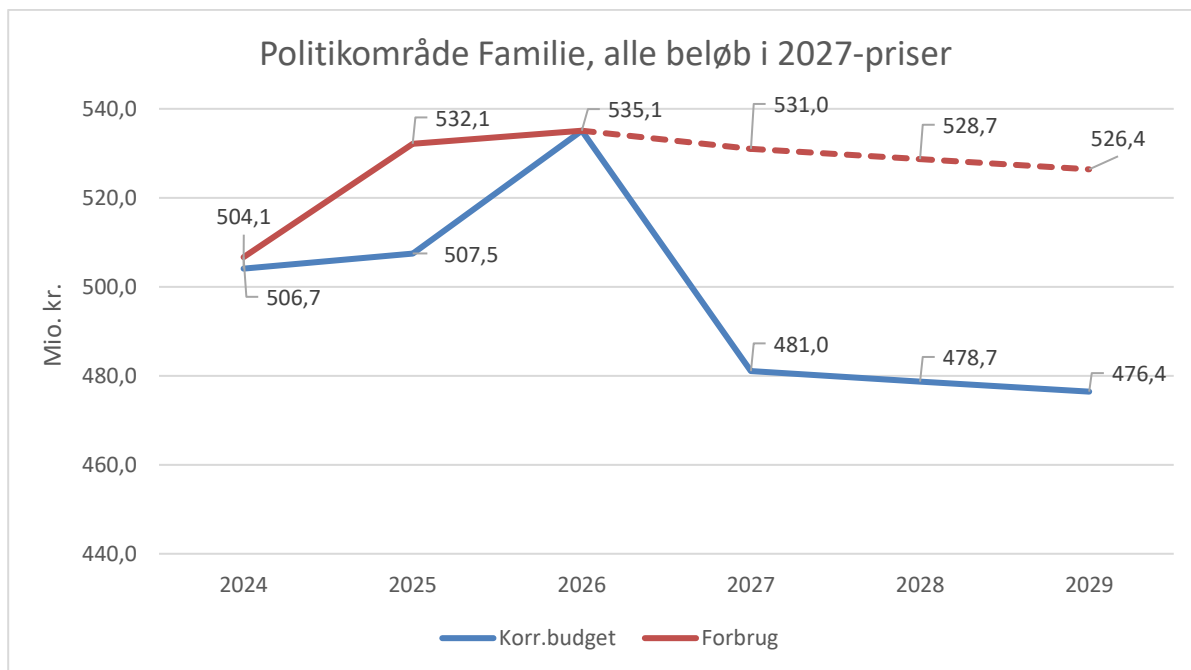
Lands-tal

På landsplan opleves ligeledes, at det specialiserede børneområde er pressede på budgettet. Nedenstående planche fra KLSocial Børn&Unge 26-møde som blev afviklet d. 9. april 2026, viser udviklingen i budget og forbrug fra 2018 frem til 2025.

Esbjerg-tal

Nedenstående graf viser den økonomiske udvikling fra regnskab 2024 sammenholdt med de afsatte budgetmidler. Der er indlagt den forudsætning, at udgiftsniveauet for det forventede regnskab 2026 ikke ændres i budgetperioden, udover implementering af G3 – generelt forslag fra budget 2025-2028 til imødegåelse af omprioriteringsbidrag.

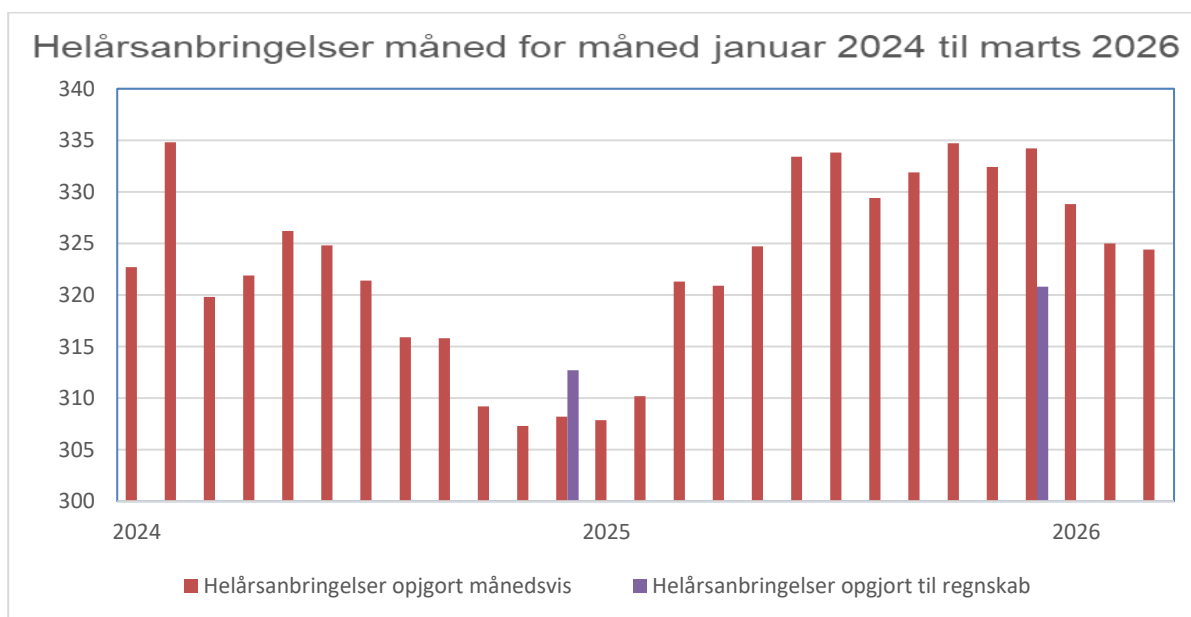

Årsagen til merbehovet

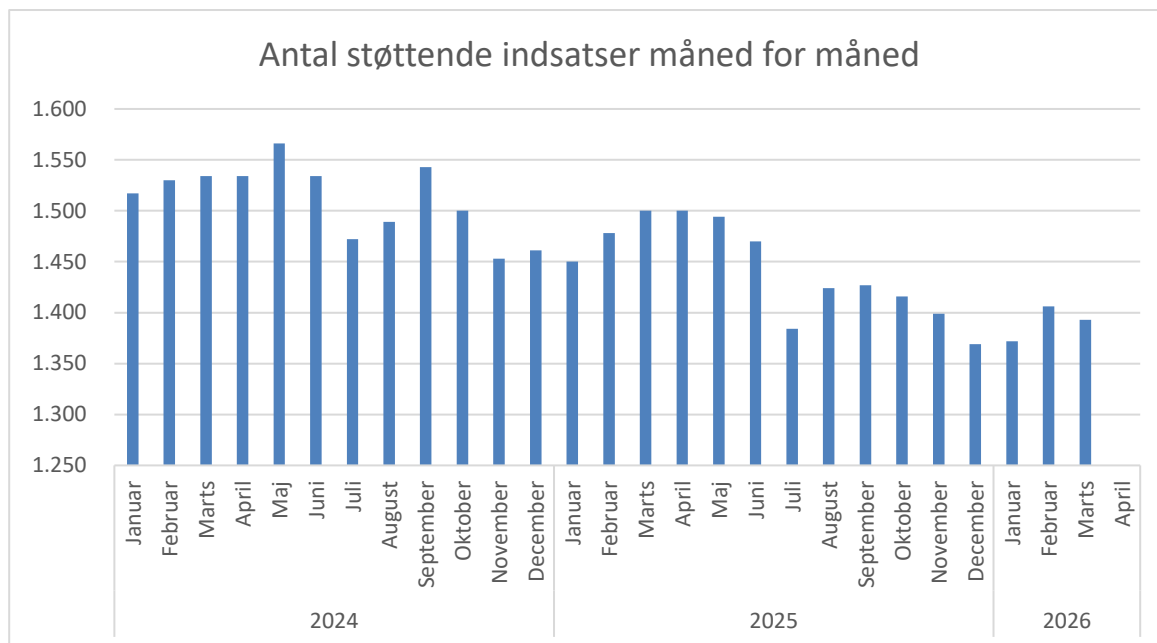
Særligt gælder det, at borgernes støttebehov opleves stigende, hvilket blandt andet giver sig udslag i flere og dyrere anbringelser. Antallet af anbringelser har været nedadgående de tidligere år, men i 2025 oplevedes der en markant stigning som får helårseffekt i 2026 og frem.

Som konsekvens af merbehovet på det rammebelagte område, forventes der ligeledes at kunne hjemtages yderligere refusion for særligt dyre enkeltsager.

Nedenstående graf viser udviklingen i antallet af helårsanbragte, måned for måned. Her ses udviklingen i 2025, som dog også viser en faldende tendens i starten af 2026, dog stadig over årsgennemsnittet for 2025.

Nedenstående graf viser antallet af unikke modtagere af støttende indsatser måned for måned. Der opleves aktuelt et pres på de støttende indsatser, hvorfor forventningen er, at antallet er stigende til forventet niveau for 2024 og 2025.

Der arbejdes fortsat målrettet med at nedbringe enhedsomkostningerne, ligesom der arbejdes med faglige sigtelinjer der skal understøtte det socialfaglige arbejde. Men det må konstateres at budgetbehovet er større end det afsatte budget. Implementering af Barnets Lov fra 2024 har været medvirkende til at presse udgiftsniveauet op.

Ovenstående udvikling viser, at det stigende behov, hovedsageligt skyldes tre forhold:

1. flere og dyrere anbringelser
2. flere støttende indsatser
3. implementering af Barnets Lov

Disse forhold vurderes at være strukturelle og ikke midlertidige.

Der er indgået et samarbejde med konsulenthuset BDO om udvikling af et styringsværktøj, som også skal understøtte arbejdet med mere valide prognoser for det fremtidige budgetbehov. Udvikling af styringsværktøjet i en Esbjerg kontekst er stadig under udvikling, men det opgjorte budgetmæssige merbehov er beregnet, med udgangspunkt i modellen fra BDO, som meget forsimplet går ud på at arbejde med en mængde gange pris-model.

3. Ændring af målsætninger / serviceniveau

-

4. Økonomi

Beløb i 1.000 kr.	2027	2028	2029	2030
Indsatsområde / resultatkrav				
Fastholdelse af budgetniveau	35.000,0	35.000,0	35.000,0	35.000,0
<i>Fastholdelse af budgetniveau, Drift (rammebelagt område)</i>	<i>50.000,0</i>	<i>50.000,0</i>	<i>50.000,0</i>	<i>50.000,0</i>
<i>Yderligere refusion for særligt dyre enkeltsager, Refusion (ikke rammebelagt område)</i>	<i>-15.000,0</i>	<i>-15.000,0</i>	<i>-15.000,0</i>	<i>-15.000,0</i>
Områdets totale budget (rammebelagt)	481.040,3	478.683,2	476.439,4	474.071,7
Områdets totale budget (ikke rammebelagt, SDE)	-59.210,2	-59.210,2	-59.210,2	-59.210,2

5. Finansiering ved øgede driftsudgifter

Der kan ikke anvises finansiering af bevillingsudvidelsen.

6. Personale- og arbejdsmiljømæssige konsekvenser (antal årsværk)

Ingen

7. Konsekvenser for andre politikområder

-

8. Tidligere besparelser / udvidelser

Det rammebelagte område

I budget 2023 har familieområdet fået 11,2 mio. kr. i årene 2023 og 2024, fra den afsatte finansielle reserve til imødegåelse af udgiftspresset på området.

I budget 2024 fik familieområdet permanent tilført 5,0 mio. kr. fra 2024 og frem, fra den afsatte finansielle reserve til imødegåelse af udgiftspresset på området samt yderligere refusioner for særligt dyre enkeltsager.

I budgetaftalen for 2025-2028 indgik en budgetreduktion på familieområdet med 19,8 mio. kr. årligt fra 2026 og frem.

I 2025 fik området en éngangsbevilling på 20 mio. kr.

I budgetaftalen for 2026-2029 fik familieområdet permanent tilført 20,0 mio. kr. årligt.

I 2026 fik området en éngangsbevilling på 50 mio. kr.

Nødvendigt
forslag ☐

Forslag til ønsket
udvikling ☐

Kompenserende
besparelse ☐

Fastholdelses-
forslag X

1. Fastholdelse af 2 erhvervsplaymakerstillinger under UngEsbjerg

2. Beskrivelse af forslag

Esbjerg Kommunes to erhvervsplaymakere udgør et centralt omdrejningspunkt i vores samlede vejledningsindsats på skolerne i kommunen. De er ikke kun organisatoriske nøglepersoner, men også fundamentale elementer i kommunens sammenhængende plan for vejledning, hvor kommunen har en lovmæssig forpligtelse til at sikre relevante, kvalificerede og virkningsfulde vejledningstilbud i udskoling.

Erhvervsplaymakerfunktionen er samtidig en direkte understøttelse af både de landsdækkende og kommunale strategier, der sigter mod at få flere unge til at vælge en erhvervsuddannelse, samt Esbjerg Kommunes Vision 2025 – Kvalificeret arbejdskraft til alle, som forudsætter et stærkt og tæt samspil mellem skoler, virksomheder og uddannelsesinstitutioner.

Med den nationale beslutning om, at erhvervspraktik fra skoleåret 2025/26 bliver obligatorisk, er behovet for en professionel, koordineret og kapacitetsstærk kommunal indsats kun blevet større. Her er kommunens erhvervsplaymakere helt centrale – både i forhold til at sikre, at alle elever får adgang til relevante praktikforløb, og i forhold til at understøtte skoler, virksomheder og forældre i en proces, der bliver markant mere kompleks og omfattende end tidligere.

De to stillinger udfylder hver sin specialiserede rolle:

1) Erhvervsplaymaker med ansvar for erhvervspraktik

Denne funktion sikrer den samlede kommunale koordinering af den nye obligatoriske erhvervspraktik og opbygger samt vedligeholder virksomhedskontakten. Stillingen har fokus på at skabe praktikpladser, understøtte lærere og elever, udvikle materialer og værktøjer samt gennemføre klassepraktikker, der giver eleverne tidlig indsigt i arbejdsmarkedet.

2) Erhvervsplaymaker med ansvar for virksomheds- og uddannelsesrettede forløb

Denne funktion udvikler og driver de virksomheds- og uddannelsesforløb, som understøtter elevernes uddannelsesvalg og kendskab til erhvervslivets muligheder. Det sker gennem undervisningsforløb på virksomheder og ungdomsuddannelser, koordinering af årlige projekter og udvikling af nye aktiviteter, der understøtter den kommunale vejledningsstrategi.

Til sammen er erhvervsplaymakerne den samlede bro mellem skolerne, virksomhederne og ungdomsuddannelserne – og dermed helt centrale for at løfte både kommunens vejledningsforpligtelse, Vision 2025, samt de nye krav om obligatorisk erhvervspraktik.

Siden 2019 har de to erhvervsplaymakerstillinger været midlertidigt finansieret gennem budgetaftaler med forlængelser to år ad gangen. Denne konstruktion har gennem flere år skabt både ansættelsesmæssig usikkerhed og overenskomstretlige udfordringer, idet

stillingerne reelt løser permanente kommunale kerneopgaver, men uden en stabil og langsigtet finansieringsramme. Permanentgørelse vil derfor sikre ordentlige ansættelsesvilkår og en bæredygtig organisatorisk forankring af funktionen.

3. Ændring af målsætninger / serviceniveau

-

4. Økonomi

Beløb i 1.000 kr.	2027	2028	2029	2030
Indsatsområde / resultatkrav				
Fastholdelse af 2 erhvervsplaymakere	1.500,0	1.500,0	1.500,0	1.500,0
Lønudgifter	1.375,0	1.375,0	1.375,0	1.375,0
Aktiviteter	105,0	105,0	105,0	105,0
Øvrige personaleudgifter	20,0	20,0	20,0	20,0
UngEsbjerg totale budget	78.870	78.870	78.870	78.870

5. Finansiering ved øgede driftsudgifter

-

6. Personale- og arbejdsmiljømæssige konsekvenser (antal årsværk)

To årsværk fortsætter deres arbejde som erhvervsplaymakere, såfremt forslaget vedtages. Alternativt udløber deres stillinger ved udgangen af 2026.

7. Konsekvenser for andre politikområder

De to erhvervsplaymakere står bag centrale indsatser på skoleområdet i Esbjerg Kommunes erhvervsfremmeindsats og Vision 2025 – Kvalificeret arbejdskraft til alle.

8. Tidligere besparelser / udvidelser

Forslaget om erhvervsplaymakere blev første gang vedtaget i 2019 og er siden blevet forlænget hvert andet budgetår.

Notat

Evaluerings af erhvervsplaymakerfunktionen 2026

Baggrund og formål

Erhvervsplaymakerfunktionen i Esbjerg Kommune blev etableret i 2018 med det overordnede formål at styrke koblingen mellem folkeskolen, ungdomsuddannelserne og erhvervslivet samt at bidrage til, at flere unge vælger en erhvervsuddannelse efter grundskolen. De oprindelige erhvervsplaymakere blev etableret som en virksomhedsrettet understøttelse af udkolingen med særligt fokus på erhvervspraktik, praksisnære undervisningsforløb og styrket samarbejde med det lokale erhvervsliv. Siden oprettelsen har de to oprindelige erhvervsplaymakerstillinger været finansieret via midlertidige bevillinger i byrådets budgetaftaler med forlængelser på to år ad gangen. Stillingerne har således været videreført løbende, men uden varig finansiering.

Dette notat har til formål at give en samlet status på de to oprindelige erhvervsplaymakerstillinger med fokus på folkeskolen, deres opgaver, organisering og nuværende betydning. Samtidig beskrives den samlede erhvervsplaymakerfunktion, som i dag består af et team på fem stillinger med forskellige målgrupper og finansieringsgrundlag. Notatet skal ses i sammenhæng med budgetsagen om eventuel videreførelse af de to stillinger i perioden 2027–2030.

Erhvervsplaymakerfunktionen i dag – samlet overblik

Erhvervsplaymakerfunktionen er organisatorisk forankret i UngEsbjerg og består i dag af i alt fem erhvervsplaymakere, der sammen varetager den virksomhedsrettede indsats i relation til både folkeskolen, juniormesterlære og erhvervsgrunduddannelse (EGU).

Funktionen er over tid blevet udvidet som følge af nye politiske initiativer og ordninger, men de oprindelige to erhvervsplaymakere med fokus på folkeskolen udgør fortsat fundamentet for indsatsen i udkolingen og kontakten til erhvervslivet på folkeskoleområdet.

De fem stillinger er fordelt således:

- **Erhvervsplaymaker – folkeskolen (2 stillinger)**

De to oprindelige erhvervsplaymakerstillinger har ansvar for den virksomhedsrettede indsats i folkeskolens udkolings. Opgaverne omfatter blandt andet erhvervspraktik, herunder den obligatoriske erhvervspraktik, virksomheds- og uddannelsesrettede forløb for elever, sparring med skoler samt strategisk samarbejde med virksomheder og ungdomsuddannelser. Stillingerne er finansieret via midlertidige budgetaftaler og er senest videreført til og med 2026. De har været midlertidigt finansierede siden oprettelsen i 2018.

- **Erhvervsplaymaker – EGU (1 stilling)**

Stillingen varetager den virksomhedsrettede indsats på erhvervsgrunduddannelsen (EGU) og arbejder med etablering og fastholdelse af virksomhedskontakter, praktikpladser og samarbejder målrettet EGU-elever.

Stillingen er finansieret via eksisterende midler til den virksomhedsrettede EGU-indsats samt det generelle driftsbudget for EGU og er ikke tidsbegrænset.

- **Erhvervsplaymaker – juniormesterlære (2 stillinger)**

Fra skoleåret 2025/26 er der ansat to erhvervsplaymakere med fokus på juniormesterlæreordningen. Stillingerne understøtter elever, skoler og virksomheder i forbindelse med indgåelse af praktikaftaler, kontakt til virksomheder samt koordinering og opfølgning på forløbene.

Stillingerne er finansieret via de midler, som Esbjerg Kommune har fået tilført i forbindelse med indførelsen af juniormesterlæreordningen.

Der er etableret et tæt og velfungerende samarbejde mellem de fem erhvervsplaymakere på tværs af de forskellige spor. Samarbejdet sikrer fælles indgang til virksomhederne, videndeling og sammenhæng i indsatsen, så elever, skoler og virksomheder oplever én samlet og koordineret erhvervsrettet funktion.

Hvad har erhvervsplaymakerne udrettet – status på indsatsen

De to oprindelige erhvervsplaymakere med fokus på folkeskolen varetager i dag en bred og omfattende virksomhedsrettet indsats i udskolingen. Indsatsen gennemføres i tæt samarbejde med skolernes ledelser og lærere, ungdomsuddannelserne, virksomhederne samt de øvrige erhvervsplaymakere i teamet. Erhvervsplaymakerne har samlet set årligt kontakt med ca. 8.000 elever gennem praktik, forløb, projekter og arrangementer.

Praktikindsatsen i folkeskolen

Praktikindsatsen udgør en central og stigende del af erhvervsplaymakernes opgaver, særligt efter indførelsen af obligatorisk erhvervspraktik i udskolingen fra august 2025. Erhvervsplaymakerne understøtter både planlægning, koordinering og gennemførelse af praktikforløb og har i skoleåret 2025/26 bidraget til:

- 1.133 registrerede praktikaftaler i udskolingen
- Praktik- og juniormesterlære-samarbejde med 548 virksomheder, der udbyder pladser til folkeskoleelever
- Udvikling og drift af en samlet virksomhedsbank på ude.nu, hvor elever, forældre og skoler kan finde praktikpladser og information
- Udvikling af målrettet informations- og vejledningmateriale til virksomheder, skoleledere, lærere, elever og forældre om praktik og juniormesterlære
- Afholdelse af webinarer og oplæg for udskolingslærere om praktik, organisering og registrering
- Klassepraktikforløb for 6.-7. klassetrin samt oplæg i klasserne om forventninger, adfærd og udbytte før, under og efter praktikophold

Erhvervsplaymakerne arbejder strategisk med praktik som en del af en længere proces, hvor en vellykket erhvervspraktik kan føre videre til forpraktik, traineeansættelse, EGU eller på sigt en uddannelsesaftale. Denne indsats sker i tæt samspil med erhvervsuddannelserne.

Virksomheds- og uddannelsesrettede forløb

Ud over praktikindsatsen udvikler og faciliterer erhvervsplaymakerne en lang række virksomheds- og uddannelsesrettede undervisningsforløb og arrangementer, som skolerne kan anvende som en del af undervisningen eller som særlige temaforløb. I skoleåret 2025/26 har erhvervsplaymakerne bl.a. bidraget til:

- 54 virksomheds- og erhvervsforløb målrettet folkeskoler og ungdomsuddannelser
- 29 tilbud på tværs af ungdomsuddannelserne og 25 forløb, hvor ungdomsuddannelserne åbner for folkeskoleelever
- Landbrugsskolebesøg for 6. klasser med hands-on-forløb
- Guidede havnerundture og virksomhedsbesøg i samarbejde med Business Esbjerg

- Projektuger som Mission Minecraft med fokus på tidlig erhvervsintroduktion og produktionsforståelse
- Rollemodeloplæg for alle elever på 8. årgang i kommunen samt særlige rollemodeloplæg for linje S-klasser (specialområdet)
- Rundvisninger og introduktionsforløb på erhvervsuddannelserne, herunder Rybners tekniske uddannelser

Derudover har erhvervsplaymakerne en koordinerende og projektledende rolle i en række større tilbagevendende initiativer, herunder De maritime elev dage, Energiens Folkemøde for Børn & Unge, Edison-opfinderkonkurrencen, Naturfagsmaraton samt diverse branche- og erhvervsrettede temauger.

Samarbejde og sammenhæng i indsatsen

Indsatsen gennemføres i tæt samarbejde med de øvrige erhvervsplaymakere i teamet, herunder EGU- og juniormesterlære-sporene. Dette samarbejde sikrer, at elever kan bevæge sig smidigt fra praktik og virksomhedsforløb i folkeskolen videre mod juniormesterlære, EGU eller en erhvervsuddannelse. Skoler, virksomheder, forældre og elever oplever dermed en sammenhængende og koordineret indsats, hvor erhvervsplaymakerne fungerer som en fast og tydelig indgang til erhvervslivet.

Eksterne fondsmidler

Til aktiviteter i skoleåret 2025/26 har de to erhvervsplaymakere med fokus på folkeskolen bidraget til hjemtagning af eksterne fondsmidler og sponsorater for samlet ca. 1,1 mio. kr. Midlerne har muliggjort gennemførelse og videreudvikling af en række større erhvervs- og uddannelsesrettede aktiviteter for elever i udskolingen, som ellers ikke ville kunne rummes inden for de ordinære driftsrammer. En nærmere oversigt fremgår af bilag 2.

Vurdering af erhvervsplaymakernes betydning

Erhvervsplaymakerne varetager i dag en afgørende rolle i gennemførelsen af Esbjerg Kommunes samlede vejledningsindsats i udskolingen, som kommunen skal beskrive i Den sammenhængende plan for vejledning. Funktionen bidrager konkret til at omsætte de overordnede mål om kvalificerede uddannelsesvalg, praksisnær vejledning og sammenhængende overgange til daglig praksis på skolerne.

Erhvervsplaymakernes indsats supplerer og understøtter den lovpligtige uddannelsesvejledning ved at give eleverne direkte erfaringer med erhverv, virksomheder og erhvervsuddannelser. Gennem erhvervspraktik, juniormesterlære, virksomhedsbesøg, rollemodeloplæg og erhvervsrettede undervisningsforløb bidrager erhvervsplaymakerne til, at vejledningen bliver konkret, virkelighedsnær og relevant for elevernes uddannelsesvalg.

Udviklingen i søgetal til ungdomsuddannelser i Esbjerg Kommune

Erhvervs-uddannelse i %	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Lands tal 2026
EUD	19,3	22,3	20,0	23,4	23,7	23,9	22,3	24,5	25,2	23,9	19,0
Gymnasie	72,4	69,2	71,1	67,9	69,5	69,6	71,0	69,0	65,2	68,1	73,7

❖ Data fra uddannelsesstatistik

Udviklingen i Esbjerg Kommunes søgemønstre til ungdomsuddannelserne peger samtidig på, at kommunen samlet set ligger over landsgennemsnittet og over sammenlignelige bykommuner i søgningen til erhvervsuddannelserne. Denne positive udvikling er sket parallelt med udbygningen og konsolideringen af erhvervsplaymakerfunktionen og den styrkede virksomhedsrettede indsats i udskolingen. Det er ikke muligt at tilskrive udviklingen én enkelt indsats, men erhvervsplaymakerne vurderes at være en væsentlig medvirkende faktor i arbejdet med at synliggøre erhvervsuddannelsernes muligheder og skabe realistiske uddannelsesperspektiver for eleverne.

Derudover udfylder erhvervsplaymakerne en central koordinerende rolle i forhold til samarbejdet mellem folkeskoler, Business Esbjerg, virksomheder og ungdomsuddannelsesinstitutioner. Funktionen fungerer som bindeled mellem mange aktører og bidrager til fælles retning, fælles sprog og bedre udnyttelse af hinandens ressourcer. Dette har styrket både kvaliteten og omfanget af de erhvervsrettede aktiviteter på skolerne.

Det har været vigtigt for Business Esbjerg at bidrage til evalueringen og betydningen af erhvervsplaymakerfunktionen i forhold til deres organisation. De har bidraget udtalelse, som kan læses bilag 1.

Erhvervsplaymakerfunktionen rummer således både en driftsmæssig kerneopgave, der sikrer, at erhvervspraktik, obligatoriske ordninger og virksomhedsforløb kan gennemføres i praksis, og en udviklingsrolle, hvor nye samarbejder, formater og indsatser løbende udvikles i takt med ændrede krav og politiske prioriteringer. Samlet set har funktionen udviklet sig fra en projektbaseret indsats til en central del af kommunens permanente arbejde med vejledning, uddannelsesvalg og overgange.

Bilag 1. Business Esbjerg – Hvorfor en erhvervsplaymaker funktion i Esbjerg Kommune

BUSINESS ESBJERG

John Tranums Vej 23
DK-6705 Esbjerg

Telefon +45 75 12 37 44

Email info@businessesbjerg.com

WWW.businessesbjerg.com

CVR nr. 30 16 42 10

**BUSINESS
ESBJERG**

HVORFOR EN ERHVERVSPLAYMAKER-FUNKTION I ESBJERG KOMMUNE?

I Business Esbjerg har vi samarbejdet med erhvervsplaymakerne siden opstarten i 2018.

Helt overordnet set har vi været meget tilfredse med samarbejdet og ikke mindst de opnåede resultater.

Erhvervsplaymakerne indgår som tidligere i budgetforhandlinger for 2027, og vi vil kort oplyse de opnåede resultater, som erhvervsplaymakerne har haft en meget stor andel i, set fra virksomhedernes og Business Esbjergs perspektiv:

- Andelen af en ungdomsårgang der vælger en erhvervsuddannelse er steget med mere end 5 %-point i perioden.
- Der er skabt en fremragende platform ude.nu til praktikpladser, juniormesterlære og virksomhedsrettede forløb målrettet skole- og gymnasieelever, lærere og forældre.
- Vejledningen om uddannelsesvalg er blevet mere balanceret.
- Skoleelevers kendskab til virksomheder og virksomhedsdrift er steget.
- Skoleelevers kendskab til erhvervsuddannelserne er steget.
- En hurtigt og effektiv indsats i det første år med juniormesterlære og obligatorisk praktik.

Resultaterne har således været imponerende og en meget vigtig indsats for væksten i Esbjerg kommunes virksomheder.

Erhvervsplaymakerne har bidraget til at nuancere de unges valg af ungdomsuddannelse og flere har valgt en erhvervsuddannelse. Flere erhvervsuddannede er en helt central faktor i den grønne omstilling, hvor 3 ud af 4 jobs vil have en baggrund i en erhvervsuddannelse.

Blandt DI's anbefalinger til kommunerne er erhvervsplaymakerfunktionen ligeledes en meget vigtig faktor for vækst og velfærd i fremtiden.

I Business Esbjerg har vi understøttet erhvervsplaymakerens arbejde gennem vores netværk, arrangementer og erhvervskontakter. På det seneste har vi gennem et projekt: Fokus på Faglærte fået midler, så erhvervsplaymakerne kan lave endnu flere virksomhedsrettede forløb for folkeskoleelever i 4 til 10 klasser.

Erhvervsplaymakerne blev "født" til at få flere til at tage en erhvervsuddannelse. Men de virksomhedsrettede forløb har givet alle elever et bedre kendskab til virksomheder og et førstehåndsblik af de mange jobmuligheder. Vi tror på at det gør unge mere afklarede med livets store spørgsmål og dermed mindre utrygge ved kommende valg af uddannelse.

Demografien i Esbjerg kommune gør, at vi skal have en højere andel af unge til at lykkes sammen med erhvervslivet, og her er erhvervsplaymakerne en vigtig forudsætning.

Erhvervsplaymakerne har i perioden været uovertrufne til at løfte samarbejdet mellem elever, lærere, UU-vejledere, erhvervsskoler og virksomheder. Virksomhederne ved godt at alt samarbejde til folkeskolen foregår gennem indgangen: erhvervsplaymakerne og ude.nu.

På vegne af virksomheder i Esbjerg kommune håber vi, og ser frem til, at kunne samarbejde med erhvervsplaymakerne i de kommende år.

Med venlig hilsen

Peter Hegelund
Erhvervskonsulent

Karsten Rieder
Direktør

Esbjerg 18. marts 2026

Bilag 2: Indhentede sponsor og fondsmidler til skoleåret 2025/26

Projekt	Administreres af	Beskrivelse	Midler	Samlet
Edison	UngEsbjerg	6. klasse, innovationskonkurrence i forbindelse med Energiens Folkemøde. Deltagere: 130 elever	75.000 kr. til forplejning, busser og projektdage på Rybners. Sponsor: Fonden for Entreprenørskab	75.000 kr.
Maritime Elevdage	Danske Rederier	Præsentation af de maritime uddannelser med aktiviteter og gratis busser Deltagere: 800 elever	25.000 kr. fra Oskar & Lida Nielsen 70.000 kr. fra Danske Rederier	95.000 kr.
Fagenes Fest	EHIF	Afvikling af Fagenes Fest – fejring af nye læringe i samarbejde med EHIF, Rybners og Business Esbjerg. Deltagere: 500 personer	122.000 kr. i legater uddeles til læringe 315.500 kr. til afviklingen af festen Sponsor: Fonde og partnerskaber (sponsorater)	437.500 kr.
Energiens Folkemøde	Energy Science World	Der uddeles kontante præmier til unge i forbindelse med finalerne, der afvikles til Energiens Folkemøde. Derud over betaler virksomheder og fonde transport til skolerne. Deltagere: 7.500 elever	50.000 kr. til busser 100.000 i præmier til unge uddeles 125.000 kr. til børn og unge-telte 32.000 kr. til "Store Nørd" Sponsor: Esbjerg Fonden, Hoffmann Fonden, Energi-branchen og lokale virksomheder	307.000 kr.
First Lego League	Aalborg Universitet	Lego-robot konkurrence for folkeskoleelever, der afvikles i samarbejde med Aalborg Universitet, Esbjerg Deltagere: 30 elever	To klassesæt med Lego-robotter til en skole i Esbjerg Sponsor: Welltec	10.000 kr.
Guidet Havnetur	Business Esbjerg	Gratis guidet havnetur inkl. forplejning til Esbjerg Kommunes folkeskoleelever, 5. – 10 kl. Deltagere: 750 elever	Sponsor: Tietgenfonden, Lauritzen Fonden og Claus Sørensen's Fond Projektmidler søgt af Business Esbjerg pga. af erhvervsplaymakernes projektbeskrivelser. Vi står for afviklingen.	150.000 kr.
Mission Minecraft	Business Esbjerg	Ugeforløb for 5. – 6. klasser med workshops på erhvervsskole og virksomhedsbesøg Deltagere: 200 elever	Sponsor: Tietgenfonden, Lauritzen Fonden og Claus Sørensen's Fond Projektmidler søgt af Business Esbjerg pga. af erhvervsplaymakernes projektbeskrivelser. Vi står for afviklingen. Søgt 6,6 mio til tre år	50.000 kr.
Samlet for skoleåret 2025/2026: 1.124.000 kr. Indhentes i fonde og sponsorater af Kasper og Julie- direkte eller i samarbejde med andre organisationer.				

Nødvendigt forslag ☐ Forslag til ønsket udvikling ☐ Kompenserende besparelse ☐ Fastholdelsesforslag ☒

1. Småjobbere i daginstitutioner

2. Beskrivelse af forslag

I perioden fra 1. januar 2024 til 31. december 2025 gennemførte Børn & Kultur i samarbejde med Borger & Arbejdsmarked en forsøgsordning, hvor kontanthjælpsmodtagere blev ansat i småjobs til rengøring i daginstitutionerne. Formålet var at nedbringe sygefraværet blandt medarbejderne i daginstitutionerne og give ledige borgere en tilknytning til arbejdsmarkedet. I perioden var oprettet 30 småjobs på kommunens daginstitutioner med et gennemsnitligt timetal på 10 timer pr. uge i 6 måneder. Udgifterne til lønnen var delvist finansieret af færre udgifter til kontanthjælp i Borger & Arbejdsmarked.

Efter projektets udløb er der foretaget en opfølgning på, om kontanthjælpsmodtagerne efterfølgende er kommet ud af kontanthjælpen. En opgørelse fra slutningen af april viser, at 26% af småjobberne er ude af kontanthjælpen et halvt år efter projektets udløb.

Småjobberne udfører vigtige opgaver på institutionerne. De fungerer som en ekstra hånd i hverdagen og supplerer og bidrager til den daglige drift i en daginstitution, fx med rengøring af overflader og køleskabe, ordne vasketøj og praktiske opgaver i forbindelse med frokost, fx dækning af rulleborde og fylde opvaskemaskinen efter mad. Det frigør tid, så det pædagogiske personale kan fokusere på relationer, udvikling og trivsel hos børnene. For småjobberne er ansættelserne en værdifuld mulighed for at få erfaring med arbejdsmarkedet.

Forslaget er baseret på at der ansættes 30 medarbejdere i småjob.

3. Ændring af målsætninger / serviceniveau

4. Økonomi

Beløb i 1.000 kr.	2027	2028	2029	2030
Indsatsområde / resultatkrav				
Ansættelse af 30 småjobbere i daginstitutioner	3.000	3.000	3.000	3.000
Lønudgift i Børn & Kultur	3.000	3.000	3.000	3.000
Daginstitutioners totale budget	508.632	505.688	501.633	501.633

5. Finansiering ved øgede driftsudgifter

6. Personale- og arbejdsmiljømæssige konsekvenser (antal årsværk)

Ansættelse af 30 medarbejdere á 10 timer pr. uge

7. Konsekvenser for andre politikområder

8. Tidligere besparelser / udvidelser

Forslaget er en forlængelse af et samarbejde med Borger & Arbejdsmarked, hvor daginstitutionerne ansatte småjobbere med delvis finansiering af tilskud fra staten i Borger & Arbejdsmarked. Ordningen ophørte med udgangen af 2025.

Nødvendigt
forslag ☐

Forslag til ønsket
udvikling ☐

Kompenserende
besparelse ☐

Fastholdelses-
forslag ☐

1. Videreførelse af UngeLiv - seksuel sundhed og trivsel

2. Beskrivelse af forslag *(handling inkl. opfølgning)*

"UngeLiv – seksuel sundhed og trivsel" er et tilbud, der har til formål at fremme seksuel sundhed og trivsel for unge i alderen 12-25 år bosiddende i Fanø, Varde og Esbjerg Kommuner.

UngeLiv er et samarbejde mellem Fanø, Varde og Esbjerg Kommuner og Esbjerg Sygehus – Grindsted Sygehus.

I Esbjerg er tilbuddet placeret på Esbjerg Sundhedscenter.

UngeLiv har fokus på psykisk og kropslig trivsel, seksuel risikoadfærd, seksuelt overførte sygdomme og graviditet gennem indsatser indenfor følgende områder:

- Samtaler med afsæt i den unges behov og situation - herunder mulighed for oplysning, vejledning og rådgivning
- Test for seksuelt overførte infektioner og graviditet
- Gratis prævention

UngeLiv medvirker til at fremme trivsel og styrke de unge i målgruppen til at tage ansvar for egen trivsel og seksuelle sundhed.

UngeLiv er et lavtærskeltilbud, der ikke kræver lægehenviisning. Ved behov guides den unge videre i andre relevante kommunale indsatser og ud i frivillige tilbud.

UngeLiv er baseret på erfaringer fra Sverige med "Ungdomsmottagninger", som har eksisteret siden 1970'erne. "Ungdomsmottagningerne" har stor succes i Sverige, som et sundhedsfremmende tiltag til at forbedre udviklingen af de unges fysiske og psykiske sundhed samt styrke de unge i deres seksuelle identitetsudvikling og forebygge uønskede graviditeter og seksuelt overførte infektioner.

UngeLiv åbnede den 1. oktober 2022 med tilskud fra Sundhedsstyrelsen. Tilskuddet udløb ved udgangen af 2024.

I Budget 2025-28 bevilgede Byrådet 0,5 mio. kr. til UngeLiv for 2025 og 2026.

UngeLiv drives med et årligt budget på ca. 1 mio. kr.

De regionale udgifter til dækning af løn til læge samt analyser af test udgør ca. 270.000 kr. Region Syddanmark bevilgede i 2024 varige midler til indsatsen.

De kommunale udgifter til dækning af løn til koordinator og indkøb af prævention udgør de resterende ca. 730.000 kr.

De kommunale udgifter fordeles mellem Esbjerg, Fanø og Varde Kommuner ud fra andelen af unge i målgruppen. Esbjerg Kommunes andel er 550.000 kr. årligt ud af det samlede budgetbeløb på 730.000 kr.

Varde Kommune behandler videreførelse af projektet i deres Budget 2027-30.

Aktivitet i UngeLiv

I 2025 har 1.186 unge benyttet UngeLiv.

Karakteristika for brugergruppen i UngeLiv er primært kvinder i aldersgruppen 17-21 år, hvor de er i overgangen mellem ungdoms- og voksenliv.

En større gruppe af de unge, der benytter UngeLiv er i en særlig sårbar situation. Sårbarheden er karakteriseret ved forhold som psykisk mistrivsel, begrænsede sociale netværk og begrænsede personlige ressourcer. Disse unge har ofte et øget behov for rådgivning, støtte og forebyggende indsatser i forhold til seksuel sundhed og trivsel.

Tabellen nedenfor angiver antal testede pr. år samt antallet af unge, der er testet positiv for henholdsvis klamydia og gonorré.

År	Antal testede	Antal testet positiv for klamydia	Antal testet positiv for gonorré
2022 (fra 15/10)	48	12	0
2023	735	146	5
2024	714	95	7
2025	683	101	3
2026 (til 31/3)	119	17	1
Total	2.299	371	16

Til slut kan det nævnes, at UngeLiv er opmærksom på den praktiserende læges rolle, og der opleves en gensidig henvisning af borgere mellem UngeLiv og de praktiserende læger.

3. Ændring af målsætninger / serviceniveau

-

4. Økonomi

Beløb i 1.000 kr.

	2027	2028	2029	2030
Indsatsområde / resultatkrav				
- Videreførelse af "UngeLiv – seksuel sundhed og trivsel i Esbjerg Kommune"	550,0	550,0	550,0	550,0
Anlæg	0,0	0,0	0,0	0,0
Drift	550,0	550,0	550,0	550,0
Områdets totale budget	550,0	550,0	550,0	550,0

5. Finansiering ved øgede driftsudgifter

-

6. Personale- og arbejdsmiljømæssige konsekvenser (*antal årsværk*)

-

7. Konsekvenser for andre politikområder

-

8. Tidligere besparelser / udvidelser

-

Nødvendigt
forslag ☐

Forslag til ønsket
udvikling ☐

Kompenserende
besparelse ☐

Fastholdelses-
forslag ☒

1. Effektiv drift af et voksensocialområde i balance

2. Beskrivelse af forslag (*handling inkl. opfølgning*)

Ændringsforslaget indeholder indstilling til fremtidigt udgiftsniveau for voksensocialområdet, og det skal ses i forhold til den etårige bevilling på 100 mio. kr. i 2026. Med en udviklingsplan for effektiv drift i balance, lægges der op til en reduktion i budgettet over tid til et fremtidigt stabilt niveau inden for de nuværende rammer for driften.

En realistisk budgettramme er forudsætning for sund drift af voksensocialområdet. Til 2026 blev området tildelt en etårig bevilling på 100 mio. kr. Bevillingen blev ledsaget af et opdrag til det nye byråd at vurdere det fremtidige udgiftsniveau med afsæt i det igangværende analysearbejde på området.

Med dette ændringsforslag sættes de budgetmæssige rammer for en effektiv drift i balance. Ændringsforslaget er udtryk for det forventede fremtidige udgiftsniveau.

Analyserne og de dertilhørende anbefalinger peger på udviklingspotentialer i flere spor. Tilbudsdriften kan bl.a. effektiviseres gennem udvikling af vagtplanlægningen, bedre udnyttelse af ressourcer på tværs, som vil nedbringe brugen af vikarer, tilrettelæggelse af opgaver og spredning af aktiviteter over dagen med mere. Initiativerne vil frigive mere tid til kerneopgaven og bl.a. mindske behovet for vikarer.

Med ovenstående tiltag beskriver dette ændringsforslag effektivisering af driften inden for de nuværende rammer. Yderligere effektiviseringsforslag er fremlagt i særskilte ændringsforslag i form af styrket sammenhæng i styring og tydeligt serviceniveau samt ændring i aktivitetstilbud.

Endvidere arbejder forvaltningen videre med analyser af og anbefalinger til udvikling af socialområdet. Herunder hører analyse af udviklingen i borgere, der modtager støtte, idet der ses en stigning i antal borgere, der modtager støtte, samt en stigning i borgere, der har et højt støttebehov. Analysen skal danne grundlag for eventuelle tiltag, der kan imødegå udviklingen. Hertil kommer arbejdet med en sektorplan, der beskriver tiltag til udvikling af tilbudsviften, samt arbejdet med at sikre bedre overgange fra familieområdet til voksensocialområdet og fra voksensocialområdet til ældreområdet.

3. Ændring af målsætninger / serviceniveau

Målet er at opnå en effektivisering af voksensocialområdet inden for rammerne af det hidtidige serviceniveau.

4. Økonomi

Fra 2026 til 2027 er der tale om en budgetreduktion på 7,7 mio. kr. inkl. kommunens omprioriteringsbidrag.

Der må knyttes forbehold til antallet af borgere, der modtager støtte, som en væsentlig parameter for områdets økonomi.

Beløb i 1.000 kr.

2027

2028

2029

2030

Indsatsområde / resultatkrav				
Effektiv drift af et voksensocialområde i balance	98.200,0	96.400,0	99.700,0	103.100
Anlæg	0,0	0,0	0,0	0,0
Drift	98.200,0	96.400,0	99.700,0	103.100,0
Områdets totale budget	0,0	0,0	0,0	0,0

5. Finansiering ved øgede driftsudgifter

-

6. Personale- og arbejdsmiljømæssige konsekvenser (antal årsværk)

-

7. Konsekvenser for andre politikområder

-

8. Tidligere besparelser / udvidelser

Voksensocialområdet er både i 2025 og 2026 tildelt etårige bevillinger på henholdsvis 107 og 100 mio. kr. til at sikre et realistisk budget for området.

Bilag til forslaget "Effektiv drift af et voksensocialområde i balance

Udviklingsplan for voksensocialområdet

Dette notat beskriver forudsætningerne bag ændringsforslaget til udvikling af en effektiv drift af et voksensocialområde i balance.

En realistisk budgetramme er en forudsætning for en sund drift af voksensocialområdet. Til 2026 blev området tildelt en etårig bevilling på 100 mio. kr. Bevillingen blev ledsaget af et opdrag til det nye byråd om at vurdere det fremtidige udgiftsniveau med afsæt i det igangværende analysearbejde på området. Rammerne for udviklingsplanen, som præsenteres i nærværende notat, er resultatet af analysearbejdet.

Tabel 1 indeholder ændringsforslag til et fremtidigt udgiftsniveau for voksensocialområdet.

Tabel 1 - samlet overblik

Beløb i 1.000 kr. (2027-pl)	2027	2028	2029	2030
Samlet ændringsforslag	78.200	71.400	69.700	73.100
<i>Videreførelse af balance på voksensocialområdet</i>	<i>105.900</i>	<i>109.100</i>	<i>112.400</i>	<i>115.800</i>
<i>Effektivisering af tilbudsdriften</i>	<i>-17.700</i>	<i>-22.700</i>	<i>-22.700</i>	<i>-22.700</i>
<i>Effekt af styrket styring og sammenhæng</i>	<i>-10.000</i>	<i>-15.000</i>	<i>-20.000</i>	<i>-20.000</i>

De enkelte elementer beskrives i det følgende. Med henvisning til analyser menes analysearbejdet foretaget af bl.a. Komponent og BDO for Esbjerg Kommune.

Et udgangspunkt i balance

Udviklingsplanen tager udgangspunkt i et budget i balance. Derfor fremskrives 2026-bevillingen til prisniveauet for 2027 (2027-pl). Tabel 2 indeholder en fremskrivning af bevillingen fra budgettet for 2026 samt neutralisering af de kommunale omprioriteringsbidrag. På den måde bliver omprioriteringsbidraget indarbejdet i den samlede udviklingsplan.

Tabel 2 - udgangspunkt for udviklingsplan

Beløb i 1.000 kr. (2027-pl)	2027	2028	2029	2030
Videreførelse af budget til voksensocialområdet	105.900	109.100	112.400	115.800
<i>Videreførelse af balance på voksensocialområdet (B26)</i>	<i>102.700</i>	<i>102.700</i>	<i>102.700</i>	<i>102.700</i>
<i>Modregning af omprioriteringsbidraget</i>	<i>3.200</i>	<i>6.400</i>	<i>9.700</i>	<i>13.100</i>

Udviklingsplanen følger to overordnede spor, der hvert indeholder en række tiltag. Sporene præsenteres i det følgende.

Effektivisering af tilbudsdrift

Under effektivisering af tilbudsdriftet hører flere spor, der i sig selv kan betragtes som egne projektspor.

- Udbredelse af den bedste praksis for tilrettelæggelse af aktiviteter og opgaver skal sikre, at personaleressourcerne bruges bedst muligt. Det indbefatter bl.a. initiativer til bedre brug af skabeloner og standardisering, fordeling af aktiviteter for at udjævne spidsbelastninger, bedre match mellem opgaver og kompetenceprofiler, samarbejde med civilsamfundet med mere. Tiltagene relaterer sig til bemandingsbehov og har derfor en kobling til næste punkt.
- Udvikling af vagtplanlægning indeholder et ikke ubetydeligt potentiale. Det skal undersøges, hvordan centrale kompetencer kan understøtte vagtplanlægningen, og hvordan denne organiseres bedst.
- Bedre udnyttelse af ressourcer på tværs vil nedbringe brugen af vikarer. For at udnytte potentialet, skal der skabes en kultur og systemer, der understøtter fleksibilitet i bemanning og brug af personaleressourcer på tværs af tilbud. Initiativet indbefatter også sammentænkning af tilbud, der ligger geografisk tæt på hinanden.
- Effektivisering af dokumentationen indeholder potentiale både i forhold til videndeling mellem faglige medarbejdere i tilbuddet, ligesom dokumentationen kan bidrage til bedre kommunikation mellem tilbuds- og myndighedsfunktionerne (se afsnit styrket styring og sammenhæng nedenfor). Hertil kommer, at bedre strukturering af dokumentationen kan spare medarbejderne tid, som frigives til kerneopgaven.

Forandringerne tager tid at implementere, så det er vigtigt, at der fastholdes fokus herpå. Ledere og organisation skal have den rette støtte til processen, så tiltagene forankres i ledergruppen og organisationen. Til det formål allokeres to medarbejdere, der har til opgave at støtte tilbuddene med de forandringer, der skal gennemføres, samt at dele viden på tværs, så de bedste metoder og erfaringer udbredes.

Tabel 3 viser forventet økonomisk effekt af effektivisering af tilbudsviften.

Tabel 3 - effektivisering af tilbudsdriften

Beløb i 1.000 kr. (2027-pl)	2027	2028	2029	2030
Effektivisering af tilbudsdriften	-17.700	-22.700	-22.700	-22.700
Besparelse som følge af effektiviseringer	-19.000	-24.000	-24.000	-24.000
Lønbudget til to medarbejdere, der understøtter udviklingsprocessen	1.300	1.300	1.300	1.300

Ovenstående potentiale baserer sig på, at tiden brugt på opgaver med borgerne øges til 1.193 timer per årsværk, hvilket blandt andet svarer til budgetforudsætningerne anvendt i Varde Kommune og Ikast-Brande Kommune.

Styrket styring og sammenhæng

Analyserne viser et potentiale i udviklingen af en fælles forståelse af kvalitet og serviceniveau på tværs af organisationen. Der arbejdes med en øget styring med afsæt i de gældende kvalitetsstandarder for voksensocialområdet i Esbjerg Kommune.

Hovedelementerne er en styrket beskrivelse af serviceniveauet, der ledsages af ny budgetmodel (takststruktur). Begge dele har til formål at skabe tydelighed om indsats, mål og rammer, så myndighed- og tilbudsfunktionerne i højere grad får en fælles opfattelse af behov, indsats og mål.

Med afsæt i ovennævnte foretages en revisitering af borgerne. Med tydeligere rammer er forventningen, at støtten i højere grad vil matche borgernes behov samt, at der vil blive opnået større lighed i servicen. Der er tale om en omfattende proces, der tager tid. Derfor forventes effekten først synlig over år.

Analyserne indikerer, at der i dag (grundet praksis i tilbud og en løsere kobling mellem serviceniveau og indsats) varetages opgaver, som ikke er i overensstemmelse med en tilskåret indsats for borgerne. Det forventes derfor, at revisiteringen af borgerne vil medføre, at en række opgaver, der ikke stemmer overens med den visiterede indsats, vil bortfalde.

Tabel 4 gengiver forventet effekt af styrket styring og sammenhæng.

Tabel 4 - styrket styring og sammenhæng

Beløb i 1.000 kr. (2027-pl)	2027	2028	2029	2030
------------------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Effekt af styrket styring og sammenhæng	-10.000	-15.000	-20.000	-20.000
---	---------	---------	---------	---------

Ovenstående potentiale baserer sig på en forventning om, at kommunens beboere på egne botilbud i gennemsnit vil opleve et fald i støttebehov på 2 timer om ugen. Med et aktuelt støttebehov på i gennemsnit 26,5 timer svarer til et fald på 7,5%.

For at lykkes med initiativerne er en udvidet brug af data og målstyring efterspurgt. Data skal gøre det muligt at følge udviklingen og synliggøre effekterne. Ved at følge op på udviklingen bliver det synligt, om indsatserne virker. Således bliver det muligt at fejre succeser og rette initiativer til eller gentænke dem, hvis der viser sig behov for det.

En fortsat udviklingsproces

Foruden ovenstående tiltag til effektivisering af driften arbejdes der videre med analyser af udviklingen på socialområdet, som vil afklare økonomiske potentialer og føre til anbefalinger til yderligere tiltag.

Der ses en stigning i antal borgere, der modtager støtte, ligesom antallet af borgere med et højt støttebehov er stigende. En forudsætning for ovenstående budget er, at antallet af borgere, der modtager støtte, forbliver uændret. Der er behov for en nærmere **analyse af udviklingen i borgere, der modtager støtte**, og resultaterne vil danne grundlag for yderligere anbefalinger.

Nærværende notat beskriver rammerne for udvikling af effektiv drift inden for kommunens nuværende tilbudsvifte. Forslag til udvikling af tilbudsviften vil blive udarbejdet i en **sektorplan for voksensocialområdet**.

Bedre **overgange fra familieområdet til voksensocialområdet og fra voksensocialområdet til ældreområdet** kan have positive indvirkninger på både driftsøkonomien og på borgernes trivsel og udvikling.

Samarbejdet med ældreområdet indgår i et særskilt ændringsforslag om analyse af mulighederne, mens arbejdet med overgange fra familieområdet kræver koordinering med Familie & Beskæftigelsesudvalget.

Nødvendigt
forslag ☐

Forslag til ønsket
udvikling ☐

Kompenserende
besparelse ☐

Fastholdelses-
forslag x

1. Tilskud til Reden Esbjerg (indsatsområde/resultatkrav)

2. Beskrivelse af forslag (handling inkl. opfølgning)

Sundhed, Omsorg & Socialudvalget har i forbindelse med Budget 2026-29 fået til opgave at gennemgå henholdsvis tilbudsviften på socialområdet og kriterierne for at kunne søge om Servicelovens § 18 midler i løbet af 2026 med henblik på at styrke rammerne for samarbejdet med de frivillige sociale organisationer.

På denne baggrund blev der i april 2026 nedsat en intern arbejdsgruppe med det formål at udarbejde materiale, som kan danne vidensgrundlag for budgetarbejdet i forbindelse med Budget 2027-30.

Analysen af organisationerne har taget udgangspunkt i data såsom formål, målgrupper, belægningsprocenter og overlap med andre organisationer med mere. Herudover er der foretaget en række interviews med kommunale ledere og medarbejdere fra tilbud, som har et bredt samarbejde med de forskellige organisationer. Der er også gennemført interview med en repræsentant for Børn & Kultur.

Ved budgetvedtagelsen for Budget 2026-29 blev det besluttet, at fire organisationer skulle modtage et etårigt tilskud i 2026. De fire organisationer modtog samlet 2,7 mio. kr. fordelt således:

- Reden 750.000 kr.
- Kirkens Korshær 500.000 kr.
- Ballast 700.000 kr.
- Bindeleddet 750.000 kr.

Desuden fik Headspace tildelt 400.000 kr. af Social & Arbejdsmarkedsudvalget den 2. december 2025.

Dette fastholdelsesforslag vedrører **Reden**

Reden Esbjerg yder anonym rådgivning, cafétilbud og sociale aktiviteter, terapi, sundhedsklinik og Reden Ung.

Målgruppen er danske og udenlandske kvinder og mænd og LGBTQ+ personer over 18 år, som er i prostitution og prostitutionslignende relationer. Reden tilbyder desuden støtte til kvinder med multiple sociale problemstillinger blandt andet stof- og alkoholmisbrug og voldsudsatte.

Redens grundtilbud – det man kan kalde det oprindelige tilbud – vurderes til at være af god kvalitet og svært at undvære.

Gennem de seneste år har Reden udvidet sin målgruppe. De er gået fra at arbejde med prostituerede kvinder til også at arbejde med psykisk sårbare borgere og borgere med multiple problemstillinger – herunder grønlandske kvinder, misbrugere og voldsramte.

Reden har udvidet tilbuddet ved at være meget opsøgende/udgående og tilbyde ledsagelse, agere i borgersager og tilbyde en form for støttepersonordning. Det vil sige, at de arbejder ind i Servicelovens § 82 og § 85.

- Servicelovens § 82 (hjælp til personer med en betydelig nedsat psykisk funktionsevne, som ikke selv kan varetage deres interesser)
- Servicelovens § 85 (tilbyder socialpædagogisk bistand, omsorg, støtte og optræning til personer med betydeligt nedsat eller fysisk funktionsevne eller særlige sociale problemer).

Dette giver et overlap til følgende tilbud:

- *Morgenrøden* (kommunalt uvisiteret samvær- og aktivitetstilbud og værested på Gl. Vardevej)
- *Kontakten* (kommunal indgang til borgere med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller sociale problemer, der har brug for støtte)
- *Social Sundhed* (brobyggere i sundhedsvæsenet), som kommunen har en samarbejdsaftale med.

Det opleves, at der kan være en tendens til, at Reden tager over på udfordringer, som borgerne burde tilskyndes til selv at klare. Det vil sige, at der ikke arbejdes rehabiliterende.

Før budgettildelingen for 2026 på 750.000 kr. har Reden ligeledes modtaget et ekstraordinært tilskud på 750.000 kr. i 2024 og 2025 fordelt med 500.000 kr. årligt til drift samt 250.000 kr. til husleje.

Før 2024 har Reden været et puljefinansieret projekt under Socialstyrelsen.

Forvaltningen anbefaler, at Reden tildeles 500.000 kr. årligt til dækning af både drift og husleje. Nedsættelsen af beløbet skyldes den udvidede målgruppe, jf. det beskrevne ovenfor.

Reden har for 2027 ansøgt for i alt 1 mio. kr.

Redens ansøgningsmateriale er vedhæftet dette budgetforslag.

3. Ændring af målsætninger / serviceniveau

-

4. Økonomi

Beløb i 1.000 kr.	2027	2028	2029	2030
Indsatsområde / resultatkrav				
- Tilskud til Reden Esbjerg	750,0	750,0	750,0	750,0
Anlæg	0,0	0,0	0,0	0,0
Drift	750,0	750,0	750,0	750,0
Områdets totale budget	0,0	0,0	0,0	0,0

5. Finansiering ved øgede driftsudgifter

-

6. Personale- og arbejdsmiljømæssige konsekvenser (*antal årsværk*)

-

7. Konsekvenser for andre politikområder

-

8. Tidligere besparelser / udvidelser

-

BUDGET TIL PROJEKTANSØGNING KSA LANDSORGANISATION OG REDERNE

Ansøger: KFUKs Sociale Arbejde				
Projektnavn: Reden Esbjerg 2027				
KONTONAVN/BUDGETPOST	MEDARBEJDERNAVN OG EVT. BEMÆRKNING	ANTAL	SATS (u/overhead)	TOTAL BUDGET
LØN- OG PERSONALEUDGIFTER				
Projektledeelse	Leder 37 t/u	1924,00	367,76	707.570,24
Socialarbejder	2 x 37 t/u	3848,00	303,16	1.166.559,68
Grønlandskyndig kulturmedarbejder	1 x 37 t/u	1924,00	286,37	550.975,88
ØVRIGE PERSONALEOMKOSTNINGER				
Arbejdsskadeborsikring		7696,00	1,80	13.852,80
Børselsfonden				32.000,00
Kurser/uddannelse				65.000,00
Supervision				35.000,00
Helbred og vacciner ol.				12.240,00
Frivillig- og personalepleje				15.000,00
Rekruttering & annoncer				5.000,00
LOKALEOMKOSTNINGER				
Husleje, inkl. varme og øvrigt forbrug				297.000,00
Parkering institution bil				6.000,00
Alarm (indbrud og overfald) og brandsikring				17.000,00
Vedligehold lokaler				25.000,00
Rengøringsfirma og vicevært				65.000,00
KONTORHOLD				
Telefon/internet (abonnement/forbrug)				20.000,00
Forsikring/erhverv/løsører og bil				22.500,00
Kontorartikler og bladhold				10.000,00
IT OG INVENTAR				
IT Support				18.000,00
IT Software og abonnement				40.000,00
IT Nyanskaffelser				16.500,00
Inventar, Ny- og småanskaffels				25.000,00
UDVIKLING OG ADMINISTRATION				
Konsulentbistand (faktura, ej B-indkomst)	Psykolog/terapeut			150.000,00
Revision				15.000,00
Strategi & Udvikling				20.000,00
PR OG INFORMATION				
Markedsføring/annonce				3.000,00
Grafisk arbejde/tryksager				15.000,00
BESTYRELSESARBEJDE				
Bestyrelsesmøder	Advisory board møder			2.000,00
REJSE- OG MØDEOMKOSTNINGER				
Konference/temadage				15.000,00
Overnatning				5.000,00
Transport/parkering offentlig				10.000,00
Kørsels- kilometergodtgørelse (egen bil og institutionsbil)				10.000,00
Forplejning møder o.l.				7.500,00
Repræsentation				3.000,00
AKTIVITETER/BESKÆFTIGELSE - BRUGERE				
Aktivitetsudgifter, herunder materialer				50.000,00
Kørsels- kilometergodtg m/brugere (Redens egen bil mv.)				30.000,00
Forplejning m/brugere				83.000,00
Sundhed og pleje				40.000,00
Småforbrødenheder, brugere				8.000,00
Opsøgende arbejde				5.000,00
UDGIFTER I ALT				
				3.636.698,60
Administrationsbidrag	KFUKs Sociale Arbejde		4,50%	163.651,44
UDGIFTER I ALT INKL. ADMINISTRATIONS BIDRAG				
				3.800.350,04

Nødvendigt
forslag ☐

Forslag til ønsket
udvikling ☐

Kompenserende
besparelse ☐

Fastholdelses-
forslag ☒

1. Tilskud til Kirkens Korshær (*indsatsområde/resultatkrav*)

2. Beskrivelse af forslag (*handling inkl. opfølgning*)

Sundhed, Omsorg & Socialudvalget har i forbindelse med Budget 2026-29 fået til opgave at gennemgå henholdsvis tilbudsviften på socialområdet og kriterierne for at kunne søge om Servicelovens § 18 midler i løbet af 2026 med henblik på at styrke rammerne for samarbejdet med de frivillige sociale organisationer.

På denne baggrund blev der i april 2026 nedsat en intern arbejdsgruppe med det formål at udarbejde materiale, som kan danne vidensgrundlag for budgetarbejdet i forbindelse med Budget 2027-30.

Analysen af organisationerne har taget udgangspunkt i data såsom formål, målgrupper, belægningsprocenter og overlap med andre organisationer med mere. Herudover er der foretaget en række interviews med kommunale ledere og medarbejdere fra tilbud, som har et bredt samarbejde med de forskellige organisationer. Der er også gennemført interview med en repræsentant for Børn & Kultur.

Ved budgetvedtagelsen for Budget 2026-29 blev det besluttet, at fire organisationer skulle modtage et etårigt tilskud i 2026. De fire organisationer modtog samlet 2,7 mio. kr. fordelt således:

- Reden 750.000 kr.
- Kirkens Korshær 500.000 kr.
- Ballast 700.000 kr.
- Bindeleddet 750.000 kr.

Desuden fik Headspace tildelt 400.000 kr. af Social & Arbejdsmarkedsudvalget den 2. december 2025.

Dette fastholdelsesforslag vedrører **Kirkens Korshær**

Kirkens Korshær driver varmetue for de mest udsatte borgere i Esbjerg Kommune – hjemløse, psykisk syge, ensomme, misbrugere med flere. De frivillige producerer mad hver dag, og der tilbydes rådgivningstilbud, aktivitets- og sundhedstilbud til brugerne.

Det vurderes, at varmetuen er et vigtigt tilbud til de mest udsatte borgere. Det vurderes, at den nye ledelse af varmetuen har løftet tilbuddet og løst de udfordringer, som tilbuddet tidligere har haft. Varmetuen er ligeledes et godt mødested for Hjemløseenheden og de respektive borgere.

Der opleves ikke et overlap med andre tilbud. Derimod opleves Kirkens Korshær at være gode til at sende borgere videre til andre tilbud, for eksempel Hjemløseenheden eller Voksenstøtten.

Før budgettildelingen for 2026 på 500.000 kr. til øget åbningstid har Kirkens Korshær i 2024 og 2025 samt 2026 modtaget 250.000 kr. til lønnet frivilligkoordinering som fast støttemodtager til § 18 midler.

Det anbefales, at Kirkens Korshær fortsat bevilges de 500.000 kr. til øget åbningstid, mens de 250.000 kr. til lønnet frivilligkoordinering behandles i forbindelse med Sundhed, Omsorg & Socialudvalgets tildeling af §18 midler i efteråret 2026.

Kirkens Korshær har for nu ansøgt om i alt 825.000 kr. for 2027.

Kirkens Korshærs ansøgningsmateriale er vedhæftet dette budgetforslag.

3. Ændring af målsætninger / serviceniveau

-

4. Økonomi

Beløb i 1.000 kr.	2027	2028	2029	2030
Indsatsområde / resultatkrav				
-Tilskud til Kirkens Korshær	500,0	500,0	500,0	500,0
<i>Anlæg</i>	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Drift</i>	500,0	500,0	500,0	500,0
Områdets totale budget	0,0	0,0	0,0	0,0

5. Finansiering ved øgede driftsudgifter

-

6. Personale- og arbejdsmiljømæssige konsekvenser (antal årsværk)

-

7. Konsekvenser for andre politikområder

-

8. Tidligere besparelser / udvidelser

-

-

8. Tidligere besparelser / udvidelser

-

Esbjerg d. 12. august 2026

Til Esbjerg Kommune

Ansøgning om driftstilskud til Kirkens Korshærs varmetue i Esbjerg.

Kirkens Korshær søger om 1.075.000 kr i driftstilskud til 2027, udover de 300.000 kr til socialsygepleje aftalen.

Nedenfor er et budget for næste år i 1.000.

I budgettet indgår den normale drift. Ud over den normale drift, har vi et projekt med bisidder tilbud til grønlændere i et samarbejde med Reden.

Tilskud fra Kirkens Korshær	1.885
Brugerbetaling for mad	100
Tilskud fra Esbjerg Kommune	
Esbjerg kommune socialsygeplejerske	300
PUF-midler	171
Momskompensation	25
ULFRI-midler	10
INDTÆGTER I ALT	2.491

UDGIFTER	
Lønninger	2.560
Bruger omkostning til mad og aktiviteter	200
Medarbejder udgifter uddannelse og forsikring	110
Transport	50
IT, telefon, revision	103
Ejendomsomkostninger	543
UDGIFTER I ALT	3.566
DRIFTSRESULTAT	-1.075

Driften er i de seneste år blevet dyrere som følge af stigende udgifter til blandt andet mad, energi, rengøringsmidler og lønninger. Samtidig medfører overgangen fra fire til fem ugentlige åbningsdage øgede driftsudgifter, men giver også en væsentligt bedre tilgængelighed og kontinuitet for brugerne.

En stigende og mere socialfaglig opgave

Varmestuen oplever samtidig en stigende aktivitet. Sammenlignes første halvår 2025 med første halvår 2026, ses blandt andet:

1. halvår	2025	2026
Antal besøg	5.771	8.143
Dagligt besøg i gennemsnit	67	74
Heraf grønlandere	23	31
Middagsmad pr. dag	29	32
Fødevarehjælp i alt (brugere der får mad med hjem)	644	986
Brobygninger til kommune, læge, sygehus i alt	365	643
Hjælp til IT (kun talt i 4 mdr)		107

Vi har udvidet åbningstiden, og det har naturligvis øget den samlede aktivitet. Men samtidig er det gennemsnitlige antal daglige besøg steget fra 67 til 74. Det viser, at der også er en øget efterspørgsel efter tilbuddet på de enkelte åbningsdage.

Tallene viser ikke alene, at varmetuen benyttes af et stigende antal mennesker i social udsathed. De viser også, at den socialfaglige indsats omkring brugerne er blevet væsentligt mere omfattende. Særligt stigningen i brobygninger til kommune, læge og sygehus på 76 % indikerer, at flere brugere anvender varmetuens medarbejdere som en relationel indgang til hjælp og støtte fra det øvrige system.

Vi oplever, at brugerne ofte efterspørger hjælp dér, hvor relationen allerede er etableret, og hvor de oplever tryghed, fleksibilitet og tillid. For nogle af de mest udsatte borgere er denne relationelle adgang afgørende for, at de kan få kontakt til og fastholde kontakten med andre relevante tilbud.

Varmestuen er dermed ikke blot endnu et tilbud i Esbjerg Kommune, men fungerer som et supplement til eksisterende tilbud og er med til at gøre dem tilgængelige for nogle af de mennesker, der har vanskeligt ved selv at finde vej ind i systemet.

En særlig udvikling er det stigende antal brugere med grønlandsk baggrund. Her er der ikke alene tale om flere brugere, men også om en øget socialfaglig kompleksitet, blandt andet på grund af sproglige og kulturelle barrierer. Kirkens Korshær har derfor i samarbejde med Reden Esbjerg, etableret et særligt bisiddertilbud målrettet grønlandere. Indsatsen er et konkret eksempel på, hvordan varmetuen tilpasser den socialfaglige indsats til de behov, der viser sig blandt brugerne.

Den stigende aktivitet, den øgede socialfaglige kompleksitet og behovet for at være tilgængelig fem dage om ugen er baggrunden for ansøgning om et driftstilskud på 1.075.000 i 2027.

Vi står naturligvis til rådighed med flere oplysninger.

Julie Tvedesøe, afdelingsleder og Kaj Skjølstrup, områdeleder.

Nødvendigt
forslag ☐

Forslag til ønsket
udvikling ☐

Kompenserende
besparelse ☐

Fastholdelses-
forslag ☒

1. Tilskud til Ballast (*indsatsområde/resultatkrav*)

2. Beskrivelse af forslag (*handling inkl. opfølgning*)

Sundhed, Omsorg & Socialudvalget har i forbindelse med Budget 2026-29 fået til opgave at gennemgå henholdsvis tilbudsviften på socialområdet og kriterierne for at kunne søge om Servicelovens § 18 midler i løbet af 2026 med henblik på at styrke rammerne for samarbejdet med de frivillige sociale organisationer.

På denne baggrund blev der i april 2026 nedsat en intern arbejdsgruppe med det formål at udarbejde materiale, som kan danne vidensgrundlag for budgetarbejdet i forbindelse med Budget 2027-30.

Analysen af organisationerne har taget udgangspunkt i data såsom formål, målgrupper, belægningsprocenter og overlap med andre organisationer med mere. Herudover er der foretaget en række interviews med kommunale ledere og medarbejdere fra tilbud, som har et bredt samarbejde med de forskellige organisationer. Der er også gennemført interview med en repræsentant for Børn & Kultur.

Ved budgetvedtagelsen for Budget 2026-29 blev det besluttet, at fire organisationer skulle modtage et etårigt tilskud i 2026. De fire organisationer modtog samlet 2,7 mio. kr. fordelt således:

- Reden 750.000 kr.
- Kirkens Korshær 500.000 kr.
- Ballast 700.000 kr.
- Bindeleddet 750.000 kr.

Desuden fik Headspace tildelt 400.000 kr. af Social & Arbejdsmarkedsudvalget den 2. december 2025.

Dette fastholdelsesforslag vedrører **Ballast**

Ballast er et gratis og professionelt behandlingstilbud til børn og unge i aldre 5-25 år, som vokser op i familier præget af alkohol- og stofmisbrug.

Tilbuddet vurderes at være professionelt og holder sig til målgruppen. Medarbejderne har terapeutisk baggrund og leverer på et andet niveau end frivillige. Der er på nuværende tidspunkt lange ventetider.

Der er ingen andre tilbud til denne målgruppe i Esbjerg Kommune.

Før budgettildelingen for 2026 på 700.000 kr. har Ballast ikke fået bevilget midler af Esbjerg Kommune, da de har været finansieret af statslige puljemidler.

Forvaltningen anbefaler at fastholde bevillingen på 700.000 kr. til Ballast.

Ballasts ansøgningsmateriale er vedhæftet dette budgetforslag.

3. Ændring af målsætninger / serviceniveau

-

4. Økonomi

Beløb i 1.000 kr.	2027	2028	2029	2030
Indsatsområde / resultatkrav				
- Tilskud til Ballast	700,0	700,0	700,0	700,0
Anlæg	0,0	0,0	0,0	0,0
Drift	700,0	700,0	700,0	700,0
Områdets totale budget	0,0	0,0	0,0	0,0

5. Finansiering ved øgede driftsudgifter

-

6. Personale- og arbejdsmiljømæssige konsekvenser (antal årsværk)

-

7. Konsekvenser for andre politikområder

-

8. Tidligere besparelser / udvidelser

-

Esbjerg kommune

Att: Kommunalbestyrelsen

31. juli 2026

Ansøgning om fortsættelse af Ballast

"I al min fortvivelse kom jeg i kontakt med Ballast, som i den grad greb min datter og mig. Det er et kæmpe tabu at leve med en forælder og kæreste med et alkoholmisbrug. Så dét at komme til et sted med en voksen der viser omsorg, tillid og tryghed for de ting man går igennem - det gør en kæmpe forskel. Det er et vigtigt sted hvor børn af forældre med misbrug kan få deres "usynlige" problemer frem i lyset, hvor børnene ikke er forkerte, hvor alle tanker mødes kærligt og hvor der gives smil og kram når man har mest brug for det."

Motivation for ansøgning

Siden 2016 har Ballast hjulpet børn og unge i Esbjerg, som vokser op i familier præget af alkohol- og stofmisbrug. Denne indsats er nu truet, fordi de midler, der sikrede Ballasts fortsatte eksistens efter afslaget på Socialstyrelsens pulje, udløber ved udgangen af 2026.

I Ballast ønsker vi fortsat at kunne tilbyde hjælp til børn og unge i Esbjerg, der vokser op med misbrug i hjemmet. Undersøgelser viser, at der i gennemsnit sidder omkring to børn i hver skoleklasse, som lever i familier med alkohol- eller stofmisbrug.² Det betyder, at der også i Esbjerg er mange børn og unge, som hver dag bærer på bekymringer, ansvar og oplevelser, som ingen bør stå alene med. Derfor fremsender vi denne ansøgning til de kommende budgetforhandlinger i Esbjerg Kommune.

Vi vil gerne have fokus på målgruppen 12-25-årige i denne ansøgning, da det er denne aldersgruppe vi har flest af og som også passer med målgruppen i Fairhuset, hvor vi nu har til huse (beskrives senere i ansøgningen). Derudover har vi en ansøgning ude hos Ole Kirk's Fond, som koncentrerer sig om den yngre målgruppe.

Indsatsen i Ballast bidrager til at bryde negative mønstre og skabe nye muligheder for børn og unge, der lever med konsekvenserne af misbrug i familien medfinansierende partner i Ballast og dermed bidrage til, at indsatsen fortsat kan være tilgængelig for kommunens børn og unge.

Baggrund og formål

Ballast er forankret i KFUM's Sociale Arbejde og er et professionelt og anonymt behandlingstilbud til børn og unge op til 25 år, der vokser op i familier med stof- og/eller alkoholmisbrug.

¹ En mor til en pige der har været i forløb i Ballast efter forældrenes skilsmisse

² "Mange børn og unge vokser op i familier med alkoholproblemer"; www.sst.dk

Børn og unge fra familier med stof- eller alkoholmisbrug vokser ofte op med utryghed, omsorgssvigt og et ansvar, som ikke hører barndommen til. De har øget risiko for mistrivsel, psykiske vanskeligheder, sociale udfordringer og problemer med skolegang og relationer. Samtidig viser forskning, at de har en højere risiko for selv at udvikle misbrugsproblemer senere i livet.

Ballasts formål er at styrke børn og unges trivsel og livsmestring ved at give dem et trygt rum, hvor de oplever at blive set, hørt og forstået, og hvor de kan frigøre sig fra skyld, skam og ansvar for de voksnes misbrug.

Vi har været i Esbjerg siden 2016. Indtil nedlukningen i 2025 havde vi til huse i Kirkegade 70, men nu låner vi lokaler hos Fairhuset længere nede af gaden. Her har vi både individuelle- og gruppeforløb samt vores ugentlige frivilligdrevede café, som nu ikke kun er til unge fra Ballast, men er åbent for alle unge i Fairhuset. Det er blevet et meget gunstigt samarbejde til stor gavn for de unge, der kommer i huset. I 2026 har vi to behandlere, der deles om en fuldtids stilling i Esbjerg. Udover Esbjerg dækker de også Varde og Fanø.

Da Ballast er en del af KFUM's Sociale Arbejdes 'sociale schweizerkniv', er indsatser som økonomi- og gældsrådgivning, retshjælp, konfliktmægling, ludomani-behandling, højskoleprojekt med videre meget tæt på. Vi har stor gavn af dette kollegafællesskab, så vi let kan henvise videre til andre former for hjælp. F.eks. har vi en ung fra Esbjerg, der skal på højskole i foråret 2027.³

Indhold

Ballast bygger på to lige vigtige ben, som tilsammen udgør fundamentet for vores arbejde:

1. Behandling⁴

- individuelle samtaler
- gruppeforløb
- aktiviteter, der styrker følelsesmæssige og sociale kompetencer
- fleksibel, opsøgende indsats i den unges nærmiljø

2. Frivilligdrevede fællesskaber

- cafétilbud
- aktiviteter og relationer, der fastholder positive forandringer
- et trygt fællesskab, hvor den unge ikke står alene

³ Se mere om højskoleprojektet på www.kfumsoc.dk – udsatte unge på højskole

⁴ Alle Ballastbehandlere er socialfagligt uddannede og har overbygning i NUSSA (Neuroaffektiv Udviklingspsykologisk Struktureret Social Aktivitet). Derudover har de også kompetencer indenfor psykoterapi, sandplay, traumefokuseret terapi samt spædbarnsterapi i teamet.

Disse to ben udfoldes gennem tre sammenhængende faser: opsporing, behandling og efterværn. Den opsporende indsats er afgørende, fordi mange børn og unge ikke selv kan – eller tør – række ud efter hjælp. Derfor prioriterer vi at være synlige i deres hverdag og i de faglige miljøer omkring dem. Vi holder oplæg på skoler, familieafdelinger, foreninger og deltager i samarbejds møder med lærere, pædagoger, sundhedsplejersker og andre civilsamfundsaktører.

Målgruppen findes ikke ét sted. De unge er spredt over hele kommunen, og kontakten opstår ofte først efter gentagne besøg, oplæg, møder og samarbejder med lokale fagpersoner. Opsporingsarbejdet er derfor tidskrævende, men helt afgørende for, at de unge får adgang til hjælp.

Formålet er at udbrede kendskabet til Ballast og at bryde det tabu, der stadig omgiver misbrug i familien, så flere børn og unge så tidligt som muligt opdager, at misbruget ikke er deres skyld og ansvar.

Effekt af behandlingen i Ballast

Ballast skaber markant og målbar forandring. Noget af effekten kan ses her og nu, men det er vigtigt at fremhæve, at den forebyggende værdi først viser sig på længere sigt. Jo tidligere vi hjælper børn med at forstå og håndtere deres følelser – og med at skelne mellem det, der er deres ansvar, og det, de ikke skal bære – desto bedre rustet bliver de til livet og de udfordringer, de vil møde på deres vej.

På tværs af alle aldersgrupper viser vores data:

- **Over 96%** oplever, at forløbet har haft en positiv betydning for deres liv
- **68–75%** oplever forbedret trivsel
- **90% eller flere** angiver samlet øget livstilfredshed efter forløbet

Vi måler trivsel og livstilfredshed ved ind- og udskrivning. Derudover spørger vi de unge, hvad der fylder for dem og tilrettelægger samtalerne efter det.

Vi oplever også, at der er et godt samarbejde med forældrene og at de er glade for indsatsen og hjælpen til deres barn.⁵ Vi hører gentagende gange, at de har opsøgt hjælpen, fordi det ligger udenfor kommunen og derfor som mindre stigmatiserende og mere trygt at tage kontakt til. Erfaringen er imidlertid, at netop den tillid og relation, der opbygges i Ballast, ofte gør det lettere at skabe bro til relevante kommunale tilbud og indsatser, når der er behov for det. Ballast følger naturligvis den skærpede underretningspligt og underretter kommunen, når der er bekymring for, at et barn eller en ung har behov for særlig støtte.

Mål for antal

Pt. har vi 30 unge indskrevet i Ballast Esbjerg. Forventningen er, at ved udgangen af 2026 har ca. 50 unge været igennem et forløb. Mange unge fortsætter med at komme i cafeen, hvor de oplever at få et

⁵ Henviser her til bilag 1 – En families beretning

fællesskab med andre unge, der oplever de samme ting. Det giver dem en følelse af samhørighed og at de ikke er alene med deres problemer.

Vi har et stort ønske om at kunne fortsætte denne kadance, så flest mulige unge oplever at få hjælp.

Investering betaler sig

Ballast tilbyder en tidlig og specialiseret indsats til børn og unge, som ofte kan være vanskelige at nå gennem traditionelle tilbud. Gennem anonym rådgivning, behandling og fællesskaber styrker vi de unges trivsel, selvværd og evne til at mestre livet. Ved at arbejde med følelsesmæssig forståelse, grænsesætning og anerkendelse af deres oplevelser hjælper vi dem med at bryde de mønstre af mistrivsel og udsathed, som ellers risikerer at følge dem ind i voksenlivet.

For mange familier er det afgørende, at hjælpen findes uden for myndighedssystemet. Det gør det lettere at række ud efter støtte, og erfaringen viser, at Ballast ofte når børn og unge, som ellers ikke ville have søgt hjælp. Samtidig fungerer Ballast som et vigtigt supplement og samarbejdspartner til kommunens øvrige indsatser.

Vi er samtidig opmærksomme på, at følgerne af at vokse op i en familie med misbrug ofte rækker ind i voksenlivet. Derfor er vi åbne for at tilpasse indsatsen, så den matcher de aktuelle behov, også blandt unge voksne over 25 år.

Indsatsen bidrager til at mindske risikoen for senere sociale og psykiske problemer, herunder misbrug, og styrker de unges muligheder for at gennemføre uddannelse, indgå i sunde relationer og skabe et godt fundament for voksenlivet. Derfor er Ballast ikke blot en støtte her og nu, men en investering, der på sigt betaler sig både menneskeligt og samfundsøkonomisk.

Vedlagt denne ansøgning er et forslag til budget samt budgetnoter.

For yderligere spørgsmål eller informationer kan undertegnede kontaktes.

Jannie Bertz
Leder af Ballast
KFUM's Sociale Arbejde
jbe@kfumsoc.dk
tlf nr: 20259627

Bilag 1 – En families beretning

Kære medlemmer af Esbjerg Byråd,

Vi skriver til jer som en familie, der på egen krop har oplevet, hvilken uvurderlig forskel Ballast gør for børn, unge og familier i Esbjerg Kommune.

Esbjerg Kommune har gennem længere tid været under et stort pres, når det gælder hjælp til børn og unge med psykiske udfordringer. Ventetiden til børne- og ungdomspsykiatrien er op mod 44 uger, og der er desuden flere måneders ventetid på psykologhjælp. Når børn og unge har det svært, er ventetid ikke bare et tal – det er uger og måneder, hvor problemerne kan vokse sig større.

For omkring to og et halvt år siden blev Ballast anbefalet til os. Vores ældste søn havde gennem flere år udviklet et misbrug af opioider, og hele familien var mærket af situationen. Samtidig begyndte vores yngste søn at reagere på de belastninger, han levede med. Vi vidste, at vi måtte handle.

Vores yngste søn ønskede ikke et gruppeforløb. Ballast var det eneste tilbud i Esbjerg Kommune, der kunne tilbyde individuelle samtaler, som passede til hans behov. Han fik ti enesamtaler med en fast voksen, som skabte tryghed og gav ham et frirum til at sætte ord på sine tanker og følelser.

Forløbet gjorde en mærkbar forskel, og vi vurderede sammen, at han snart kunne afsluttes. Han nåede endda at få en helt særlig oplevelse gennem Ballast – en tur til Tivoli Friheden sammen med sin storebror. Det blev deres sidste tur sammen.

Kort tid efter døde vores ældste søn af en opioidoverdosis.

Samme aften skrev jeg til Ballast. Allerede dagen efter var vores yngste søn tilbage i samtaler. Der var ingen ventetid, ingen bureaukrati og ingen usikkerhed om, hvor vi skulle henvende os. Der stod en kendt og tryk voksen klar til at gribe ham, netop da hans verden brød sammen.

Siden da har Ballast været en uvurderlig støtte. For vores yngste søn har det betydet kvalificerede og stabile samtaler, sparring og coaching, som har hjulpet ham med at håndtere sorgen over at miste sin storebror, bekymringerne, angsten og den stress, der naturligt følger med en så voldsom livsbegivenhed.

Vi tør slet ikke tænke på, hvor vores familie havde været i dag uden Ballast.

Derfor vil vi gerne sende en klar opfordring til jer:

Esbjerg Kommune har ikke råd til **ikke** at have et velfungerende og veldrevet Ballast.

Forebyggelse betaler sig – både menneskeligt og økonomisk. Når børn og unge får den rette hjælp i tide, forebygger vi mere alvorlige psykiske problemer, længere behandlingsforløb og større sociale udfordringer senere i livet. Det er en investering, der kommer både den enkelte familie og hele kommunen til gode.

Hvis vi ikke hjælper børn og unge, når behovet opstår, bliver prisen langt højere. Ikke kun i kroner og øre, men også i menneskelige omkostninger. Livskvaliteten forringes – både for barnet, den unge og hele familien.

Vi håber derfor, at I i de kommende budgetforhandlinger vil prioritere Ballast og sikre, at tilbuddet fortsat kan være der for de familier, som har allermest brug for det.

For vores familie har Ballast været forskellen på at stå alene og at blive grebet.

Tak fordi I vil læse vores historie og tage den med i jeres overvejelser.

Med venlig hilsen

En mor og far til en søn på 15 år og en storebror, som vi mistede alt for tidligt som 23-årig.

Ballast Esbjerg 2027 og 2028

Udgifter (kr)	År 1			År 2			Rækkesum			
	antal	pris	i alt	antal	pris	i alt			i alt	
Projektledelse	312,00	401,11	125.145,73	312,00	417,15	130.151,56				255.297
Ballastbehandler	1.337,00	300,00	401.100,00	1.337,00	312,00	417.144,00				818.244
Ledelse	37,00	534,81	19.788,00	37,00	556,20	20.857,62				40.646
Aktiviteter, forplejning og udflugter	4,00	500,00	2.000,00	2,00	520,00	1.040,00				3.040
Transport, ansatte og frivillige	3.000,00	2,25	6.750,00	3.000,00	2,34	7.020,00				13.770
Transport, ansatte, landsorganisationen	500,00	2,25	1.125,00	500,00	2,34	1.170,00				2.295
Informationsmaterialer og produkter, fysiske og digitale, udvikling og produktion	1,00	6.000,00	6.000,00	1,00	6.240,00	6.240,00				12.240
Kompetenceudvikling og supervision, frivillige og ansatte	10,00	1.600,00	16.000,00	10,00	1.664,00	16.640,00				32.640
Direkte projektrelaterede udgifter, pr. år			577.909			600.263			0	1.178.171,91
Administration, kontorhold, husleje, kommunikation i KFUM's Sociale Arbejde	12,00	4.000,00	48.000,00	12,00	4.160,00	49.920,00				97.920
Licens, pc og telefon, landsorg.	4,80	800,00	3.840,00	4,80	832,00	3.993,60				7.834
Forsikring	2,00	1.000,00	2.000,00	2,00	1.040,00	2.080,00				4.080
Revision										0
Indirekte projektrelaterede udgifter, pr. år			53.840			55.994			0	109.833,60
Direkte udgifter i alt			631.749			656.257			0	1.288.005,51
Ansøgningssum, i alt (kr)	631.748,73			656.256,78			0,00			1.288.006

Budgetforudsætninger og budgetkommentarer – Ballast Esbjerg

Budgetforudsætninger

- Alle lønberegninger er baseret på en årsnorm på 1.649 timer pr. fuldtidsstilling. Årsnormen afspejler den effektive arbejdstid efter fradrag af ferie, helligdage og øvrigt normeret fravær.
- Enhedspriser og lønudgifter er opgjort i 2026-priser og fremskrevet med 4 % årligt gennem projektperioden.
- Kørsel afregnes efter statens lave kilometertakst.
- Budgettet omfatter 30 behandlertimer/ugt. samt 7 timer til projektledelse.
- Budgettet og ansøgningen skal ses som forslag til hvordan driften kunne se ud. Der er mulighed for fleksibilitet eller justering.

Budgetkommentarer

L4 – Projektleder

Løn til projektleder med ansvar for den samlede projektledelse, økonomistyring, fondsansøgning samt rapportering, dokumentation, samarbejde med institutioner, metodeudvikling, kvalitetssikring samt understøttelse af medarbejdere, frivillige og samarbejdspartnere.

L5 – Ballastbehandler

Løn til behandler med ansvar for behandlingsforløbene (både individuelt og gruppe), frivilligunderstøttelse, kommunikation, dataindsamling og aktivitetsudvikling.

L6 – Ledelse

Løn til overordnet faglig og strategisk ledelse af projektet, herunder personaleledelse af projektleder, organisatorisk forankring, kvalitetssikring, ledelsesmæssig sparring samt understøttelse af projektets implementering og opfølgning.

L7 – Aktiviteter, forplejning og udflugter

Udgifter til aktiviteter der ligger ud over selve behandlingsforløbene samt let forplejning til samtalerne og øvrige møder. I Ballast har vi god tradition for at søge lokale loger og foreninger til udflugter i f.eks. sommerferien.

L8+L9 – Transport

Transport af ansatte, frivillige og de unge i forbindelse behandlingsforløb. Geografi og manglende transportmuligheder må ikke blive en hindring for at komme i Ballast.

L10 – Informationsmaterialer og produkter

Udvikling og produktion af informationsmaterialer, metodeværktøjer, frivilligmaterialer, kommunikation og merchandise.

L11 – Kompetenceudvikling og supervision

Udgifter til kompetenceudvikling omfatter investeringer i kurser, efteruddannelse og faglig opkvalificering, der styrker medarbejdernes viden og færdigheder. Faglig supervision foregår 4 gange årligt ved ekstern supervisor.

L16 – Landsorganisationen: administration, husleje, kommunikation, kontorhold

Administrativ understøttelse af projektet, herunder økonomifølgning, lønadministration, kontrakter og øvrige administrative funktioner.

Andel af husleje til de faciliteter, der anvendes til projektledelse, administration, koordinering og understøttelse af Ballast.

Kontorartikler, mødeudgifter, print, porto og øvrige driftsomkostninger relateret til projektets administration.

L17 – Licenser, pc og telefon

IT-udstyr, softwarelicenser, telefoni og digitale løsninger, som understøtter projektets drift, dokumentation og kommunikation.

L18 – Forsikring

Forsikringsudgifter relateret til projektets aktiviteter, udstyr og arrangementer.

L19 – Revision

Ekstern revision af projektreghnskabet i overensstemmelse med fondens krav.

Forankring efter projektperioden

Ballast er et veletableret tilbud med ti års erfaring, og vores ambition er, at vi i 2028 igen kan opnå bevilling fra Socialstyrelsen samt fortsat tiltrække relevante fonds- og puljemidler. I projektperioden arbejder vi målrettet på at styrke samskabelsen med de kommuner, vi samarbejder med, så der etableres et bæredygtigt og langsigtet medfinansieringsgrundlag på tværs af kommune, stat og civilsamfund.

Esbjerg Kommunes investering i Ballast er en investering i tidlig forebyggelse og sociale fællesskaber for unge i kommunen. Investeringen bidrager ikke alene til de konkrete aktiviteter i projektperioden, men styrker også grundlaget for at tiltrække yderligere finansiering fra fonde og nationale puljer, så indsatsen kan udvikles og forankres på længere sigt.

I Ballast ser vi det som afgørende, at denne livsnødvendige forebyggende indsats løftes i et fælles partnerskab mellem kommune, stat, fonde og civilsamfund, så flere unge får mulighed for at skabe varige positive forandringer i deres liv, realisere deres potentiale og bryde med de mønstre af mistrivsel og udsathed, som ellers risikerer at følge dem ind i voksenlivet.

Nødvendigt
forslag ☐

Forslag til ønsket
udvikling ☐

Kompenserende
besparelse ☐

Fastholdelses-
forslag ☒

1. Tilskud til Bindeleddet (*indsatsområde/resultatkrav*)

2. Beskrivelse af forslag (*handling inkl. opfølgning*)

Sundhed, Omsorg & Socialudvalget har i forbindelse med Budget 2026-29 fået til opgave at gennemgå henholdsvis tilbudsviften på socialområdet og kriterierne for at kunne søge om Servicelovens § 18 midler i løbet af 2026 med henblik på at styrke rammerne for samarbejdet med de frivillige sociale organisationer.

På denne baggrund blev der i april 2026 nedsat en intern arbejdsgruppe med det formål at udarbejde materiale, som kan danne vidensgrundlag for budgetarbejdet i forbindelse med Budget 2027-30.

Analysen af organisationerne har taget udgangspunkt i data såsom formål, målgrupper, belægningsprocenter og overlap med andre organisationer med mere. Herudover er der foretaget en række interviews med kommunale ledere og medarbejdere fra tilbud, som har et bredt samarbejde med de forskellige organisationer. Der er også gennemført interview med en repræsentant for Børn & Kultur.

Ved budgetvedtagelsen for Budget 2026-29 blev det besluttet, at fire organisationer skulle modtage et etårigt tilskud i 2026. De fire organisationer modtog samlet 2,7 mio. kr. fordelt således:

- Reden 750.000 kr.
- Kirkens Korshær 500.000 kr.
- Ballast 700.000 kr.
- Bindeleddet 750.000 kr.

Desuden fik Headspace tildelt 400.000 kr. af Social & Arbejdsmarkedsudvalget den 2. december 2025.

Dette fastholdelsesforslag vedrører **Bindeleddet**

Bindeleddet fokuserer på unge mellem 18-29 år, som falder mellem to stole. De tilbyder en forebyggende og tværgående indsats med fokus på at flytte de unge videre mod fællesskaber, netværk og tættere på job og uddannelse.

Det er et generelt indtryk, at Bindeleddet ikke lykkes med at skabe mentorskaber. Det vurderes, at de frivillige mangler uddannelse i at være mentorer. Der arbejdes ikke rehabiliterende, da man hjælper borgere, som faktisk kan selv.

Bindeleddet har udvidet deres arbejdsområde og er gået fra at være mentorskaber via frivillige til at være en støttekontaktpersonordning ligesom det kommunale tilbud *Kontakten* under Psykiatri og Sociale Indsatser, som tilbyder støtte efter både:

- § 82 (hjælp til personer med en betydelig nedsat psykisk funktionsevne, som ikke selv kan varetage deres interesser)

- § 85 (tilbyder socialpædagogisk bistand, omsorg, støtte og optræning til personer med betydeligt nedsat eller fysisk funktionsevne eller særlige sociale problemer).

Det vurderes, at Bindeleddets målgruppe har flyttet sig fra sårbare unge til mere velfungerende unge.

Før budgettildelingen for 2026 på 750.000 kr. har Bindeleddet ikke fået bevilget midler af Esbjerg Kommune. De har ansøgt Servicelovens § 18 midler, men er blevet afvist af tildelingskriterierne i både 2024 og 2025 på grund af for stor formue.

Forvaltningen anbefaler ikke at fastholde bevillingen på 750.000 kr. til Bindeleddet.

Bindeleddet ansøgningsmateriale er vedhæftet dette budgetforslag.

3. Ændring af målsætninger / serviceniveau

-

4. Økonomi

Beløb i 1.000 kr.	2027	2028	2029	2030
Indsatsområde / resultatkrav				
- Tilskud til Bindeleddet	750,0	750,0	750,0	750,0
Anlæg	0,0	0,0	0,0	0,0
Drift	750,0	750,0	750,0	750,0
Områdets totale budget	0,0	0,0	0,0	0,0

5. Finansiering ved øgede driftsudgifter

-

6. Personale- og arbejdsmiljømæssige konsekvenser (antal årsværk)

-

7. Konsekvenser for andre politikområder

-

8. Tidligere besparelser / udvidelser

-

ANSØGNING OM FORTSÆTTELSE OG VIDEREUDVIKLING AF BINDELEDDETS BYINDSATS I ESBJERG

**BINDELEDDET ANSØGER ESBJERG KOMMUNE OM 1.295.000 KR. TIL AT
FORTSÆTTE OG VIDEREUDVIKLE BYINDSATSEN ESBJERG.**

Siden maj 2023 har Bindeleddets byindsats været et lettilgængeligt tilbud for 18-30-årige i særligt udsatte positioner i Esbjerg Kommune, som oplever mistrivsel, ensomhed eller udfordringer med bolig, uddannelse og beskæftigelse – og som ikke nødvendigvis er i kontakt med kommunen. Med andre ord; unge i stor risiko for at falde mellem systemets stole.

Indsatsens styrke har været vores fleksibilitet. De unge kan få hjælp til en konkret udfordring, støtte til at finde job/fællesskab eller et selvvalgt frivilligt mentorskab, afhængigt af den enkeltes behov. Bindeleddet arbejder altid i samspil med eksisterende tilbud og skaber merværdi omkring den unge frem for at overtage andres opgaver.

Byindsatsen er først og fremmest en investering i unge i særligt udsatte positioner, og det menneskelige outcome er og bliver drivkraften bag indsatsen. Men når unge får den rette støtte tidligt, kan det samtidig reducere behovet for dyrere kommunale indsatser senere.

Interviewer: "Det lyder, som om de er sådan nogle, der kan hjælpe dig med at rydde sten af vejen på en eller anden måde...?"

Ung: "Ja, de holder et helt jordskred tilbage!"

- Ung om Bindeleddets byindsats i Esbjerg (Fra Analytisk Fællesskabs evaluering af Bindeleddet i Esbjerg)

RESULTATER 2023 - 2026

Som afslutning på projektperioden fra 2023 til 2026 lavede Analytisk Fællesskab en evaluering af indsatsen (se bilag), som viser, at Bindeleddet har etableret sig som en central samarbejdspartner omkring unge i udsatte positioner i Esbjerg. Indsatsen har både nået sine opstillede aktivitets- og resultatmål og skabt konkrete resultater for de unge.

Siden maj 2023 har vi blandt andet nået:

532 x kvikhjælp til unge - vores hurtige og fleksible hjælp til unge i udsatte positioner

198 forskellige unge har vi haft kontakt med

140 x hjulpet mod nyt fællesskab

144 x hjælp til fagpersonale (som har anvendt os som vejviser for at hjælpe deres unge)

45 unge støttet videre i job (26), uddannelse (12) eller praktik/læreplads (7)

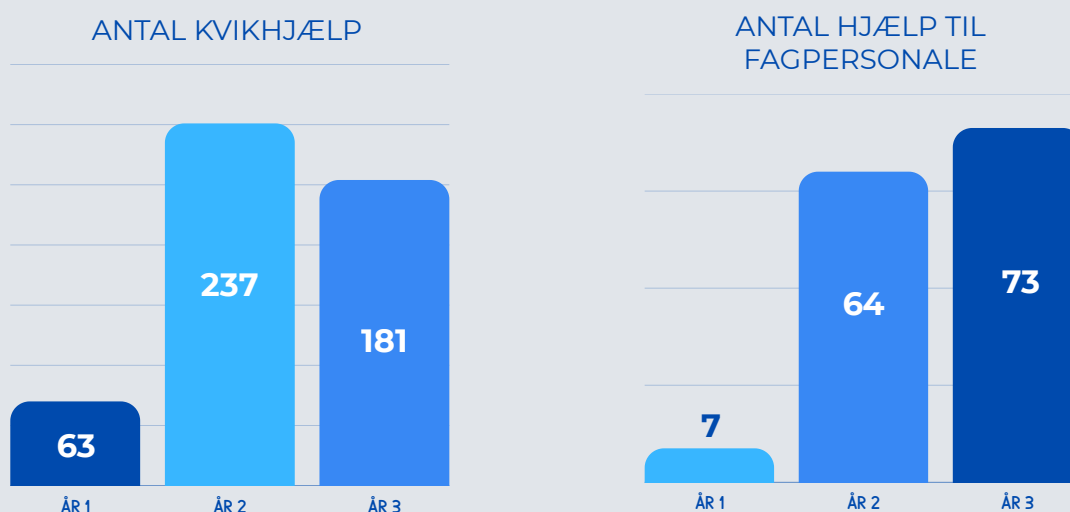
19 selvvalgte, frivillige mentorskaber etableret, heraf 11 aktive

Stærkere relationer – båret af frivillighed

Evalueringen viser, at de unge oplever stærkere sociale relationer, mindre ensomhed, større deltagelse i fællesskaber og øget tro på egne muligheder. I dag har vi 22 aktive frivillige i Esbjerg, som gennem fællesskaber og mentorskaber tilbyder de unge noget særligt: stabile relationer mellem mennesker, der frivilligt vælger dem til.

En indsats, der lukker et hul

Samarbejdspartnerne beskriver ligeledes Bindeleddet som en aktør, der kan følge unge på tværs af tilbud, overgange og livssituationer. Evalueringen vurderer, at ingen andre aktører i samme grad udfylder denne funktion i Esbjerg, hvilket også er vores klare oplevelse.

Graferne viser, at byindsatsen har taget tid at bygge op. Resultaterne i år 2 og 3 bygger på et dedikeret arbejde med at opbygge relationer og netværk i Esbjerg. Det er en kapacitet, der ikke kan etableres fra dag ét i et andet tilbud, men vil kræve tid og ressourcer at opbygge.

EN INVESTERING DER BETALER SIG

Den økonomiske analyse af vores indsats (se bilag) peger på, at en investering i Bindeleddets indsatser potentielt kan skabe kommunal besparelse svarende til 3-4 gange det investerede beløb. Beregningerne er scenariebaserede og skal ikke forstås som besparelser, Bindeleddet kan skabe alene. De illustrerer derimod den økonomiske værdi, vi kan bidrage til, når vores indsats – sammen med kommunale tilbud og andre aktører omkring den unge – lykkes.

1.295.000 kr. investeret i tidlig støtte

En investering på lige knap 1,3 mio. kr. i byindsatsen repræsenterer dermed en potentiel kommunal værdi på mere end 3 mio. kr. Den økonomiske analyse understreger med andre ord, at tidlig støtte til unge ikke alene skaber menneskelig værdi – det er også en stærk kommunal investering, når den forebygger dyrere og mere indgribende indsatser senere.

Beregningen omfatter alene potentielle kommunale besparelse og medregner ikke øgede skatteindtægter eller reducerede udgifter i bl.a. psykiatrien, hvilket vil sige, at den samlede socioøkonomiske værdi af indsatsen efter alt at dømme er endnu højere.

Hvor opstår værdien?

Den kommunale værdi kan opstå på tværs af flere områder. Analysen peger blandt andet på reducerede eller forebyggende udgifter til uddannelseshjælp, §82a-b- og §85-støtte, midlertidige botilbud efter §107, herberg og hjemløshed, krisecenter og familiebehandling.

Byindsatsens økonomiske potentiale ligger netop i den tidlige forebyggelse. Når vi sammen med kommunen og andre aktører lykkes med at hjælpe unge, før deres udfordringer vokser og kræver mere omfattende støtte, kan selv relativt få positive forløb skabe betydelig kommunal værdi.

Langsigtethed skaber større værdi

Bindeleddet er åben for dialog om en længerevarende aftale med Esbjerg Kommune. Jo længere vi kan se ind i fremtiden, desto mere tryk, bæredygtig og effektiv en indsats kan vi skabe for både unge og medarbejdere. Samtidig kan vi fastholde og bygge videre på det netværk, den erfaring og den lokale position, som er opbygget siden 2023.

"Hvad har været det vigtigste i den bevægelse fra start til slut? ... Ro. Det er ro. Og ikke en ro, hvor man bare synker sammen i en sump og ikke kommer videre... men en ro, hvor man kan sidde i sumpen og snakke med frøerne, uden det er farligt."

- Ung, der har deltaget i Bindeleddets fællesskaber og haft en mentor (Fra Analytisk Fællesskabs evaluering af Bindeleddet i Esbjerg)

BYINDSATSSEN 2027 OG FREM

Byindsatsen skal fortsat være et fleksibelt og lettilgængeligt tilbud til 18-30-årige i særligt udsatte positioner. Indsatsen vil fortsat tage udgangspunkt i den enkelte unges situation og kan spænde fra kort, konkret hjælp til længerevarende socialfaglig støtte og frivillige mentorskaber. På baggrund af erfaringerne fra de første tre år, evalueringen af indsatsen og dialogen med Esbjerg Kommune ønsker vi samtidig at skærpe indsatsen på 3 konkrete områder.

1) Vi vil udvikle på støtten til de unge, som er klar på job

Selvom beskæftigelse ikke har været et selvstændigt mål, har vi oplevet, at mange unge gennem byindsatsen er kommet i job eller uddannelse. Det vil vi bygge videre på gennem stærkere samarbejde med Jobcentret (Vindmøllen), de kommunale erhvervsplaymakere og Business Esbjerg. Udgangspunktet er fortsat den unges egne drømme – Bindeleddet skal ikke være en beskæftigelsesindsats, men skal have muligheder åbne, når den unge selv er klar til arbejdsmarkedet. Efter dialog med Sundhed, Omsorg og Socialudvalget vil vi desuden følge op efter seks måneder for bedre at dokumentere, om tilknytningen til job eller uddannelse fastholdes.

2) Vi vil have et endnu større netværk, der skal styrke vores kvikhjælp

Ikke alle unge har behov for et længere forløb. Nogle har brug for hurtig hjælp til konkrete udfordringer. Derfor vil vi videreudvikle vores kvikhjælp ved at bygge videre på vores allerede stærke netværk i Esbjerg. Ambitionen er enkel: Vi skal kende alle – og alle skal kende os. Jo stærkere vores netværk er, desto flere døre kan vi åbne, når en ung har brug for hjælp til bolig, økonomi, uddannelse, job eller noget helt femte.

3) Vi vil have byindsatsen tættere på unge i hele kommunen

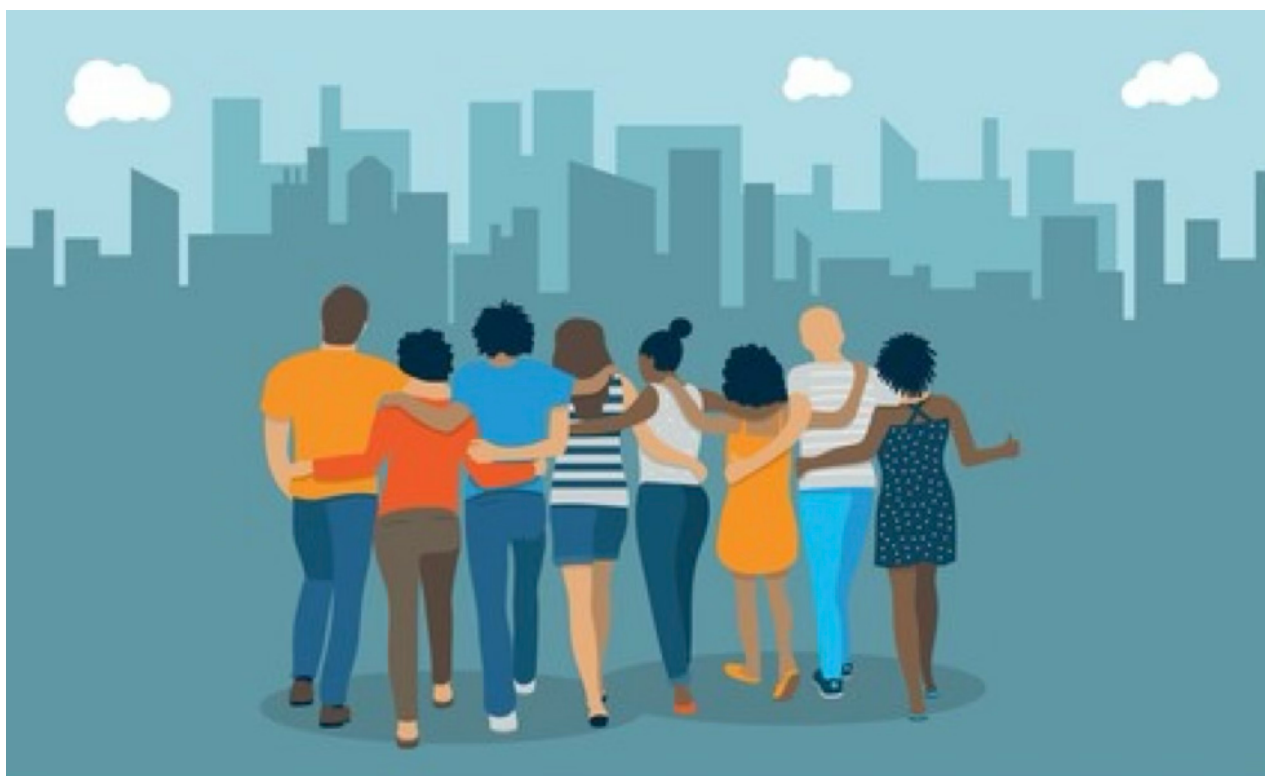
Indsatsen har hidtil haft sit hovedfokus i Esbjerg by. I den kommende periode ønsker vi også at arbejde mere opsøgende i kommunens andre byer, herunder Bramming og Ribe. I sidstnævnte har vi påbegyndt de første spadestik til også at ramme deres unge. Vores lokale udvidelse skal gøre tilbuddet mere tilgængeligt for flere unge, som ikke nødvendigvis selv finder vej til et tilbud i Esbjerg, og samtidig styrke vores lokale samarbejder med aktører uden for Esbjerg.

Den relationelle indsats fortsætter

Udviklingen ændrer ikke byindsatsens grundlæggende styrke: Vi møder den unge på den unges præmisser og uden et på forhånd fastlagt forløb. For nogle er få samtaler tilstrækkelige. Andre har brug for længerevarende støtte, hjælp til at finde vej videre eller en frivillig mentor, der kan blive en stabil relation over tid. Vores målgruppe er netop unge med meget forskellige behov.

Og vores mål er meget klart og stadig det samme, som da vi startede: Vi vil give den enkelte unge den rette hjælp på det rette tidspunkt og øge sandsynligheden for, at den positive udvikling fastholdes.

Evaluering af Bindeleddet i Esbjerg

Juni 2026

Evaluering af Bindeleddet i Esbjerg

Udarbejdet for Bindeleddet

Juni 2026

Udarbejdet af Analytisk Fællesskab FMBA

ANALYTISK FÆLLESSKAB FMBA

Analytisk Fællesskab er en netværksbaseret konsulentvirksomhed, grundlagt i 2022, som foretager analyser, evalueringer og rådgivninger inden for de klassiske velfærdsområder, herunder social-, beskæftigelses- og sundhedsområdet. Vi er et fællesskab af freelance-analytikere, hver især med en høj grad af specialisering og mange års erfaring inden for vores respektive områder. For hver opgave nedsætter vi det bedst egnede team af konsulenter baseret på de behov for kompetencer, som er påkrævet for at løse opgaven.

Vores konsulenter i netværket har typisk 10-20 års erfaring med analyser og rådgivning inden for velfærdsområderne. De har erfaring fra ansættelser i den offentlige sektor og som chefanalytikere eller ledere i en konsulentvirksomhed. Nogle er freelance-konsulenter på fuld tid, mens andre har et andet arbejde ved siden af. Fælles for os er, at vi brænder for vores felt og vores faglighed, og vi ønsker at lave analyser af høj kvalitet på en bæredygtig måde.

Analytisk Fællesskab er en medlemsejet og non-profit FMBA, hvilket tillader os at have opgaveløsning, impact og integritet som vores tre primære prioriteter: Vi leverer analyser af den højeste kvalitet, og vi skræddersyr vores design, så vores arbejde har størst mulig sandsynlighed for at gøre en forskel – alt imens vi med god samvittighed kan se os selv, vores kunder og vores familier i øjnene.

Det indebærer også, at vi kan tilbyde ydelser af høj kvalitet til konkurrencedygtige priser. Vores kunder betaler kun for de ressourcer, vi skal bruge på opgaveløsningen, og ikke for lokaler, kontorhold, udbetaling af overskud til ejere eller for løn til fastansatte medarbejdere imellem opgaver.

Analytisk Fællesskab drives til daglig af en administrerende direktør, som har til opgave at udarbejde tilbud, sammensætte projektteams og holde styr på økonomi og drift i projekterne. Den øverste ledelse udgøres af foreningens medlemmer i bestyrelsen.

Analytisk Fællesskab FMBA
Lindevænget 9
3390 Hundested
E-mail: hej@analytiskfaellesskab.dk
Telefon: 3124 3950

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING.....	4
KONKLUSION OG PERSPEKTIVERING	8
BINDELEDDET I ESBJERG – INDSATSENS BAGGRUND, FORMÅL OG OPBYGNING.....	11
1: KONTAKT TIL OG SAMMENHÆNG IMELLEM INDSATSER OG AKTØRER I ESBJERG	21
2: REKRUTTERING AF UNGE OG NETVÆRKSSKABENDE AKTIVITETER OG MENTORSKABER.....	30
3. DE UNGES UDBYTTTE OG VEJE TIL FORANDRING	39
4: OPFYLDELSE AF AKTIVITETS- OG RESULTATMÅL.....	57
METODE OG DATAGRUNDLAG.....	62

INDLEDNING

Bindeleddet i Esbjerg er en civilsamfundsbaseeret indsats, der har til formål at styrke udsatte unges sociale netværk, deltagelse i fællesskaber og tilknytning til uddannelse, arbejde og det øvrige samfundsliv. Indsatsen blev etableret i 2023 med støtte fra Den A.P. Møllerske Støttefond som et samarbejde mellem Fonden Bindeleddet og Folkekirkens Hus Esbjerg. Esbjerg Kommune har ligeledes støttet Bindeleddet i Esbjerg med 750.000 DKK fra § 18-puljen i 2026.

Baggrunden for indsatsen er en erkendelse af, at der i Esbjerg allerede eksisterer en række tilbud til unge i udsatte positioner, men at nogle unge fortsat falder mellem eksisterende indsatser og støttesystemer. Især overgange mellem forskellige tilbud og livssituationer kan være sårbare perioder. Det gælder eksempelvis overgangen fra forsorgshjem til egen bolig, fra beskæftigelsesrettede forløb til ordinær beskæftigelse eller fra en støtteindsats til større selvstændighed. Mange af de unge har desuden meget begrænsede sociale netværk, hvilket øger risikoen for isolation og manglende fastholdelse i positive udviklingsforløb.

Indsatsen bygger på erfaringerne fra Fonden Bindeleddets tidligere arbejde med udsatte unge. Siden 2016 har Bindeleddet arbejdet med at skabe relationer mellem unge i udsatte positioner og frivillige voksne gennem aktiviteter, fællesskaber og mentorskaber. Evalueringer af Bindeleddets tidligere arbejde pegede på positive resultater, blandt andet i forhold til social udvikling, mestringskompetencer samt deltagelse i job og uddannelse. Disse erfaringer dannede grundlag for udviklingen af indsatsen i Esbjerg.

Mens de tidligere Bindeleddsindsatser primært havde fokus på relationen mellem unge og frivillige, blev Esbjerg-indsatsen fra starten udviklet med en bredere ambition om også at skabe bedre sammenhæng mellem de eksisterende aktører og tilbud på området. Tanken var, at civilsamfundet kunne spille en særlig rolle som brobygger mellem unge, kommunale tilbud, frivillige fællesskaber og lokale netværk.

Indsatsen blev etableret i samarbejde med en række lokale aktører, herunder Forsorgshjemmet Skjoldbo, Kontakten, Folkekirkens Hus, Esbjerg Krisecenter samt øvrige kommunale og frivillige tilbud. Medarbejderne i Bindeleddet arbejder opbyggende på disse arenaer med henblik på at skabe kontakt til både aktører og unge, etablere relationer og hjælpe videre mod relevante fællesskaber, aktiviteter eller støttetilbud.

Gennem projektperioden udviklede indsatsen sig gradvist til en samlet model bestående af flere gensidigt understøttende elementer. Et centralt element er den såkaldte kvikhjælp, hvor medarbejderne hurtigt kan hjælpe unge med konkrete udfordringer eller skabe kontakt til relevante tilbud. Derudover etableres frivilligdrevene fællesskaber på forskellige tilbud, hvor unge kan deltage i sociale aktiviteter og møde frivillige i uformelle rammer. Når der opstår en tillidsfuld relation mellem en ung og en frivillig, kan den udvikles til et mere formaliseret mentorskab. Samtidig arbejdes der med at skabe bro til nye fællesskaber, foreningsliv, uddannelse og arbejdsmarked gennem samarbejde med lokale aktører og såkaldte kompetencefrivillige.

Bindeleddet i Esbjerg er således et forbindelsesled mellem de steder, hvor de unge befinder sig nu, og de fællesskaber og muligheder, de ønsker at blive en del af. Ambitionen er ikke blot at tilbyde støtte i akutte situationer, men også at bidrage til, at unge opbygger varige relationer og kommer videre i livet.

Samlet set repræsenterer Bindeleddet i Esbjerg en indsats, der kombinerer relationelt frivilligt arbejde, opbyggende socialfagligt arbejde og brobygning mellem eksisterende tilbud med det formål at styrke udsatte unges muligheder for at skabe varige forandringer i deres livssituation.

Formål med evalueringen

Evalueringen har til formål at undersøge, hvordan Bindeleddet i Esbjerg fungerer i praksis, og hvilke resultater indsatsen skaber for de unge. Mere konkret fokuserer evalueringen på fire centrale spørgsmål:

- For det første undersøges det, i hvilket omfang og hvordan Bindeleddet formår at skabe kontakt til og sammenhæng mellem de forskellige tilbud og aktører, der arbejder med unge i udsatte positioner.
- For det andet undersøges det, hvordan indsatsen formår at rekruttere unge og frivillige samt gennemføre de netværksskabende aktiviteter, fællesskaber og mentorskaber, som udgør kernen i indsatsen.
- For det tredje undersøges det, hvilken forskel indsatsen gør for de unge. Her er fokus på de unges oplevelser af netværk, fællesskab, ensomhed, deltagelse i samfundslivet samt deres vej mod uddannelse og beskæftigelse. Hertil kommer, hvilke dele af indsatsen der bidrager til resultaterne og under hvilke omstændigheder.
- For det fjerde undersøges det, i hvilket omfang Bindeleddet realiserer de aktivitets- og resultatmål, der blev opstillet ved projektets start.

Overordnet set dokumenterer evalueringen de opnåede resultater og genererer viden om, hvordan indsatsen virker, hvilke erfaringer der er gjort undervejs, og hvilke læringspunkter der kan bringes videre i det fremtidige arbejde med unge i udsatte positioner.

Læsevejledning

Rapporten indledes med et introduktionskapitel,. Først beskrives formålet og de evalueringsspørgsmål, som rapporten søger at besvare. Herefter gives en kort introduktion til datagrundlag og metodisk tilgang. En mere udførlig beskrivelse af dette samt analysen findes i rapportens afsluttende metodekapitel. Indledningen afsluttes med et overblik over de vigtigste konklusioner og perspektiver.

Efter introduktionen følger en sammenfatning af evalueringens hovedkonklusioner samt et perspektiverende diskussionsafsnit. Disse afsnit giver læseren mulighed for hurtigt at danne sig et overblik over de væsentligste resultater og perspektiver, som evalueringen peger på for det fremadrettede arbejde.

Rapportens første hovedkapitel, *Bindeleddet i Esbjerg – indsatsens baggrund, formål og opbygning*, beskriver baggrunden for etableringen af indsatsen, målgruppen, samarbejdet med lokale aktører og de centrale elementer i Bindeleddets arbejde. Her introduceres blandt andet kvikhjælpen, de netværksskabende aktiviteter, mentorskaberne og brobygningen til fællesskaber, uddannelse og beskæftigelse. Kapitlet fungerer som den kontekstuelle ramme for de efterfølgende analyser.

Herefter følger rapportens analyse- og evalueringskapitler.

Kapitel 1 analyserer Bindeleddets samarbejde med de aktører, der arbejder med unge i udsatte positioner i Esbjerg. Fokus er blandt andet på samarbejdsrelationer, brobygning mellem tilbud og Bindeleddets rolle i det lokale felt af indsatser.

Kapitel 2 beskriver rekrutteringen af unge og frivillige samt de aktiviteter, fællesskaber og mentorskaber, som indsatsen bygger på. Kapitlet analyserer samtidig, hvordan relationer mellem unge og frivillige opstår og udvikles.

Kapitel 3 fokuserer på de unges udbytte af indsatsen og de veje til forandring, der kan identificeres i datamaterialet. Kapitlet behandler blandt andet Bindeleddets kvikhjælp, de unges kortsigtede udbytte i form af sociale relationer, fællesskaber og deltagelse samt de mere langsigtede resultater i forhold til uddannelse, beskæftigelse og større selvstændighed.

Kapitel 4 vurderer i hvilket omfang projektets aktivitets- og resultatmål er blevet nået. Her sammenholdes de opstillede mål med projektets registreringer, aktiviteter og dokumenterede resultater.

Efter analysekapitlerne følger et metodekapitel, som mere indgående beskriver evalueringens datagrundlag, gennemførelse og analytiske tilgang. Her redegøres blandt andet for de anvendte datakilder, interviewmaterialet, registreringsdata samt de metodiske overvejelser, der ligger til grund for evalueringens analyser og konklusioner.

Gennem rapporten indgår 13 casebeskrivelser af unge, som har været i kontakt med Bindeleddet. Disse beskrivelser er baseret på interviewmaterialet og er anonymiserede med henblik på at beskytte de pågældende. Det er ikke hensigten, at de 13 cases skal fungere som dokumentation for de enkelte analyser eller som repræsentative eksempler på alle unges erfaringer. De skal derimod læses som konkrete indblik i forskellige unges livssituationer, udfordringer, forløb og udbytte af kontakten med Bindeleddet. Beskrivelserne knytter sig derfor ikke nødvendigvis direkte til det afsnit, de er placeret i, og de kan indeholde temaer og erfaringer, som rækker ud over den analyse, der behandles på de omkringliggende sider. De fungerer som små nedslag i virkeligheden, der giver læseren et mere konkret billede af de unge, som indsatsen er rettet mod, og de gennem rapportens analyser beskrevne forandringer og processer.

Evalueringens design og datagrundlag

Evalueringen er gennemført som en virkningsevaluering med fokus på både implementeringen af indsatsen, de skabte resultater og de mekanismer og processer, der bidrager til resultaterne. Formålet er ikke alene at belyse, om indsatsen virker, men også hvordan og under hvilke omstændigheder den skaber værdi for de unge og de involverede aktører.

Datagrundlaget omfatter interviews med unge deltagere i indsatsen, frivillige, mentorer og centrale samarbejdspartnere fra de tilbud og organisationer, som Bindeleddet samarbejder med i Esbjerg. Derudover indgår projektets egne registreringer af aktiviteter, deltagere og resultater.

Evalueringen bygger på en kombination af semistrukturerede interviews, feltbesøg, observationer og uformelle samtaler med unge, mentorer, frivillige, medarbejdere, samarbejdspartnere, kommunale ledere og en enkelt politiker. Blandt de besøgte samarbejdspartnere kan nævnes Skjoldbo, Kontakten, Vindmøllen, Esbjerg Krisecenter og Korn 180. Endelig indgår projektets centrale dokumenter, herunder projektbeskrivelse, fondsmateriale, interne beskrivelser af indsatsen samt afrapporteringer.

Datagrundlaget giver indsigt i indsatsen fra flere perspektiver og omfatter både personer, der deltager i Bindeleddets aktiviteter, folk med frivillige roller samt centrale samarbejdspartnere og beslutningstagere.

For at belyse udviklingen af indsatsen og de indhøstede erfaringer inddrager evalueringen også viden fra den løbende dialog med medarbejderne i Bindeleddet. Dette omfatter blandt andet baggrundssamtaler,

projektbesøg, observationer og øvrige drøftelser gennem projektperioden, som har bidraget til forståelsen af indsatsens udvikling, organisering og praksis.

Analysen bygger på en sammenstilling af de forskellige datakilder, hvor resultater og erfaringer anskues fra flere perspektiver. Dette gør det muligt at undersøge både de unges oplevelser og udbytte samt de erfaringer, som frivillige, medarbejdere og samarbejdspartnere har gjort sig gennem projektperioden.

Sammenfatning af konklusion og perspektivering

Evalueringen viser, at Bindeleddet i Esbjerg har udviklet sig til en central aktør i indsatsen for unge i udsatte positioner. Projektet har ikke alene opfyldt sine aktivitets- og resultatmål, men har samtidig etableret en arbejdsform, der forbinder kommunale tilbud, civilsamfund og frivillige kræfter på en måde, som skaber dokumenterbare resultater for unge, der ellers ofte risikerer at falde mellem eksisterende indsatser.

I projektperioden har Bindeleddet etableret et tæt og velfungerende samarbejde med Esbjerg Kommune og en bred kreds af lokale samarbejdspartnere. Kommunale medarbejdere henviser løbende unge til Bindeleddet, ligesom de bruger indsatsen som sparringspartner i forhold til konkrete problemstillinger og muligheder for at hjælpe unge videre. Evalueringen viser, at Bindeleddet ikke erstatter kommunens tilbud, men supplerer dem ved at skabe sammenhæng mellem indsatser, bygge bro til civilsamfundets fællesskaber og tilbyde en fleksibilitet, som styrker den samlede indsats omkring de unge.

Resultaterne er samtidig konkrete. Bindeleddet har gennemført 646 kvikhjælpsforløb, etableret en lang række netværksskabende aktiviteter og fællesskaber, opbygget 18 mentorskaber og hjulpet 45 unge videre til job, uddannelse, praktik eller læreplads. Samtidig viser evalueringen, at de unge oplever stærkere sociale relationer, mindre ensomhed, større deltagelse i fællesskaber og øget tro på egne muligheder. Den hurtige og fleksible støtte kombineret med længerevarende relationer giver mange unge et fundament, som gør det muligt at tage de næste skridt mod et mere selvstændigt voksenliv.

Et særligt kendetegn ved Bindeleddet er, at resultaterne skabes gennem et stærkt samspil mellem få ansatte og en stor gruppe engagerede frivillige. Frivillige mentorer og aktivitetsfrivillige bidrager med relationer, netværk og fællesskaber, som det offentlige vanskeligt kan skabe alene, og gør det muligt at opnå betydelige resultater med en relativt beskedne ressourceanvendelse. Den parallelle økonomiske analyse peger på en estimeret kommunaløkonomisk gevinst svarende til en ROI på 300-400 procent.

Samlet peger evalueringen på, at Bindeleddet har udviklet en veldokumenteret indsats, som skaber værdi for de unge, styrker samarbejdet mellem kommune og civilsamfund og bidrager til, at flere unge finder vej til fællesskaber, uddannelse og beskæftigelse. Evalueringen peger derfor på, at en videreførelse af Bindeleddet ikke blot vil fastholde en indsats med dokumenterbare resultater for udsatte unge, men også bevare et velfungerende samarbejde mellem kommune, civilsamfund og frivillige samt de relationer, den viden og de netværk, som det har taget flere år at opbygge, og som vil være både vanskelige og omkostningsfulde at genskabe.

KONKLUSION OG PERSPEKTIVERING

Bindeleddet i Esbjerg blev etableret i 2023, på opfordring fra tidligere direktør i Esbjerg kommune, Lise Willer, med det formål at hjælpe de unge, som kommunen ikke formåede at give den støtte, de havde behov for, eftersom de 'faldt imellem to stole'. Sagt på en anden måde: Unge med ofte komplekse udfordringer, som kræver hjælp fra flere instanser eller støtte i overgangen mellem indsatser – eller ud af dem. Bindeleddet skulle således styrke disse unges adgang til relationer, fællesskaber, uddannelse, arbejde og deltagelse i et normalt samfundsliv. Indsatsen bygger på erfaringerne fra Fonden Bindeleddets tidligere arbejde med frivillige fællesskaber og mentorskaber, men blev i Esbjerg udviklet med en bredere ambition om også at skabe større sammenhæng mellem de aktører og tilbud, der arbejder med målgruppen.

Evalueringen viser alt i alt, at Bindeleddet, som planlagt, har etableret sig som en central samarbejdspartner omkring udsatte unge i Esbjerg. Medarbejderne har opbygget relationer til en bred kreds af relevante tilbud, organisationer, foreninger og kommunale aktører. Samarbejdspartnerne beskriver Bindeleddet som en aktør, der kan bevæge sig på tværs af eksisterende tilbud og hjælpe unge videre i livet. Flere fremhæver, at Bindeleddet udfylder en rolle, som ingen andre aktører i samme grad varetager, nemlig at følge de unge på tværs af tilbud, overgange og livssituationer.

Evalueringen viser også, at kvikhjælpen gradvist har udviklet sig til et centralt element i indsatsen. Kvikhjælpen var ikke en fremtrædende del af det oprindelige projektdesign, men voksede frem som et svar på konkrete behov blandt både unge og fagpersoner. I løbet af projektperioden er der registreret 646 kvikhjælpsforløb, heraf 506 rettet mod unge og 140 rettet mod kommunale fagpersoner. Registreringerne viser, at hjælpen spænder over en bred vifte af problemstillinger, herunder adgang til fællesskaber og aktiviteter, trivsel, uddannelse, arbejde, sundhed, økonomi, boligforhold og kontakt til offentlige myndigheder. Kvikhjælpen løser således ofte mindre, konkrete problemer, der risikerer at udvikle sig til væsentlige barrierer for de unges trivsel og udvikling.

Et andet centralt resultat er etableringen af frivillige fællesskaber og relationer mellem unge og frivillige. Mange unge kommer ikke ind i indsatsen med et ønske om et mentorskab eller en tæt relation til en frivillig. Tværtimod har en stor del af dem erfaringer med tidligere hjælpesystemer, som har gjort dem tilbageholdende over for nye relationer. Indgangen til indsatsen er derfor ofte gennem aktiviteter og fællesskaber, hvor relationer kan udvikles gradvist gennem gentagen kontakt. De frivillige tilbyder øjensynligt noget andet end professionelle relationer; de repræsenterer hverken myndigheder eller behandlingssystemer, men møder de unge som almindelige mennesker med fælles interesser og aktiviteter som udgangspunkt. For flere unge bliver disse frivillige en vigtig kilde til oplevelsen af at høre til i et fællesskab og være en del af noget uden for de sociale støttesystemer.

De unges fortællinger peger på en række kortsigtede udbytter af indsatsen. Mange beskriver, hvordan aktiviteter og fællesskaber har givet dem flere sociale relationer, mindre ensomhed og større deltagelse i hverdagslivet. For nogle handler det om at få nogen at være sammen med. For andre om at komme ud blandt mennesker, få nye erfaringer eller blive en del af aktiviteter, som tidligere lå uden for deres rækkevidde. Alt peger på, at de frivillige relationer og fællesskaber kan skabe den tryghed og stabilitet, som gør det muligt for de unge at begynde at orientere sig mod næste skridt i livet.

På længere sigt viser evalueringen, at indsatsen også bidrager til uddannelse, beskæftigelse og større selvstændighed. Uddannelse og arbejde er sjældent det første, de unge efterspørger, når de møder Bindeleddet. For mange opstår ønsket først senere i forløbet, når andre, mere presserende udfordringer er blevet håndteret, og når de har fået større tro på egne muligheder. Bindeleddets medarbejdere spiller tydeligvis en væsentlig rolle med hensyn til at hjælpe de unge med at afklare interesser, kompetencer og fremtidsønsker samt omsætte disse ønsker til konkrete muligheder. Samtidig arbejder medarbejderne med at skabe kontakt til uddannelsesinstitutioner, virksomheder og andre relevante aktører og hjælpe de unge med de praktiske barrierer, som ofte opstår undervejs.

Bindeleddets egne registreringer viser, at 45 unge i projektperioden er hjulpet videre til job, uddannelse eller praktik og læreplads. Heraf er 26 kommet i arbejde, 12 er under uddannelse, og 7 er i praktik eller har fået læreplads. Både uddannelser og jobs spænder over mange forskellige fagområder og brancher. Der er således ikke tale om én bestemt vej videre, men om individuelle forløb, hvor der tages udgangspunkt i den enkelte unge.

Endelig viser evalueringen, at projektets aktivitets- og resultatomål samlet set er opfyldt. Bindeleddet har etableret kontakt til de centrale aktører omkring målgruppen i Esbjerg og har opbygget en bred kontaktflade blandt både unge og samarbejdspartnere. Omfanget af netværksskabende aktiviteter overstiger målsætningen, ligesom målene for etablering af mentorskaber og for at hjælpe unge videre til job og uddannelse er nået. Der er etableret 18 mentorskaber, hvoraf 10 fortsat er aktive på evalueringstidspunktet. Samtidig vurderes antallet af unge, som er forsøgt kontaktet og har haft kontakt med indsatsen, at ligge væsentligt over de opstillede målsætninger.

Alt i alt har Bindeleddet i Esbjerg udviklet en fleksibel og sammenhængende indsats, der kombinerer opsøgende arbejde, kvikhjælp, frivillige fællesskaber, mentorskaber og brobygning til uddannelse, arbejde og lokalsamfund. Indsatsens særlige styrke synes at ligge i hurtig og konkret hjælp kombineret med langsigtet opbygning af relationer, netværk og deltagelsesmuligheder. Evalueringen peger dermed på, at Bindeleddet bidrager til både at styrke de unges livsmuligheder og til at skabe større sammenhæng mellem de aktører og fællesskaber, der omgiver dem. Der findes tilsyneladende ingen andre aktører, som udfylder denne funktion, og Bindeleddet udgør dermed et unikt tilbud til unge, der kun i mindre grad kan profitere af støtten fra kommunale tilbud og de forskellige civilsamfundsorganisationer.

Perspektivering og diskussion

Evalueringen fastslår overordnet, at Bindeleddet i høj grad har nået de aktivitets- og resultatomål, som var hensigten. Samtidig viser den, at indsatsen har udviklet sig undervejs og tilpasset sig de behov, som medarbejderne har mødt blandt unge og samarbejdspartnere i Esbjerg. Kvikhjælpen er et tydeligt eksempel på denne udvikling. Mens indsatsen oprindeligt havde fokus på brobygning, fællesskaber og mentorskaber, har der i praksis også været et betydeligt behov for hurtig og konkret hjælp til de udfordringer, som opstår i unges hverdagsliv.

Et centralt spørgsmål er derfor ikke alene, om Bindeleddet har skabt resultater, men hvilken funktion indsatsen har haft i det samlede felt af tilbud til udsatte unge. Evalueringen viser, at Bindeleddet primært fungerer som et supplement til eksisterende indsatser frem for som en erstatning for dem. De unge modtager ofte allerede

støtte fra kommunale tilbud osv. Bindeleddets rolle har i højere grad været at skabe forbindelser mellem disse tilbud, bygge bro til nye fællesskaber og hjælpe de unge med at omsætte muligheder til konkrete handlinger.

Samtidig viser det sig, at indsatsen ser ud til at udfylde en funktion i de overgange, som mange unge oplever mellem tilbud, livsfaser og støttesystemer. Flere af dem beskriver situationer, hvor de har stået mellem forskellige indsatser, at skulle flytte i egen bolig, begynde på en uddannelse eller starte i arbejde. Det er ofte i disse overgange, at mindre praktiske eller administrative problemer kan få store konsekvenser. Kvikhjælpen og den fleksible støtteform, som Bindeleddet tilbyder, ser ud til at have haft særlig betydning i disse situationer.

På den baggrund rejser evalueringen også spørgsmålet om indsatsens fremtidige forankring. Som mange andre civilsamfundsbase­rede projekter er Bindeleddet etableret med tidsbegrænset finansiering. Erfaringer fra socialområdet viser generelt, at der kan være en udfordring i at opbygge samarbejder, frivilligmiljøer og tillidsrelationer over flere år for derefter at afvikle indsatsen, når projektperioden udløber. Evalueringen kan ikke tage stilling til, hvordan den fremtidige organisering eller finansiering bør se ud. Den peger imidlertid på, at en række funktioner, som i dag varetages af Bindeleddet, ikke umiddelbart synes forankret andre steder.

Dette betyder ikke nødvendigvis, at opgaverne ikke kan løses af andre aktører. Der er ikke grundlag for at vurdere, hvorvidt kommunale tilbud, civilsamfundsorganisationer eller andre aktører på sigt vil kunne varetage de samme funktioner. Alt peger dog på, at disse funktioner i praksis har været efterspurgt af både unge og samarbejdspartnere gennem projektperioden – og tilsyneladende ikke hidtil er blevet udført af andre. Det gælder navnlig den fleksible kvikhjælp, brobygningen til fællesskaber og aktiviteter samt støtten i forbindelse med overgange til uddannelse, arbejde og selvstændigt voksenliv.

Et sidste perspektiv vedrører forholdet mellem ressourcer og resultater. Evalueringen viser, at en betydelig del af indsatsen er baseret på frivillige kræfter. Frivillige aktivitetsdeltagere, mentorer og andre bidrager med en væsentlig del af den samlede indsats og gør det muligt at skabe aktiviteter og relationer, som ville være vanskelige at etablere alene med lønnede medarbejdere. Den økonomiske analyse, der gennemføres parallelt med evalueringen, peger på, at denne kombination af få ansatte og mange frivillige kan skabe betydelig værdi for de investerede midler og give en ROI på 3-400 % alene i kommunaløkonomisk sammenhæng.

Overordnet kan det fastslås, at Bindeleddet har udviklet en indsats, som både unge, frivillige og samarbejdspartnere aktivt gør brug af. Det centrale spørgsmål synes derfor ikke blot at være, om indsatsen har skabt værdi, men også hvordan de funktioner og relationer, der er opbygget gennem projektperioden, kan fastholdes og videreføres i de kommende år. Alt andet lige fremstår det som et tab for ungeindsatsen i Esbjerg, hvis Bindeleddet ikke kan fortsætte.

BINDELEDDET I ESBJERG – INDSATSENS BAGGRUND, FORMÅL OG OPBYGNING

Bindeleddet i Esbjerg

Bindeleddet i Esbjerg er en frivilligbaseret indsats for unge i udsatte positioner. Indsatsen blev etableret i 2023 som et samarbejde mellem Fonden Bindeleddet og Folkekirkens Hus med støtte fra Den A.P. Møllerske Støttefond.

Indsatsen bygger på erfaringer fra Bindeleddets arbejde andre steder i landet, men er yderligere udviklet med afsæt i de lokale forhold i Esbjerg. Fra starten har ambitionen været at opbygge en indsats, der både kan støtte de unge direkte gennem relationer, fællesskaber og mentorskaber og samtidig skabe bedre forbindelser mellem de tilbud og aktører, som allerede arbejder med målgruppen.

Bindeleddet bevæger sig således på tværs af eksisterende tilbud, organisationer og fællesskaber. Indsatsen har ikke myndighedsansvar og træffer ikke afgørelser om støtte eller ydelser. Opgaven er i stedet at formidle kontakt, relationer og forbindelser mellem unge og de muligheder, der findes i lokalsamfundet.

Baggrunden for indsatsen

Baggrunden for etableringen er en oplevelse blandt både kommunale og frivillige aktører af, at en gruppe unge fortsat har vanskeligt ved at finde fodfæste, selv om der findes talrige tilbud, både kommunale og i civilsamfundsregi.

De unge, som indsatsen retter sig mod, har ofte kontakt til forskellige dele af det sociale system gennem kortere eller længere perioder. Det kan være forsorgshjem, beskæftigelsesindsatser, psykiatriske tilbud, krisecentre eller andre sociale tilbud. Flere unge oplever imidlertid perioder, hvor støtten ophører, ændrer karakter eller flyttes til en anden aktør. Netop i disse overgange kan nogle unge miste kontakten til de relationer, som tidligere har støttet dem. For andre er erfaringerne, at de eksisterende tilbud ikke i tilstrækkelig grad er målrettet dem, og at de ikke får det ønskede udbytte af dem.

En væsentlig del af baggrunden for indsatsen er, at mange af de unge har meget begrænsede sociale netværk. For nogle betyder det, at de står relativt alene, hvis kontakten til et tilbud ophører. Flere af samarbejdspartnerne understreger, at manglen på stabile relationer kan gøre det vanskeligt at fastholde positive udviklingsforløb over tid.

Bindeleddet er derfor udviklet som et forsøg på at skabe flere relationer, stærkere netværk og større sammenhæng mellem de tilbud og fællesskaber, som de unge møder undervejs.

Case 10: En mentor som støtte gennem udflytning og hverdagsliv

Case 10 er en ung mand, som gennem længere tid har boet på et botilbud. Han har tidligere haft problemer med både misbrug, økonomi og helbred, og overgangen til egen bolig opleves som både ønsket og skræmmende.

Mens han stadig bor på botilbuddet, begynder Bindeleddet og de frivillige at tale med ham om tiden efter udflytningen. Sammen med en frivillig indleder han et mentorforløb, allerede inden han flytter. Formålet er at skabe kontinuitet, så han ikke står alene, når botilbuddet ikke længere er en del af hverdagen.

Efter udflytningen bliver mentoren en vigtig del af hans netværk. De mødes og taler sammen om de udfordringer, der opstår i hverdagen. Han bruger mentoren som sparringspartner, når økonomien bliver vanskelig, når kontakten til kommunen bliver uoverskuelig, eller når han oplever modgang.

Parallelt hjælper Bindeleddets medarbejdere med en række konkrete problemer, såsom at forstå kommunale afgørelser, finde løsninger på økonomiske udfordringer og skabe kontakt til relevante instanser. Den unge oplever selv en forskel mellem mentoren og medarbejderne. Mens mentoren repræsenterer relationen og det menneskelige nærvær, repræsenterer medarbejderne den mere praktiske hjælp.

På interviewtidspunktet er han fortsat udfordret af både helbredsmæssige og sociale problemer, men han beskriver samtidig sig selv som mere stabil end tidligere. Han har egen bolig, et netværk omkring sig og nogen at kontakte, når problemerne vokser sig store.

Erfaringerne fra Bindeleddet

Esbjerg-indsatsen tager afsæt i erfaringerne fra Fonden Bindeleddets tidligere arbejde med unge i udsatte positioner.

Kernen i Bindeleddets oprindelige model har været at formidle relationer mellem unge og frivillige. Dette er blandt andet sket gennem faste aktiviteter på herberger, forsorgshjem, krisecentre og andre tilbud, hvor frivillige møder de unge i uformelle rammer. Aktiviteterne har typisk bestået af fællesspisning, spil, udflugter og andre sociale aktiviteter.

Formålet har dels været at skabe positive fællesskaber i sig selv, dels at lette mulighederne for, at der kan opstå relationer mellem unge og frivillige. Når der opstår tillid og gensidig kemi, kan relationen udvikle sig til et mentorskab, hvor de to parter mødes mere regelmæssigt over en længere periode.

Erfaringerne fra Bindeleddets tidligere arbejde viste, at både aktiviteterne og mentorskaberne havde selvstændig værdi for de unge. Samtidig pegede erfaringerne på et potentiale i at arbejde tættere sammen med andre aktører. Denne tanke kom til at spille en central rolle i udviklingen af indsatsen i Esbjerg.

Den særlige ambition i Esbjerg

Selvom mentorskaber og frivillige fællesskaber allerede var velkendte elementer i Bindeleddets øvrige aktiviteter, blev Esbjerg-indsatsen udvidet med en bredere målsætning. Hensigten var ikke kun at skabe relationer mellem unge og frivillige, men også at styrke forbindelserne mellem de forskellige tilbud, fællesskaber og muligheder i byen.

Udgangspunktet var, at mange aktører hver især gør en betydelig indsats, men at ingen har til opgave at følge målgruppen på tværs af tilbud, overgange og fællesskaber. Bindeleddet skulle derfor fungere som et supplement med fokus på de forbindelser, som ligger mellem dem.

Det betød blandt andet, at medarbejderne fra starten fik til opgave løbende at være i kontakt med relevante tilbud, organisationer og fagpersoner i Esbjerg. Meningen var både at udbrede kendskabet til indsatsen, etablere samarbejder og gøre det lettere for unge at finde vej videre til nye fællesskaber etc.

På den måde blev Bindeleddet ikke alene en indsats for de unge, men også en indsats, der skulle styrke samspillet mellem de relevante aktører i Esbjerg.

Målgruppen

Bindeleddet i Esbjerg arbejder med unge i udsatte positioner. Der er ikke tale om én afgrænset målgruppe med en bestemt problemstilling eller myndighedsmæssig kategori. Indsatsen retter sig mod unge, som af forskellige årsager befinder sig i en situation, hvor de mangler stabile relationer eller støtte.

I projektbeskrivelsen skildres målgruppen som unge, der enten er i kontakt med eller har tilknytning til tilbud som forsorgshjem, væresteder, beskæftigelsesrettede tilbud, psykiatriske tilbud, krisecentre og andre sociale indsatser. Det kan være unge med erfaringer med hjemløshed, psykisk mistrivsel, ensomhed, svage sociale netværk eller længerevarende kontakt til sociale støttesystemer.

En fælles udfordring for mange unge er, at de kun har få personer, som de kan trække på i hverdagen. Flere står i situationer, hvor de har brug for hjælp til at finde vej videre mod fx uddannelse, arbejde eller en mere stabil livssituation. Andre har først og fremmest brug for sociale relationer og oplevelsen af at høre til et sted.

Indsatsen er derfor organiseret omkring de unges behov snarere end omkring bestemte diagnoser, problemtyper eller myndighedskategorier. De unge kan komme ind i indsatsen gennem forskellige samarbejdspartnere, men også gennem direkte kontakt med Bindeleddet eller via andre unge og frivillige.

Samarbejdet med byens aktører

Bindeleddet er etableret med ambitionen om at arbejde på tværs af de tilbud og organisationer, der møder målgruppen i Esbjerg.

Fra projektets begyndelse har samarbejdet med lokale aktører været centralt. Blandt de vigtigste samarbejdspartnere har været Forsorgshjemmet Skjoldbo, Kontakten, Folkekirkens Hus og senere blandt andet Esbjerg Krisecenter og Mandecentret Syd- og Sønderjylland. Hertil kommer samarbejde med en række kommunale medarbejdere, frivillige organisationer, uddannelsesinstitutioner, virksomheder og foreninger.

Samarbejdet har flere funktioner. Dels giver det mulighed for, at medarbejdere og fagpersoner kan henvise unge til Bindeleddet, dels giver det Bindeleddet adgang til de miljøer og fora, hvor de unge allerede kommer. Endelig giver samarbejdet mulighed for at skabe forbindelser videre til nye aktiviteter, fællesskaber, uddannelse eller beskæftigelse.

En af medarbejdernes opgaver består derfor i løbende at vedligeholde relationer til samarbejdspartnerne og opbygge kendskab til de lokale muligheder. Det gælder både sociale tilbud, frivillige fællesskaber, fritidsaktiviteter, uddannelsesmuligheder og virksomheder.

Bindeleddet skaber således ikke et nyt parallelt system, men bygger i stedet videre på de indsatser, der allerede findes.

Case 12: Fra ensomhed og konflikter til samarbejde med systemet

Case 12 er en ung mand, der gennem store dele af sin ungdom har oplevet konflikter i hjemmet, ensomhed og vanskeligheder ved at finde sin plads i uddannelse og arbejde. Da han kommer i kontakt med Bindeleddet, bor han fortsat hjemme og føler, at mange møder med myndigheder og jobcenter er vanskelige at gennemskue.

I begyndelsen er han tilbageholdende og usikker. Samtalerne med Bindeleddet handler derfor først og fremmest om at skabe tillid og få etableret en relation. Efterhånden begynder medarbejderen at deltage i møder med jobcentret og hjælpe den unge med at forstå de krav og muligheder, som systemet stiller.

En stor del af hjælpen består i koordinering. Medarbejderen taler med sagsbehandlere, uddannelsesvejledere og andre fagpersoner, så den unge ikke selv skal fungere som bindeled mellem alle aktørerne. Han beskriver selv dette som en stor lettelse, fordi mange af de administrative og praktiske opgaver føles uoverskuelige.

Samtidig arbejder de sammen om at finde den rette vej i forhold til uddannelse og beskæftigelse. Flere muligheder bliver afprøvet undervejs, og ikke alle lykkes. Den unge beskriver dog, at det gør en forskel at have en person ved sin side, som bistår med at finde det næste skridt, når noget ikke fungerer.

Indsatsens opbygning

Bindeleddet i Esbjerg består af flere forskellige aktiviteter og arbejdsformer, som tilsammen udgør indsatsen.

Nogle aktiviteter retter sig direkte mod de unge. Andre handler om at skabe forbindelser mellem de unge og de muligheder, der findes omkring dem. Nogle aktiviteter er frivilligdrevne, mens andre varetages af projektets medarbejdere.

Indsatsen kan overordnet beskrives som bestående af seks elementer:

1. Opsøgende arbejde blandt unge og samarbejdspartnere
2. Kvikhjælp til unge med konkrete behov
3. Frivilligdrevne fællesskaber og aktiviteter
4. Bindeledevents på tværs af målgrupper og tilbud
5. Kompetencefrivillige og interessebaserede fællesskaber
6. Mentorskaber mellem unge og frivillige.

De forskellige elementer fungerer ikke som adskilte forløb. En ung kan eksempelvis først møde Bindeleddet gennem kvikhjælp, senere deltage i aktiviteter og på sigt indgå i et mentorskab. Andre deltager kun i aktiviteter eller får hjælp til at finde vej ind i et fællesskab uden at have et længerevarende forløb.

Indsatsen er derfor bygget op omkring en række forskellige indgange, som gør det muligt at tilpasse støtten til den enkelte unges situation og ønsker.

Opsøgende arbejde

Det opsøgende arbejde udgør en grundlæggende del af Bindeleddets arbejdsform.

I stedet for at vente på, at de unge selv tager kontakt, arbejder medarbejderne aktivt på de steder, hvor målgruppen allerede befinder sig. Det gælder blandt andet forsorgshjem, væresteder, kommunale tilbud og andre miljøer, hvor unge i udsatte positioner kommer.

Formålet med det opsøgende arbejde er dels at skabe kontakt til unge, som ellers ikke ville benytte indsatsen, dels at opbygge relationer til medarbejdere og fagpersoner omkring målgruppen.

Det opsøgende arbejde handler samtidig om at synliggøre indsatsen. For mange unge begynder kontakten til Bindeleddet ikke med et ønske om et mentorskab eller et længere forløb, men opstår ofte gennem uformelle samtaler, deltagelse i aktiviteter eller hjælp til en konkret udfordring.

På samme måde fungerer det opsøgende arbejde blandt samarbejdspartnerne som en måde at udbrede kendskabet til indsatsen. Medarbejdere på forskellige tilbud får mulighed for at lære Bindeleddet at kende og kan efterfølgende bringe indsatsen i spil, når de møder unge, som kan have gavn af den.

Kvikhjælp

Kvikhjælpen er et af de elementer, der gradvist kom til at fylde mere i løbet af projektperioden. Tanken bag kvikhjælpen er, at unge skal kunne få hurtig hjælp til konkrete udfordringer uden nødvendigvis at skulle indgå i et længere forløb eller visiteres til et bestemt tilbud.

Kvikhjælpen tager udgangspunkt i den unges situation her og nu. Det kan være hjælp til at finde vej i systemet, kontakt til relevante tilbud, støtte til praktiske problemer eller hjælp til at få åbnet en dør, som den unge ikke selv har mulighed for at åbne. Tilgangen bygger på, at mindre problemer i nogle situationer kan udvikle sig til større problemer, hvis ingen tager hånd om dem. Kvikhjælpen giver medarbejderne mulighed for at reagere hurtigt og fleksibelt, når behovet opstår.

For nogle unge er kvikhjælpen en enkeltstående kontakt. For andre bliver den det første møde med Bindeleddet og starten på en længere relation. Medarbejderne beskriver derfor ofte kvikhjælpen som både en hjælp i sig selv og som en indgang til andre dele af indsatsen.

Kvikhjælpen er samtidig tæt forbundet med medarbejdernes kendskab til Esbjerg og de eksisterende muligheder. En væsentlig del af hjælpen består således ofte i at formidle kontakt til de rette personer, tilbud eller fællesskaber.

Frivilligdrevne fællesskaber og aktiviteter

En anden central del af indsatsen er de frivilligdrevne fællesskaber, som danner rammen om mange af møderne mellem unge og frivillige.

Fællesskaberne er etableret på steder, hvor målgruppen allerede kommer til hverdag. Her mødes unge og frivillige omkring aktiviteter, samtaler og sociale arrangementer. Aktiviteterne har varieret gennem projektperioden, men fælles for dem er, at de giver de unge mulighed for at møde andre mennesker i uformelle rammer.

Aktiviteterne har blandt andet omfattet fællesspisning, spil, gaming, ture ud af huset, sportsaktiviteter og forskellige sociale arrangementer. Der har ikke været tale om behandlings- eller træningsforløb, men om aktiviteter, hvor relationer kan opstå gennem almindeligt samvær.

Frivillige spiller en central rolle i disse fællesskaber. De deltager ikke som professionelle behandlere eller rådgivere, men som mennesker, der stiller deres tid og engagement til rådighed. Dermed opstår der en anden type relation end den, mange af de unge kender fra mødet med professionelle aktører. Aktiviteterne fungerer samtidig som en mulighed for, at de unge kan møde flere forskellige frivillige og gradvist finde ud af, om der er personer, de har særlig tillid til eller kemi med.

Case 3: Kreativitet som fælles afsæt for nye muligheder

Case 3 er en ung kvinde med stærke kreative interesser. Da hun kommer til et kreativt fællesskab, befinder hun sig i en periode, hvor hun forsøger at finde retning i forhold til uddannelse og fremtid. Hun bruger meget tid på kreative projekter og søger steder, hvor hun kan være sammen med andre med lignende interesser.

I fællesskabet møder hun en frivillig, som deler hendes interesse for håndværk, design og kreative processer. I begyndelsen handler kontakten primært om de projekter, de arbejder på sammen. De taler om materialer, idéer og teknikker, og den unge kommer regelmæssigt for at arbejde videre med sine projekter.

Et større kreativt projekt bliver efterhånden omdrejningspunkt for mange af deres møder. Gennem arbejdet lærer de hinanden bedre at kende, og samtalerne begynder gradvist også at handle om uddannelse, fremtidsplaner og muligheder efter ungdomsårene.

Den frivillige bliver efterhånden en vigtig sparringspartner. Sammen undersøger de forskellige uddannelsesmuligheder, besøger relevante miljøer og taler om, hvordan den unges kreative interesser kan omsættes til uddannelse eller arbejde. Den frivillige introducerer hende også til personer og miljøer uden for fællesskabet, som hun ellers ikke ville have haft adgang til.

På interviewtidspunktet er den unge i gang med at undersøge flere forskellige uddannelses- og praktikmuligheder. Hun beskriver den frivillige som en person, der har hjulpet hende med at få øje på nye veje og tro på, at hendes interesser kan bruges aktivt i fremtiden.

Kompetencefrivillige og interessebaserede fællesskaber

Ved siden af de klassiske frivillige arbejder Bindeleddet også med såkaldte kompetencefrivillige.

Tanken bag kompetencefrivilligheden er, at mennesker med særlige interesser, færdigheder eller netværk kan bidrage til at åbne døre for de unge. Mens de klassiske frivillige typisk indgår i de faste aktiviteter, tager kompetencefrivillige ofte udgangspunkt i konkrete interesser eller fællesskaber. De kan eksempelvis være personer fra foreningslivet, erhvervslivet eller forskellige fritidsmiljøer, som hjælper med at skaffe adgang til allerede eksisterende aktiviteter og fællesskaber.

Arbejdsformen tager udgangspunkt i de unges egne interesser. Hvis en gruppe unge ønsker at prøve en bestemt aktivitet eller at blive en del af et bestemt miljø, forsøger medarbejderne at finde personer, som kan hjælpe med at oprette forbindelsen. På den måde bliver fællesskaberne ikke nødvendigvis noget, der opstår inden for Bindeleddets egne rammer. Målet er i mange tilfælde at åbne døren til fællesskaber, som eksisterer uafhængigt af indsatsen, og som kan fortsætte, også hvis den unges kontakt til Bindeleddet ophører.

Mentorskaber

Mentorskaberne udgør den mest formaliserede del af indsatsen.

Et mentorskab opstår typisk, når en ung og en frivillig allerede har lært hinanden at kende gennem aktiviteter eller fællesskaber. Udgangspunktet er derfor ikke et administrativt match mellem to personer, men en relation, der allerede er begyndt at udvikle sig.

Når et mentorskab etableres, forpligter både den unge og den frivillige sig til at holde kontakten over en længere periode. Relationens konkrete indhold varierer fra mentorpar til mentorpar, men består ofte af samtaler, fælles aktiviteter og støtte i forbindelse med udfordringer i hverdagen.

Mentoren fungerer ikke som professionel rådgiver eller sagsbehandler. Rollen er i stedet at være en stabil relation, som den unge kan trække på i situationer, hvor der er brug for støtte, sparring eller blot kontakt til et andet menneske. Mentorskaberne bygger på frivillighed og gensidighed. Begge parter skal ønske relationen, og der lægges vægt på, at der er tillid og kemi mellem mentor og mentee.

Brobygning til fællesskaber, uddannelse og arbejde

Et gennemgående formål med Bindeleddets arbejde er at hjælpe unge videre til fællesskaber og muligheder uden for indsatsen selv. Indsatsen er derfor ikke kun rettet mod de aktiviteter, der foregår i Bindeleddets egne rammer. En stor del af arbejdet handler om at skabe forbindelser til eksisterende fællesskaber, uddannelsesmuligheder, arbejdspladser og fritidsaktiviteter.

Dette sker blandt andet gennem samarbejde med lokale foreninger, virksomheder, uddannelsesinstitutioner og andre aktører i byen. Medarbejderne fungerer ofte som brobyggere mellem den unge og de muligheder, der findes, og kan i nogle tilfælde støtte den pågældende i de første skridt ind i et nyt fællesskab eller en ny aktivitet.

Tanken er, at deltagelse i almindelige fællesskaber kan skabe relationer og tilhørsforhold, som rækker ud over selve projektperioden. Derfor er en væsentlig del af indsatsen rettet mod at hjælpe de unge med at finde

steder, hvor de ønsker at komme igen, og hvor relationerne kan fortsætte uden Bindeleddets direkte medvirken.

Case 13: Kreative fællesskaber som vej til relationer

Case 13 tager udgangspunkt i en ung deltager i de kreative aktiviteter omkring Korn 180. Den unge har ikke et konkret ønske om at få hjælp, men søger et sted at være og nogle mennesker at være sammen med. Over tid bliver de kreative aktiviteter et fast holdepunkt i hverdagen.

Gennem aktiviteterne opstår relationer til både frivillige og andre unge. Det særlige ved miljøet er, at relationerne ikke bygges op omkring problemer eller behandling, men omkring fælles interesser og aktiviteter. Den unge møder andre, som står i lignende livssituationer, og får mulighed for lidt efter lidt at opbygge et netværk.

Når der opstår behov for mere støtte, fungerer Bindeleddet som brobygger. Medarbejderne hjælper med at finde relevante fritidsaktiviteter, mentorer eller andre fællesskaber uden for huset. Samtidig opstår der på tværs af aktiviteterne relationer mellem unge, som tidligere ikke kendte hinanden.

På den måde bliver de kreative fællesskaber ikke kun aktiviteter i sig selv, men også et sted, hvor nye relationer og netværk kan opstå. Flere af de unge fortsætter kontakten med hinanden uden for aktiviteterne, og fællesskabet bliver dermed en del af deres sociale liv uden for tilbuddet.

1: KONTAKT TIL OG SAMMENHÆNG IMELLEM INDSATSER OG AKTØRER I ESBJERG

Et centralt formål med Bindeleddet i Esbjerg har været at skabe kontakt til de aktører, der arbejder med unge i udsatte positioner, og bidrage til større sammenhæng mellem de tilbud, fællesskaber og støttemuligheder, som omgiver de unge. Tanken bag indsatsen er, at mange unge har kontakt til flere forskellige tilbud og aktører samtidig, men at disse ikke nødvendigvis hænger sammen set fra den unges perspektiv. Manglende sammenhæng kan gøre det vanskeligt for den unge at få den hjælp, de relationer og de muligheder, der er behov for.

Dette kapitel undersøger, hvilken betydning Bindeleddet har haft for samarbejdet mellem aktører og tilbud i Esbjerg, om den øgede sammenhæng opleves af de unge, i hvilket omfang relevante aktører har henvist unge til indsatsen, og hvilke erfaringer projektet har givet med at skabe samarbejde på tværs af forskellige typer af tilbud og organisationer.

Evalueringen viser, at det er lykkedes for Bindeleddet at etablere sig som en central samarbejdspartner for en bred kreds af aktører. Indsatsen ser ud til at have styrket forbindelserne mellem eksisterende tilbud, skabt nye samarbejder og gjort det lettere for unge at bevæge sig mellem tilbud og fællesskaber. Samtidig peger erfaringerne på, at lokal tilstedeværelse, relationer og fleksibilitet har været afgørende for at opbygge tillid og samarbejde på tværs af organisatoriske og faglige skel.

1.1 Bindeleddet styrker sammenhængen mellem tilbud og aktører omkring udsatte unge

Bindeleddet har gennem projektperioden etableret samarbejder med en bred kreds af aktører. Disse samarbejder omfatter blandt andet Skjoldbo, Kontakten, Esbjerg Krisecenter, Mandecentret, Vindmøllen, Folkekirkens Hus, Business Esbjerg, lokale virksomheder, frivillige fællesskaber og foreningsliv. Indsatsen har succes med at skabe forbindelser mellem aktører, der arbejder med forskellige dele af de unges livssituation, og i at gøre det lettere for unge at bevæge sig mellem tilbud, fællesskaber og muligheder.

Esbjerg rummer en bred vifte af tilbud til unge i udsatte positioner. Nogle tilbud arbejder med bolig og hjemløshed, andre med psykisk sårbarhed, beskæftigelse, uddannelse, voldsproblematikker eller sociale fællesskaber. Tilbuddene repræsenterer forskellige fagligheder og indsatser og løser hver især vigtige opgaver for målgruppen. Samtidig er de enkelte tilbud typisk organiseret omkring bestemte problemstillinger og har derfor begrænsede muligheder for at imødekomme alle de behov, som kan opstå i en unges liv.

En ung på Skjoldbo kan eksempelvis have brug for et fritidsfællesskab, en mentor eller hjælp til at komme tættere på arbejdsmarkedet. En ung i Kontakten kan have behov for nye sociale relationer uden for det kommunale tilbud. En ung på krisecentret kan have brug for aktiviteter og fællesskaber, som skaber normalitet og nye relationer i en vanskelig livssituation. Behovene går ofte på tværs af de enkelte tilbuds kerneopgave, og det kan gøre det vanskeligt for tilbuddene alene at skabe de forbindelser, som den unge har brug for. Som en ung siger:

“Jeg har ikke rigtig følt, at kommunen har hjulpet. Fordi jeg blev sendt direkte videre til Bindeleddet.”

Her spiller Bindeleddet en central rolle. Evalueringen viser, at Bindeleddet fungerer som et forbindelsesled mellem de forskellige tilbud, fællesskaber og muligheder, der findes i Esbjerg. Når medarbejdere i eksempelvis Kontakten, Skjoldbo eller Vindmøllen møder unge med behov, som ligger uden for deres eget tilbuds rammer, kan de trække på Bindeleddets kendskab til lokale ressourcer. Bindeleddet hjælper herefter med at formidle kontakt til andre tilbud, som kan supplere den igangværende indsats.

Direktøren for Borger og Arbejdsmarked i Esbjerg Kommune har spurgt medarbejderne i Jobcentret, hvad Bindeleddet bidrager med. Hun fortæller, at:

“Noget af det, som medarbejderne [i Jobcentret] slår på, er [Bindeleddets] kendskab til, hvad der sker i det frivillige, altså hvor de unge kan gå hen. Det at tage de unge med ud til frivillige organisationer og deltage er noget af det, der særligt bliver fremhævet.”

Sammenhængen skabes dermed omkring den enkelte unge og tager udgangspunkt i hans eller hendes konkrete ønsker, interesser og behov. Bindeleddet forbinder ikke tilbuddene med hinanden som et mål i sig selv. Forbindelserne opstår, fordi en ung har behov for noget, der ligger uden for det tilbud, vedkommende aktuelt er tilknyttet. Brobygningen bliver dermed situationsbestemt og tager afsæt i konkrete problemstillinger frem for faste samarbejdsstrukturer.

Lederen af Skjoldbo siger:

“Sammen med Bindeleddet prøver vi at lave en indsats, som er baseret på frivillighed, og som supplerer den socialfaglige indsats, som mit personale”.

Datamaterialet indeholder en række eksempler på unge, som gennem Bindeleddet er blevet introduceret til tilbud, som de ellers ikke ville have haft adgang til. Samtidig beskriver flere samarbejdspartnere, hvordan Bindeleddet fungerer som en indgang til muligheder, som de ikke selv har kendskab eller adgang til.

Lederen af Kontakten fortæller fx, at:

“... det er fordi, vi har brug for dem [til at skabe forbindelser]. Og fordi jeg tænker, at de er den perfekte vej ud i noget ikke-kommunalt eller bare ud i civilsamfundet”.

Datamaterialet peger imidlertid på, at sammenhængen og samarbejdet i høj grad er forankret i Bindeleddets egen indsats. Der er kun få eksempler på, at de forskellige tilbud efterfølgende etablerer selvstændige samarbejder eller udvikler varige samarbejdsrelationer uafhængigt af Bindeleddet. De forbindelser, der skabes mellem tilbud, fællesskaber og muligheder, opstår i stedet typisk gennem Bindeleddets løbende arbejde med relationer, brobygning og koordinering omkring konkrete unge, og det kræver en vedvarende indsats. Bindeleddets betydning ligger derfor først og fremmest i evnen til at skabe bevægelse mellem de muligheder, der allerede findes i byen. Indsatsen gør det lettere for unge at få adgang til de relevante muligheder og bidrager samtidig til, at de forskellige tilbud kan bringe flere ressourcer i spil omkring den enkelte, end de ville kunne alene.

Case 7: Vejen til egen bolig og et mere selvstændigt liv

Case 7 er en ung kvinde, som gennem sin opvækst har oplevet mange skift i både bolig- og livssituation. Da hun kommer i kontakt med Bindeleddet, står hun over for at skulle etablere sig i egen bolig og tage de første skridt ind i et mere selvstændigt voksenliv.

I denne periode spiller Bindeleddets medarbejdere en central rolle. De hjælper hende med at orientere sig i boligmarkedet, forstå ansøgningsprocesser og håndtere de økonomiske og praktiske forhold, der følger med at flytte i egen lejlighed. Den unge nævner flere gange, at hun opfatter systemerne som svært gennemskuelige, og at hjælpen derfor i høj grad handler om at skabe overblik.

Samtidig får hun en mentor, som udfylder en helt anden funktion. Mens medarbejderne hjælper med de praktiske opgaver, bliver mentoren et menneske, hun kan dele hverdagen med. De mødes til cafébesøg, gåture og samtaler om relationer, fremtid og almindelige hverdagsoplevelser.

Den unge beskriver flere steder, at hun oplever relationen mere som et venskab end som et mentorforløb. Hun har gennem længere tid manglet nogen, som hun kan dele almindelige oplevelser med, og mentoren bliver derfor et vigtigt supplement til de professionelle relationer omkring hende.

På interviewtidspunktet er hun flyttet i egen bolig og arbejder fortsat med at skabe stabilitet i hverdagen. Hun beskriver både medarbejdernes hjælp og mentorrelationen som vigtige, men på hver deres måde. Mens medarbejderne hjalp hende med at komme på plads rent praktisk, har mentoren bidraget med selskab, støtte og en oplevelse af ikke at stå alene i overgangen til voksenlivet.

1.2 Udgangspunkt i den unges behov giver en oplevelse af at blive set og hørt

Mange af de unge, som indgår i evalueringen, har gennem længere tid været i kontakt med forskellige tilbud og indsatser i Esbjerg. Tilbuddene repræsenterer forskellige fagligheder og er etableret med henblik på at løse bestemte opgaver, eksempelvis inden for hjemløshed, psykisk sårbarhed, beskæftigelse, uddannelse eller sociale problemstillinger. Flere af de unge beskriver livssituationer, hvor deres udfordringer og behov går på tværs af disse kategorier. De kan have brug for støtte til bolig, sociale relationer, fritidsliv, arbejde, uddannelse og trivsel på samme tid, mens de enkelte tilbud typisk er organiseret omkring en mere afgrænset opgave.

På tværs af interviewene tegner der sig et billede af unge, som oplever at befinde sig mellem forskellige tilbud og systemer. Nogle beskriver et behov for fællesskaber og sociale relationer, andre efterspørger hjælp til at opnå struktur i hverdagen, komme videre mod arbejde eller uddannelse eller finde aktiviteter, som giver mening i deres liv. Fælles for mange af dem er, at deres samlede situation ikke uden videre passer ind i de eksisterende tilbuds rammer.

Denne problemstilling skal ses i lyset af målgruppen for Bindeleddet. Indsatsen arbejder netop med unge, som har behov, ønsker eller udfordringer, der ikke nødvendigvis kan imødekommes inden for ét tilbud. De unge, der indgår i evalueringen, udgør derfor ikke et repræsentativt udsnit af alle udsatte unge i Esbjerg. Tværtimod er der tale om unge, som ofte er blevet henvist til Bindeleddet, fordi eksisterende tilbud kun har kunnet hjælpe med dele af deres situation, mens andre behov fortsat stod åbne.

Det er i dette felt, at Bindeleddet får betydning. Mens de eksisterende tilbud i nogen grad tager udgangspunkt i bestemte problemstillinger eller indsatsområder, tager Bindeleddet i højere grad udgangspunkt i den enkelte unges samlede situation og i, hvad der konkret mangler i den pågældendes liv. For nogle handler det om at få flere sociale relationer, for andre om at komme tættere på arbejdsmarkedet, finde en fritidsaktivitet, få en mentor eller blive en del af et fællesskab.

Datamaterialet peger på, at denne tilgang har stor betydning for de unges oplevelse af at blive set og hørt. Flere beretter, at medarbejderne i Bindeleddet interesserer sig for deres historie og tager deres ønsker alvorligt. Samtalerne tager afsæt i den unges egen situation frem for i en på forhånd defineret indsats eller aktivitet, og de løsninger, der arbejdes hen imod, udspringer af den unges egne behov. På trods af mange år i det kommunale hjælpesystem opleves det for mange som noget nyt.

Datamaterialet viser samtidig, at oplevelsen af at blive hørt har en værdi i sig selv. Flere unge beskriver, hvordan det at blive taget alvorligt og mødt med oprigtig interesse bliver et vigtigt første skridt mod at engagere sig i nye aktiviteter, relationer og fællesskaber. Forandringen opstår ikke nødvendigvis hurtigt, og mange unge står fortsat med betydelige udfordringer. Men oplevelsen af, at nogen lytter, interesserer sig for deres situation og arbejder ud fra deres egne ønsker, er et gennemgående tema i interviewene. En ung siger:

"Jeg har mødt en masse mennesker [i Bindeleddet], som har været tålmodige med mig, har givet mig den tid, jeg har haft behov for. Og rent faktisk også nogle, der har lyttet til mig, selvom jeg ikke lige har en diagnose, jeg kan klaske op på bordet og sige, 'jamén det er det', og så er der bare forståelse med det samme. Folk har rent faktisk valgt at lytte til mig, selvom jeg ikke har haft noget konkret at gå ud fra."

Samtidig fungerer Bindeleddet som mere end en vejviser til eksisterende tilbud. Når de relevante muligheder ikke allerede findes, arbejder indsatsen også med at etablere nye aktiviteter eller samarbejder. Datamaterialet indeholder flere eksempler på aktiviteter og fællesskaber, som er opstået med afsæt i konkrete unges ønsker. Indsatsen tilpasses dermed den unge, frem for at han eller hun skal tilpasses en eksisterende indsats.

Bindeleddet etablerede fx en vinterbadeklub for en gruppe piger. Pigerne havde tilknytning til forskellige steder, og badeklubben blev ikke etableret i regi af en af de organisationer, som de var tilknyttet, eller som Bindeleddet arbejder sammen med. Den fandtes kun som et mødested for pigerne. I starten var en medarbejder fra Bindeleddet med ude at bade, men vedkommende trak sig gradvist, så badefællesskabet skulle stå på egne ben.

Sammenhængen mellem tilbud, fællesskaber og muligheder får betydning for de unge, fordi den tager afsæt i deres egne behov. Bindeleddet skaber ikke kun forbindelser mellem forskellige aktører i byen, men omsætter disse forbindelser til konkrete muligheder og fællesskaber, der opleves som relevante og meningsfulde for den enkelte.

1.3 Erfaringer med at skabe sammenhæng mellem unge, tilbud og fællesskaber

Bindeleddets erfaringer fra projektperioden peger på, at sammenhæng omkring unge i udsatte positioner ikke opstår og vedligeholdes af sig selv. Arbejdet kræver en aktiv og vedvarende indsats. På tværs af interviewene med samarbejdspartnere, frivillige, mentorer og unge tegner der sig især fire erfaringer, som har haft betydning.

Relationer er vigtigere end formelle samarbejdsaftaler

En af de tydeligste erfaringer fra projektperioden er, at samarbejdet mellem Bindeleddet og de forskellige tilbud i Esbjerg i høj grad er bygget op omkring relationer mellem mennesker frem for formelle samarbejdsaftaler mellem organisationer.

På tværs af interviewene omtales det, hvordan samarbejdet er blevet etableret gennem personlige kontakter, gentagne møder og konkrete erfaringer med at hjælpe unge videre. Når medarbejdere på Skjoldbo, Kontakten, Vindmøllen eller andre tilbud tager kontakt til Bindeleddet, sker det typisk på baggrund af tillid til medarbejderne og erfaringer med, at indsatsen kan bidrage med noget, som ligger uden for deres egen kerneopgave.

Datamaterialet viser samtidig, at relationerne kræver løbende vedligeholdelse. Nye medarbejdere, organisatoriske forandringer og ændringer i målgruppen betyder, at samarbejdet ikke kan betragtes som etableret én gang for alle, men løbende skal genopbygges og udvikles gennem kontakt og fælles erfaringer.

Fysisk tilstedeværelse skaber tillid og samarbejde

En anden central erfaring handler om betydningen af fysisk tilstedeværelse. Bindeleddet har gennem projektperioden investeret betydelige ressourcer i at være til stede i de miljøer, hvor de unge og samarbejdspartnere befinder sig.

Besøg på Skjoldbo, aktiviteter i Kontakten, samarbejde med Vindmøllen og løbende tilstedeværelse hos øvrige samarbejdspartnere har gjort det muligt både at skabe kontakt til unge og at opbygge relationer til medarbejdere og ledere. Synlighed og nærvær har således haft stor betydning. Når medarbejdere møder

Bindeleddet i praksis og oplever indsatsen på tæt hold, bliver det lettere at skabe tillid og tage kontakt, når der findes et behov.

Samarbejdet opstår således gennem kendskab til de mennesker, der driver indsatsen, og gennem konkrete erfaringer.

Sammenhæng skabes omkring konkrete unge og konkrete behov

Datamaterialet peger på, at samarbejdet mellem aktørerne sjældent opstår som et mål i sig selv, men typisk bundet i en konkret ung med et konkret behov.

En medarbejder på Skjoldbo står med en ung, der mangler sociale relationer. En medarbejder i Kontakten møder en ung, som har brug for aktiviteter uden for det kommunale tilbud. En medarbejder i Vindmøllen ser en ung, som ønsker at komme tættere på arbejdsmarkedet eller ind i et fritidsfællesskab. Det er disse konkrete behov, der foranlediger forbindelserne mellem tilbud, fællesskaber og muligheder.

Sammenhængen skabes mest effektivt, når arbejdet tager udgangspunkt i den enkelte unges situation. Den udvikles ikke gennem generelle samarbejdsstrukturer, men gennem konkrete problemstillinger, som forskellige aktører bidrager til at løse i fællesskab.

Brobygning kræver mere end henvisninger

En fjerde erfaring handler om betydningen af den håndholdte indsats. Datamaterialet viser, at det sjældent er tilstrækkeligt at henvise en ung til et tilbud og derefter forvente, at overgangen sker af sig selv.

Mange af de unge, som Bindeleddet arbejder med, har brug for støtte til at tage de første skridt ind i nye relationer og fællesskaber. Det kan handle om hjælp til den første kontakt, ledsagelse til aktiviteter eller løbende opfølgning i perioder, hvor motivationen falder. Flere af samarbejdspartnerne beskriver netop denne vedholdenhed som en af Bindeleddets styrker.

Erfaringen fra projektperioden er, at overgangen mellem tilbud, fællesskaber og muligheder ofte er det mest sårbare punkt i et forløb. Det er her, den håndholdte indsats gør den største forskel. Brobygning handler derfor ikke alene om at formidle kontakt mellem forskellige tilbud, men om aktivt at understøtte den unges bevægelse mellem dem.

Case 8: Fra social angst til et mere selvstændigt hverdagsliv

Case 8 er en ung kvinde i begyndelsen af tyverne, som gennem flere år har modtaget omfattende støtte fra forskellige sociale tilbud. Da mentorforløbet starter, er hun på vej ud af et kommunalt støtteforløb og står over for at skulle klare sig mere på egne ben. Samtidig kæmper hun med social angst og har svært ved at komme ud blandt andre mennesker.

I samarbejde med Bindeleddets medarbejdere bliver der fundet en mentor, som passer til hendes situation og behov. Det første mentorforløb stopper efter en periode, og hun får efterfølgende en ny mentor. På dette tidspunkt er hendes behov anderledes end tidligere. Mens hun før havde brug for støtte og vejledning, handler det nu mere om at komme ud af hjemmet, være sammen med andre og få nogle positive oplevelser uden for lejligheden.

Mentoren bliver derfor ikke en person, som hjælper med store livskriser eller omfattende problemer. I stedet mødes de om kreative aktiviteter, små udflugter og almindeligt samvær. De tager blandt andet på kreative værksteder og deltager i aktiviteter, som giver den unge anledning til at komme ud blandt andre. Herved bliver relationen en træningsbane, hvor hun lidt efter lidt over sig i at være mere aktiv og mindre isoleret.

Samtidig hjælper Bindeleddet med konkrete ting i hverdagen. Den unge får blandt andet hjælp til at få en cykel, adgang til fritidsaktiviteter og udstyr, som gør det lettere at komme ud af hjemmet. Hun beskriver selv hjælpen som noget, der har givet mere livskvalitet i hverdagen og gjort det lettere at skabe indhold i dagene.

Da interviewet gennemføres, vurderer hun selv, at hun ikke længere har behov for et formelt mentorforløb. Hun og mentoren har aftalt at fortsætte kontakten mere uformelt. Samtidig er hun på vej ud af de fleste støtteforanstaltninger og beskriver sig selv som et helt andet sted end tidligere. Hvor hun tidligere havde kontakt til mange forskellige indsatser, oplever hun nu i højere grad at kunne klare sig selv.

1.4 Tilbud i Esbjerg henviser unge til Bindeleddet

Som de ovenstående afsnit også viser, er det i høj grad lykkedes at etablere et samarbejde med de øvrige organisationer, kommunale enheder og NGO'er i Esbjerg. Det er i høj grad et ad hoc-samarbejde, som har unge og deres konkrete behov i centrum. Det indebærer også, at Bindeleddet har formået at få tilbuddene i Esbjerg til at henvise til Bindeleddet for mange forskellige ting: kvikhjælp, mentorer, fællesskaber og brobygning.

Bindeleddet har løbende ført regnskab med, hvorfra de kender de unge, og/eller hvorfra de er henvist. Tabellen herunder viser de 21 hyppigste steder, de unge kommer fra.

Tabel 1: Hvor de unge kommer fra

Sted	Andel	Sted	Andel
Korn 180	18 %	UC Syd	2 %
Skjoldbo	14 %	Reden	2 %
Uddannelseshuset	11 %	§ 85	1 %
Kontakten	9 %	Eftervind	1 %
DGM	7 %	Krisecenter	1 %
Vindmøllen	7 %	Tidligere Skjoldbo	1 %
Sagsbehandler/kontaktperson	5 %	Gadepræst	1 %
Fra gaden	4 %	Højskole	1 %
FKH	3 %	Gennem anden ung	1 %
Job- og ressource team	3 %	Vindmøllen	1 %
Lokalpsykiatrien	2 %	Sum	94 %

Note: N = 646. Tabellen viser unikke personer – ikke antallet af kontakter. For 27 % af de unge har der kun været tale om én kontakt. Der har været to kontakter for 1 % af de unge og det samme ift. tre kontakter. For 68 % er kontakten registreret som 'løbende', hvilket formentlig betyder 'tre eller flere kontakter'.

Tabellen viser, at Bindeleddet har en kontaktflade til en stor del af de tilbud i Esbjerg, som arbejder med udsatte unge. Bindeleddet har fysisk kontor i Korn 180, og det er således ikke overraskende, at størstedelen (18 %) af de unge kommer derfra. Korn 180 er ligeledes en NGO, som har begrænsede ressourcer, personale, kompetencer og ansvarsområder, hvorfor de naturligt har brug for Bindeleddets hjælp.

I tabellen herunder inddeles de unge efter de typer af organisationer/tilbud, som har henvist dem.

Tabel 2: Andel unge henvist fra forskellige tilbud

Tilbudstype	Omfatter fx	Andel
Kommunale myndigheds-, uddannelses- og beskæftigelsesindsatser	Uddannelseshuset, Vindmøllen, Job- og Ressourceteam, UC Syd, højskole, sagsbehandler/kontaktperson	30 %
Botilbud og opholdstilbud (§ 107-110 mv.)	Skjoldbo, DGM, FKH, Reden, krisecenter, tidligere Skjoldbo	28 %
Civilsamfund og frivillige aktører	Korn 180, gadepræst	19 %
Socialpsykiatri og bostøtte (§ 82-85 mv.)	Kontakten, Lokalpsykiatrien, § 85, Eftervind	13 %
Ikke kategoriseret i opgørelsen	Restpost	6 %
Selvhenvendelser og uformelle netværk	Fra gaden, gennem anden ung	5 %
I alt		100 %

Note: Kilden er Bindeleddets egne registreringer

Det er interessant, at godt 70 % af de unge kommer fra kommunalt finansierede professionelle velfærdsaktører (myndigheds-, uddannelses- og beskæftigelsesindsatser, botilbud og opholdstilbud (§ 107-110 mv.) og socialpsykiatri og bostøtte (§ 82-85 mv.)). Det viser, at Bindeleddet ikke kun har etableret sig som endnu en civilsamfundsindsats, men i høj grad som et supplement til de kommunale indsatser – som disse aktivt gør brug af. Det betyder ikke, at de kommunale indsatser ikke kan løfte deres opgave selv, men snarere at der i mere end ca. 450 konkrete sager har været en kommunal medarbejder, som har vurderet, at Bindeleddet kunne være et positivt supplement.

Fremfor at være en konkurrent til de kommunale tilbud – eller en overflødig ekstra indsats – fremstår Bindeleddet som et tilbud, der med fordel supplerer disse. Særlig relevant er Bindeleddets mulighed for at sikre trykke og gode overgange. Direktøren for Borger og Arbejdsmarked i Esbjerg Kommune fortæller, at medarbejderne i fx Jobcentret bruger Bindeleddet til at supplere de tilbud, de har mulighed for at bevillige, og at der er klare 'overlap'. Hun bruger imidlertid ikke begrebet i dets negative betydning, hvor det kan dække over en overflødig indsats, men snarere i den positive forstand, at ingen falder mellem to stole:

"Jamen, vi overlapper hinanden. Det er der ingen tvivl om, vi gør. Det er bare et spørgsmål, om det er et værdifuldt overlap. Og som vi ser det, så er det et værdifuldt overlap, fordi vi kan slippe. Vi kan med ro i sindet slippe den unge og give det videre, fordi der har været overlappet. Det er værdifuldt, fordi Bindeleddet kommer ud på de steder, hvor vi har de unge. Og tager over derfra, hvis det er det, der er brug for. Det er værdifuldt, fordi vi også kan lave andre løsninger, hvor kontakten kan være direkte mellem Bindeleddet og den unge, uden at vi blander os. Det er værdifuldt, fordi Bindeleddet kommer ned i Folkekirkens Hus, hvor vi også kommer. Men der er et overlap. Jeg synes bare tit, at man taler om overlap som noget negativt. Jeg synes, man mangler den vinkel, at overlap kan være værdifuldt".

2: REKRUTTERING AF UNGE OG NETVÆRKSSKABENDE AKTIVITETER OG MENTORSKABER

Bindeleddet rekrutterer unge gennem mange forskellige kanaler og organisationer. I dette afsnit behandles, hvordan Bindeleddet skaber kontakt til de unge, hvilke netværksskabende aktiviteter der er attraktive for forskellige grupper, hvordan disse aktiviteter skaber nye relationer, og endelig hvad der kendetegner relationen mellem en ung og en frivillig.

2.1 Kontakt til unge sker via mange forskellige kanaler

Kontakten til de unge etableres gennem en række forskellige kanaler. Nogle unge kommer ind i indsatsen via formelle henvisninger fra eksisterende tilbud, mens andre møder Bindeleddet gennem aktiviteter, opsøgende arbejde eller tidligere relationer. Fælles for kanalerne er, at de skaber adgang til unge, der ofte befinder sig i komplekse livssituationer og ikke nødvendigvis selv ville opsøge den type støtte, som Bindeleddet tilbyder.

Henvisninger fra eksisterende tilbud og fagpersoner

Den mest omfattende kontaktkanal er henvisninger fra eksisterende tilbud og fagpersoner. Opgørelsen over henvisningssteder viser, at størstedelen af de unge kommer fra aktører, som allerede arbejder med målgruppen. Omkring 30 % kommer fra kommunale myndigheds-, uddannelses- og beskæftigelsesindsatser, herunder Uddannelseshuset, Vindmøllen, Job- og Ressourceteamet samt kommunale sagsbehandlere og kontaktpersoner. Yderligere 28 % kommer fra botilbud og opholdstilbud som Skjoldbo, DGM, FKH og krisecentre, mens 13 % kommer fra socialpsykiatriske tilbud og bostøtteindsatser. Henvisningerne sker typisk, når medarbejdere identificerer behov hos den unge, som ligger uden for deres eget tilbuds kerneopgave.

Opsøgende arbejde og fysisk tilstedeværelse

Kontakten skabes også qua Bindeleddets opsøgende arbejde. Medarbejderne er til stede i miljøer, hvor målgruppen allerede opholder sig, og relationerne opstår ofte gennem uformelle samtaler og gentagne møder. Datamaterialet viser, at denne tilstedeværelse giver mulighed for at etablere kontakt til unge, som ikke nødvendigvis ville opsøge hjælp på egen hånd. Kontakten udvikles gradvist gennem relationer frem for gennem visitation eller formelle procedurer.

Det opsøgende arbejde er et relativt tids- og tålmodighedskrævende arbejde, hvor medarbejderne fra Bindeleddet tager på besøg på de forskellige tilbud, som unge i målgruppen benytter sig af. Det kan fx være deltagelse i morgenmad hos Vindmøllen, hvor en medarbejder fra Bindeleddet gennem længere tid har forsøgt at komme i snak med og udvikle en relation med en ung, som kunne have behov for at deltage i fællesskaber uden for det kommunale tilbud. Det kan også være en aften, hvor Bindeleddet tager ned på et lokalt kommunalt kulturtilbud, hvor mange psykisk sårbare unge er samlet, i håb om at falde i snak med nogen, som kunne bruge Bindeleddets tilbud. Nogle af disse tilbud har strukturerede samarbejder med Bindeleddet, fx Skjoldbo og Krisecentret, som indebærer ugentlige, faste besøg fra Bindeleddets frivillige (potentielle mentorer), og det letter adgangen til de unge. På andre tilbud skal Bindeleddet i højere 'tilkæmpe' sig en legitim plads, hvilket kan være en lang proces. Lettest adgang har Bindeleddet til de unge på Korn 180, hvor Bindeleddet fysisk har kontor.

Aktiviteter og fællesskaber som indgang

For en del unge starter kontakten gennem en aktivitet snarere end gennem en egentlig støtteindsats. Som tidligere nævnt afholder Bindeleddet forskellige aktiviteter på og/eller med de tilbud, de har tæt samarbejde med, fx Skjoldbo, krisecenter m.fl. Det kan være en skovtur, boldspil, kulturaktivitet, madlavning etc. En del af de unge, som er i Bindeleddets målgruppe, har hverken mod, overskud eller et erkendt behov for en tættere kontakt, såsom en mentor eller kvikhjælp, og en måde at få dem 'ind i butikken' på er at tilbyde dem noget uforpligtende, som de med det samme får noget ud af. På disse fællesaktiviteter får Bindeleddets medarbejdere eller frivillige mulighed for at nærme sig de unge og på sigt få en tættere kontakt – som senere kan udmønte sig i kvikhjælp, dybere samtaler, bro til et andet tilbud, mentor eller noget helt femte.

Selv om en nærmere kontakt ikke etableres, har fælles aktiviteter også værdi i sig selv. Mange af de unge, fx på et forsorgshjem eller et krisecenter, beskriver en stor ensomhed, fordi de enten kun har usunde netværk eller har valgt at forlade disse. De andre på tilbuddene er ofte også i krisesituationer, har ikke overskud til at give meget af sig selv og er derfor ikke særligt opløftende eller givende selskab. De unge fra Skjoldbo fortæller desuden, at fællesskabet dér er præget af stof- og alkoholmisbrug, og at hvis man selv arbejder på at komme ud af et misbrug, kan disse fællesskaber være usunde.

Mange af de unge, som er interviewet til evalueringen, og som har fået kvikhjælp eller mentor, har indledt deres kontakt til Bindeleddet via disse fælles aktiviteter.

Netværk og tidligere deltagere

Nogle unge kommer i kontakt med Bindeleddet gennem andre unge eller gennem relationer, der allerede findes i lokalmiljøet. Registreringerne indeholder eksempler på unge, som er blevet introduceret til indsatsen gennem andre deltagere eller personer i deres netværk. Denne kanal fylder mindre end de professionelle henvisninger, men tyder på, at kendskabet til indsatsen også spredes gennem sociale relationer. I interviewene er der flere eksempler på unge, som har hørt om Bindeleddet gennem en ven, en nabo på Skjoldbo eller en bror, som har haft kontakt med Bindeleddet.

Selvhenvendelser

En mindre gruppe unge tager selv kontakt til Bindeleddet. Opgørelsen over henvisningssteder indeholder blandt andet kategorien "fra gaden", ligesom der findes registreringer, hvor unge selv henvender sig med ønsker om hjælp til fællesskab, beskæftigelse, bolig eller trivsel. Selvhenvendelserne udgør en relativt lille del af det samlede antal kontakter, men viser, at indsatsen over tid har opbygget en synlighed, som gør, at nogle unge finder vej uden først at blive henvist af en fagperson.

Case 9: Fra nederlag til uddannelse og arbejde

Case 9 er en ung mand i begyndelsen af tyverne, der gennem længere tid har oplevet en række nederlag i mødet med uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet. Flere uddannelsesforsøg og praktikforløb er stoppet undervejs, og han beskriver selv en oplevelse af gentagne gange at få at vide, at han ikke slog til.

Da Bindeleddet bliver involveret, handler indsatsen først om at finde en ny retning. Sammen med Bindeleddets medarbejdere undersøger han forskellige muligheder og afprøver blandt andet et kursusforløb inden for et håndværksfag. Da det viser sig ikke at være den rigtige vej, fortsætter søgningen efter andre muligheder.

Undervejs spiller Bindeleddets medarbejdere en meget aktiv rolle. De hjælper med ansøgninger, kontakt til uddannelsesinstitutioner, økonomiske spørgsmål, støtteordninger og koordinering mellem forskellige aktører. Den unge beskriver selv, at mange af disse opgaver ville have været så uoverskuelige, at han uden hjælp sandsynligvis ville have opgivet undervejs.

På et tidspunkt opstår muligheden for en uddannelse inden for et område, der længe har interesseret ham. Her hjælper Bindeleddet både med optagelsesprocessen og med at løse de praktiske udfordringer, der følger med uddannelsesstarten. Under uddannelsesforløbet oplever han flere gange modgang og overvejer at stoppe. I disse situationer bliver kontakten til Bindeleddet vigtig, fordi medarbejderne fastholder troen på, at han kan gennemføre og hjælper ham med at finde løsninger frem for at opgive.

Da interviewet gennemføres, har han fuldført uddannelsen og fået arbejde inden for området. Han beskriver sig selv som et helt andet sted end tidligere og fortæller, at han nu oplever at have fundet en retning, der giver mening for ham.

2.2 Tre typer af netværksskabende aktiviteter

De netværksskabende aktiviteter i Bindeleddet spænder fra uformelle fritidsaktiviteter til mere målrettede udviklings- og beskæftigelsesforløb. Aktiviteterne har forskellige formål og retter sig mod forskellige grupper af unge, men fælles for dem er, at de skaber adgang til relationer, fællesskaber og muligheder, som de unge ofte ikke har haft adgang til tidligere.

Fællesskaber med lav adgangsbarriere

En stor del af aktiviteterne er kendetegnet ved, at de har en meget lav adgangsbarriere. Det gælder eksempelvis fitness, yoga, svømning, gåhold, kreative fællesskaber og andre fritidsaktiviteter. Disse aktiviteter kræver ikke, at den unge på forhånd skal fortælle sin historie, definere sine problemer eller indgå i et behandlingsforløb. Han eller hun deltager på samme vilkår som alle andre og kan gradvist opbygge relationer gennem den fælles aktivitet.

Denne type aktiviteter retter sig særligt mod unge, som oplever ensomhed, social usikkerhed, psykisk sårbarhed eller manglende tilknytning til fællesskaber. For mange af disse unge kan det være lettere at møde op til en aktivitet end til en samtale om deres udfordringer. Aktiviteten bliver derfor en uforpligtende indgang til sociale relationer og en større deltagelse i hverdagslivet. Samtidig giver aktiviteterne mulighed for at opbygge rutiner, skabe positive oplevelser og få erfaringer med at være en del af et fællesskab.

Fællesskaber med et udviklingssigte

En anden slags aktiviteter har et tydeligt udviklingssigte. Her bruges aktiviteten som en ramme for at styrke den unges trivsel, selvtillid og sociale kompetencer. Det gælder eksempelvis mentorforløb, hestetapi, ridetapi, NADA-forløb mv., hvor der er tæt kontakt mellem den unge og en medarbejder, frivillig eller mentor. Aktiviteterne giver mulighed for at opbygge tillid, skabe positive erfaringer og udvikle nye handlemuligheder i et tempo, som tager udgangspunkt i den enkeltes situation. Der er typisk tale om mindre fællesskaber eller aktiviteter med en høj grad af støtte og relationsarbejde, hvor fokus ikke alene er på deltagelse, men også på den udvikling, der kan opstå gennem stabile relationer og succesoplevelser.

Fællesskaber som bro til samfundsdeltagelse

En tredje type aktiviteter har til formål at skabe adgang til uddannelse, beskæftigelse, frivilligt engagement og andre arenaer uden for de sociale indsatses. Her bruges fællesskabet som et springbræt til nye relationer og erfaringer, som kan styrke den unges deltagelse i samfundslivet. Det kan eksempelvis være højskoleophold, virksomhedspraktikker, mikrojob, sociale frikort, arbejdsfællesskaber eller støtte til at påbegynde uddannelse.

Målgruppen er ofte unge, som har opnået en vis stabilitet, men mangler netværk, erfaringer eller støtte til at tage det næste skridt. Aktiviteterne giver dem mulighed for at afprøve nye roller og indgå i fællesskaber, som ligger uden for de tilbud, de normalt er tilknyttet. Samtidig skaber de kontakt til mennesker, arbejdspladser, uddannelsesinstitutioner og lokale miljøer, der kan få betydning langt ud over selve aktiviteten. Formålet er ikke kun at skabe deltagelse her og nu, men at bygge bro til mere varige former for tilknytning, ansvar og deltagelse i samfundslivet.

2.3 Frivillige og relationer, der bygger bro mellem unge og fællesskaber

Frivillige relationer udgør én blandt flere centrale komponenter i Bindeleddets indsats. Mens de ansatte medarbejdere arbejder med brobygning mellem tilbud, og en stor del af deres indsats foregår gennem konkrete aktiviteter og fællesskaber, spiller de frivillige relationer en særlig rolle i arbejdet med at skabe varige forbindelser omkring de unge.

De frivillige indgår på forskellige måder. Nogle fungerer som mentorer for enkelte unge gennem længere tid. Andre deltager som aktivitetsfrivillige i fællesskaber og arrangementer, hvor de unge møder dem. Andre igen bliver en del af de unges netværk gennem idrætsfællesskaber, træningsmiljøer eller lignende. På tværs af disse forskellige roller peger datamaterialet på, at de frivillige relationer bidrager med noget, som adskiller sig fra både de professionelle relationer og de fællesskaber, som aktiviteterne i sig selv skaber.

Analysen viser, at relationerne sjældent opstår som egentlige støtte- eller mentorrelationer fra begyndelsen, men typisk udvikles gennem fælles aktiviteter, gentagen kontakt og oplevelsen af, at nogen bliver ved med at være til stede. Samtidig ser relationerne ud til at give de unge adgang til noget, der rækker ud over relationen selv. De skaber tryghed til at deltage i nye aktiviteter, mod til at indgå i nye sammenhænge og adgang til mennesker og miljøer, som de unge ellers ikke ville have mødt. Netop derfor bliver det relevant at undersøge, hvordan disse relationer opstår, hvad der gør dem særlige, hvad de gør muligt for de unge, og hvilke begrænsninger de samtidig har.

Relationerne opstår gennem fælles aktiviteter og gentagen kontakt

Det er gennemgående i interviewene, at tillidsrelationer mellem unge og frivillige sjældent opstår hurtigt. Mange af de unge har gennem længere perioder været omgivet af professionelle aktører, som har forsøgt at hjælpe dem med forskellige dele af deres livssituation. Det kan være sagsbehandlere, kontaktpersoner, medarbejdere i socialpsykiatrien, misbrugsbehandlere, læger, jobkonsulenter, bostøttemedarbejdere og andre fagpersoner. Flere unge beskriver, hvordan hjælpen ofte er opdelt mellem mange forskellige aktører, som hver især arbejder med deres eget område. Det kan opleves som et komplekst system af relationer og indsatser, hvor det kan være vanskeligt at danne sig et overblik og finde ud af, hvem der egentlig har ansvaret for hvad.

Samtidig beskriver flere unge erfaringer med mange skiftende relationer gennem livet. Nogle fortæller om professionelle, der har gjort deres bedste for at hjælpe, mens andre beskriver oplevelser af manglende engagement eller af relationer, som ophører, når et forløb afsluttes eller en medarbejder skifter job. For nogle betyder disse erfaringer, at de møder nye tilbud og nye mennesker med en vis tilbageholdenhed. De har ofte allerede mange mennesker omkring sig og føler ikke nødvendigvis, at endnu en relation er det, de mangler.

På den baggrund opstår relationerne til de frivillige sjældent gennem en direkte samtale om problemer, trivsel eller støttebehov, men typisk gennem fælles aktiviteter og gentagen kontakt over tid. På Skjoldbo sker det eksempelvis ved film- eller spilleaftener, fællesspisning eller andre aktiviteter, hvor frivillige og unge mødes om noget fælles. Her er der ikke nødvendigvis et mål om at skabe en tæt relation fra begyndelsen. Det afgørende er i første omgang blot, at de unge møder op, deltager i aktiviteten og vænner sig til de mennesker, der er til stede.

En tilsvarende mekanisme ses i aktiviteter uden for tilbuddene. Under evalueringen blev der eksempelvis interviewet en ung, som var begyndt at træne i Next Gen Fitness. Ifølge den frivillige træner var den unge i

begyndelsen meget tilbageholdende, sagde kun lidt og gav udtryk for, at træningen sandsynligvis blot var noget, der skulle prøves af en enkelt gang. Da evaluator senere besøgte træningscenteret, var den unge begyndt at komme mere regelmæssigt, havde opbygget en relation til træneren og var så småt begyndt at tale med andre brugere i centret. Udviklingen skete ikke gennem særlige samtaleforløb eller målrettet relationsarbejde, men via den gentagne deltagelse i en fælles aktivitet over tid.

Datamaterialet peger dermed på, at tillid sjældent er udgangspunktet for relationen, men opstår som resultat af mange små møder. For nogle unge udvikler kontakten sig efterhånden til en mere personlig relation, hvor den frivillige bliver en person, den unge søger råd hos eller deler svære oplevelser med. I enkelte tilfælde udvikler relationen sig videre til et egentligt mentorforløb. For andre unge stopper udviklingen tidligere. Her ligger værdien primært i selve deltagelsen i aktiviteten, i oplevelsen af at være en del af et fællesskab og i kontakten til andre mennesker uden krav om nærhed eller fortrolighed. Materialet peger således på, at relationerne kan have forskellig dybde og karakter, men at de i de fleste tilfælde bygger på den samme grundlæggende mekanisme: fælles aktiviteter, gentagen kontakt og gradvis opbygning af tillid.

Frivillige relationer tilbyder noget andet end professionelle

Interviewene viser, at de frivillige udfylder en anden funktion end de professionelle relationer, som mange af de unge allerede indgår i. Det skyldes ikke nødvendigvis, at de frivillige er bedre til at hjælpe end professionelle medarbejdere, men at relationerne opstår under andre vilkår og udvikler sig på andre måder. På tværs af interviewene omtaler både unge og frivillige relationer, der i høj grad tager udgangspunkt i fælles interesser, personligt engagement og aktiviteter, som de unge selv har lyst til at deltage i. Samtidig peger materialet på, at relationerne ofte udvikler sig langsomt og kan få betydning langt ud over den aktivitet, som oprindeligt bragte dem sammen.

- Relationen baserer sig på fælles interesser og aktiviteter. En gennemgående pointe i interviewene er, at relationerne sjældent opstår med udgangspunkt i hjælp, men omkring noget, som den unge og den frivillige gør sammen. For nogle handler det om kreative aktiviteter som syning, kunst eller håndarbejde, for andre om madlavning, spil, træning, gåture eller fælles oplevelser. Aktiviteten fungerer som et fælles tredje, hvor relationen kan udvikle sig, uden at fokus fra begyndelsen er rettet mod den unges problemer. I interviewene beskrives flere eksempler på relationer, der starter med en konkret interesse og først senere udvikler sig til noget mere. Det gælder blandt andet relationer, der opstår omkring kreative aktiviteter i Korn 180, aktiviteter på Skjoldbo eller fælles oplevelser på forsorgshjem. Fælles for dem er, at den unge ikke møder en hjælper, men et menneske, som deler en interesse eller deltager i den samme aktivitet. Det ser ud til at gøre det lettere at etablere kontakt til unge, som ellers kan være tilbageholdende over for nye relationer.
- De frivillige bruger sig selv i relationen. En anden forskel mellem de frivillige og professionelle relationer handler om, hvordan de frivillige indgår i relationen. Flere unge beskriver dem som mennesker, der deler ud af egne erfaringer, interesser og perspektiver. Samtalerne handler ikke kun om den unges situation, men også om den frivilliges liv, erfaringer og interesser. Relationen får derved et mere gensidigt præg end mange af dem, de unge kender fra professionelle sammenhænge. Flere unge fremhæver netop dette som noget betydningsfuldt. De beskriver relationer, hvor humor og fælles interesser får lov til at fylde. Nogle beskriver relationen som et venskab, og andre som en mellemting mellem et venskab og et mentorskab. Pointen er ikke, at relationerne bliver private eller grænseløse,

men at de frivillige i højere grad bringer sig selv i spil som mennesker og ikke kun som repræsentanter for en bestemt funktion eller indsats.

- Relationen udvikler sig i det tempo, den enkelte unge er klar til. Mange beskriver, hvordan de i begyndelsen var tilbageholdende, stille eller usikre på, om de ønskede kontakt til nye mennesker. Flere fortæller, at de først deltog i aktiviteterne uden at have nogen særlig relation til de frivillige. Over tid begyndte de at lære de frivillige at kende, hvorefter relationen gradvist udviklede sig. Dette aspekt ser ud til at være centralt. De unge bliver ikke mødt med forventninger om, at de skal åbne sig eller udpensle deres liv fra første møde; i stedet opbygges relationen langsomt gennem mange små møder. For nogle udvikler kontakten sig efterhånden til et egentligt mentorskab, for andre forbliver den mindre tæt, men stadig betydningsfuld. Interviewene peger således på, at relationerne kan have forskellige former og dybder, uden at det nødvendigvis reducerer deres værdi for den unge.
- De frivillige åbner døre til nye muligheder og netværk og bidrager ofte med mere end støtte og samvær. Gennem deres egne erfaringer, netværk og interesser bliver de ofte en vej ind til nye muligheder for de unge. Nogle får hjælp til at undersøge uddannelsesmuligheder, højskoleophold eller praktikforløb, andre introduceres til aktiviteter, mennesker eller miljøer, som de ellers ikke ville være kommet i kontakt med. De frivillige fungerer dermed ikke kun som relationer i sig selv, men også som forbindelser til omverdenen. Herigennem får de unge adgang til netværk og muligheder, der ligger uden for de tilbud og systemer, de i forvejen er en del af. På den måde bliver relationen ofte et første skridt mod en bredere deltagelse i fællesskaber og aktiviteter uden for de sociale indsatser.
- Frivillige relationer kan dog ikke stå alene, men har nogle klare begrænsninger. De frivillige kan således ikke overtage myndighedsopgaver, behandling eller socialfaglige indsatser. Mange af de unge har fortsat brug for professionel støtte til bolig, økonomi, beskæftigelse, uddannelse, psykiatri eller andre komplekse problemer. De frivillige bidrager i stedet med noget andet. De skaber relationer, fællesskaber, motivation og adgang til nye muligheder, mens de professionelle indsatser håndterer de opgaver, der kræver faglig ekspertise eller myndighedskompetence. Datamaterialet viser, at de frivillige relationer fungerer bedst som et supplement til de øvrige indsatser og som en bro til de fællesskaber og netværk, som ligger uden for hjælpesystemet.

Relationen skaber tryghed til at tage næste skridt

Interviewene peger på, at betydningen af de frivillige sjældent ligger i relationen alene. De unge beskriver snarere disse relationer som noget, der gør det muligt at handle på ting, som tidligere har virket for svære, uoverskuelige eller usikre. For mange handler udfordringen ikke nødvendigvis om manglende tilbud eller muligheder; tværtimod har flere allerede adgang til en række indsatser og aktiviteter. Udfordringen består ofte i at tage det første skridt ind i noget nyt eller i at holde fast, når den første usikkerhed melder sig.

Her ser de frivillige relationer ud til at spille en vigtig rolle. Gennem disse får den unge en person at følges med, sparre med eller vende bekymringer med. Det kan være i forbindelse med opstart i en aktivitet, et besøg på en uddannelse, et nyt fællesskab eller en praktikplads. Flere unge nævner, at det bliver lettere at møde op, når man ikke skal gøre det alene. Den frivillige bliver dermed ikke den, der løser udfordringen, men den, der gør det muligt at tage det første skridt. En ung fortæller:

“Det har virkelig reddet mit liv ... det har været rigtig mange gode ting, der har gjort, at man kan få noget blod på tanden, i stedet for at det eneste, man ved, og som man identificerer sig med, er sygdommen. Så er der også nogle andre ting, man kan gribe fat i.”

Datamaterialet peger samtidig på, at relationen også har betydning efter opstarten. For flere unge er det ikke nødvendigvis det sværeste at sige ja til en aktivitet én gang. Det svære kan være at vende tilbage ugen efter og ugen efter igen, indtil aktiviteten bliver en del af hverdagen. Her ser de frivillige relationer ud til at bidrage med opmuntring, vedholdenhed og en oplevelse af, at nogen interesserer sig for, hvordan det går. Det gælder blandt andet unge, som gradvist opbygger tilknytning til træningsfællesskaber, fritidsaktiviteter eller nye sociale miljøer, hvor relationen til en frivillig er med til at fastholde deltagelsen, indtil den unge føler sig hjemme i fællesskabet.

Interviewene peger også på, at relationerne kan bidrage til at styrke de unges tro på egne muligheder. Flere af de frivillige opmuntrer til at afprøve aktiviteter, uddannelsesmuligheder eller andre veje, som de unge ikke nødvendigvis selv havde forestillet sig. I nogle tilfælde handler det om konkrete muligheder, som den frivillige introducerer den unge til. Andre gange handler det mere grundlæggende om, at et andet menneske tror på, at den unge kan få succes med noget, der tidligere har virket urealistisk eller uopnåeligt.

På tværs af interviewene tegner der sig således et billede af relationer, som ikke primært skaber forandring gennem rådgivning eller problemløsning, men hvis betydning ligger i, at de gør forandring mere håndterbar. Mens mange af de unge står med komplekse og sammensatte udfordringer, bidrager de frivillige relationer til at oversætte store og uoverskuelige problemer til konkrete skridt, som kan tages her og nu. Relationen bliver dermed ikke målet i sig selv, men et fundament, som gør det muligt for den unge efterhånden at bevæge sig videre mod nye muligheder.

Case 4: En stabil relation gennem en periode med store forandringer

Case 4 er en ung mand i begyndelsen af tyverne, som på et tidspunkt opholder sig på et midlertidigt botilbud efter en periode præget af psykiske udfordringer, ensomhed og et problematisk forbrug af rusmidler. Han beskriver sig selv som meget stille og tilbageholdende, da han ankommer.

Hans første kontakt med en frivillig opstår gennem en aktivitet på botilbuddet. I starten mødes de omkring helt almindelige ting som madlavning, spil og gåture. Den unge fortæller, at han ikke havde forventninger om at få en tæt relation, men at han gradvist begyndte at føle sig tryk ved kontakten.

Efterhånden bliver relationen mere personlig. Da han senere flytter i egen bolig, fortsætter kontakten, og de mødes stadig regelmæssigt. Sammen laver de forskellige aktiviteter, tager på små udflugter og taler om både hverdagen og mere personlige emner.

I denne periode arbejder den unge på at skabe en mere stabil tilværelse. Han forsøger at komme væk fra tidligere miljøer og få nye rutiner i hverdagen. Her bliver mentoren en gennemgående person, som følger ham over længere tid. Den unge beskriver flere steder, hvordan relationen giver ham nogen at vende tilbage til, når tingene bliver vanskelige.

På interviewtidspunktet bor han i egen bolig og oplever større stabilitet i dagligdagen. Han beskriver fortsat mentoren som en af de vigtigste personer i sit liv og som en relation, der har fulgt ham gennem nogle af de mest afgørende forandringer.

3. DE UNGES UDBYTTET OG VEJE TIL FORANDRING

I dette kapitel undersøges de resultater og forandringer, som de unge beskriver i forbindelse med deres kontakt med Bindeleddet. Datamaterialet peger på, at de unges udbytte spænder fra umiddelbare forbedringer i hverdagen til mere langsigtede forandringer med hensyn til uddannelse, beskæftigelse, bolig osv.

Samtidig viser analysen, at de forskellige dele af indsatsen bidrager på forskellige måder. Nogle unge har primært haft gavn af Bindeleddets netværksskabende aktiviteter og fællesskaber, mens andre især fremhæver betydningen af frivillige mentorer eller den støtte og brobygning, som Bindeleddets medarbejdere har ydet, fx via kvikhjælpen. For mange unge er det imidlertid samspillet mellem aktiviteter, relationer og konkret støtte, der ser ud til at skabe udvikling.

Kapitlet er opdelt i fire dele. Først undersøges de unges kortsigtede udbytte af kontakten med Bindeleddet. Herefter analyseres de mere langsigtede resultater, som de unge beskriver. Dernæst belyses de mekanismer og forhold, som ser ud til at understøtte positive forandringer. Afslutningsvis undersøges det, hvordan aktiviteter, frivillige relationer og medarbejdernes brobyggende arbejde spiller sammen i de unges forløb.

3.1 Bindeleddets kvikhjælp

Kvikhjælpen var ikke en del af det oprindelige projektdesign for Bindeleddet. Indsatsen er derimod vokset frem gradvist gennem medarbejdernes arbejde med de unge og deres erfaringer med de udfordringer, som mange stod med i hverdagen. Den oprindelige idé med Bindeleddet var først og fremmest at skabe bro mellem de forskellige tilbud, organisationer og fællesskaber i Esbjerg, men efterhånden blev det tydeligt, at mange unge havde behov for en anden type støtte, før de kunne få fuldt udbytte af de eksisterende muligheder.

Gennem kontakten til de unge blev medarbejderne opmærksomme på, at mange af de barrierer, som stod i vejen for de unges udvikling, ikke nødvendigvis var store eller komplekse problemer. Tværtimod var det ofte mindre, meget konkrete udfordringer, som risikerede at få uforholdsmæssigt store konsekvenser. En ung fik ikke åbnet eller forstået et brev fra kommunen og mødte derfor ikke op til et vigtigt møde. En anden fik ikke afleveret nødvendig dokumentation til tiden. En tredje fik ikke bestilt den legitimation, som var nødvendig for at kunne starte i arbejde eller uddannelse. Hver enkelt udfordring kunne umiddelbart fremstå beskeden, men konsekvenserne kunne være omfattende og føre til tab af forsørgelse, mistede uddannelsesmuligheder, afbrudte forløb eller problemer med bolig og økonomi.

I medarbejdernes beskrivelser fremstår disse situationer som eksempler på problemer, der ofte faldt mellem forskellige systemer og indsatser. De unge havde ofte kontakt til flere forskellige professionelle aktører, men de små, praktiske udfordringer blev ikke nødvendigvis fanget af nogen af dem. Samtidig havde mange unge svært ved selv at overskue eller reagere på disse udfordringer, selv når løsningen i princippet var enkel. Medarbejderne begyndte derfor efterhånden at tilbyde en hurtig og konkret hjælp til afgrænsede problemer, når de opstod.

Case 1: Fra botilbud til uddannelse og arbejde

Case 1 er en ung mand i begyndelsen af tyverne, som gennem flere år har haft en ustabil livssituation med skiftende boligforhold og perioder, hvor det har været vanskeligt at finde retning i hverdagen. Da han første gang møder Bindeleddet, bor han på et botilbud for unge. Her deltager han i de aktiviteter, som de frivillige arrangerer hver uge. Der bliver lavet mad, set film og spillet spil, og aktiviteterne bliver hurtigt et fast, dagligt holdepunkt.

Gennem aktiviteterne lærer han en af de frivillige bedre at kende. Kontakten opstår ikke omkring et bestemt problem eller et ønske om hjælp. De lærer hinanden at kende gennem de mange mandage på botilbuddet, hvor de mødes igen og igen. Efterhånden begynder de også at tale sammen uden for aktiviteterne, og da den unge senere flytter fra botilbuddet, fortsætter kontakten som et mentorforløb.

På interviewtidspunktet har relationen været i flere år. De mødes fortsat regelmæssigt, typisk hver anden uge. Nogle gange går de ture, spiser sammen eller kører en tur. Andre gange bruger de tiden på at tale om ting, der fylder i den unges liv. Han beskriver mentoren som en person, der kender ham godt, og som har været med gennem flere forskellige perioder af hans liv.

I løbet af årene oplever den unge flere større forandringer. Han flytter på forskellige tidspunkter bolig, forsøger sig med forskellige veje i forhold til uddannelse og arbejde og arbejder på at skabe en mere stabil hverdag. I den forbindelse bruger han både mentoren og Bindeleddets medarbejdere. Mens mentoren først og fremmest bliver en fast person at tale med, hjælper medarbejderne blandt andet med ansøgninger, afklaring af muligheder og praktiske udfordringer, som opstår undervejs.

Et af de mål, som gradvist vokser frem, er ønsket om at arbejde inden for et bestemt fagområde. Den unge undersøger mulighederne, søger ind på en uddannelse og får efterfølgende en praktikplads. Undervejs møder han nogle udfordringer, som skal løses, blandt andet praktiske og økonomiske forhold knyttet til uddannelsesforløbet. Her får han hjælp fra Bindeleddet til at komme videre.

Da interviewet gennemføres, står han foran starten på et længere praktikforløb. Han har fået egen bolig og beskriver sin situation som mere stabil end tidligere. Samtidig har han fortsat kontakt til mentoren, som stadig er en del af hans liv flere år efter deres første møde på botilbuddet.

Det er denne indsats, der senere blev kendt som kvikhjælp. Betegnelsen afspejler, at hjælpen er hurtig, målrettet og afgrænset. Formålet er ikke at etablere længerevarende støtteforløb eller overtage andre aktørers opgaver. Medarbejderne fungerer ikke som kontaktpersoner, behandlere eller pædagogiske støttepersoner. Hvis der er behov for den type støtte, hjælper de i stedet de unge videre til relevante tilbud. Kvikhjælpen handler derimod om at løse konkrete problemer, som står i vejen for, at den unge kan komme videre.

Registreringerne viser, at kvikhjælpen spænder over et bredt spektrum af problemstillinger. Det kan handle om hjælp til myndighedskontakt, økonomi, boligforhold, transport, ansøgninger, dokumentation, fritidsaktiviteter, sundhed eller adgang til uddannelse og arbejde. Fælles for indsatserne er, at de tager udgangspunkt i et konkret problem, som kan løses inden for en relativt kort tidsramme.

Bindeleddets registreringer viser, at kvikhjælpen i løbet af projektperioden har udviklet sig til en væsentlig del af indsatsen. I alt er der registreret 646 kvikhjælpsforløb. Heraf vedrører 506 forløb direkte hjælp til unge, mens 140 omhandler sparring og rådgivning til medarbejdere på de tilbud og organisationer, som arbejder med målgruppen.

De 506 registreringer af kvikhjælp til unge dækker over 191 forskellige personer. Det betyder, at nogle unge har modtaget kvikhjælp flere gange i løbet af projektperioden. Dette skal imidlertid ikke forstås som længerevarende støtteforløb eller løbende pædagogisk kontakt. Tværtimod viser registreringerne, at kvikhjælpen netop består af afgrænsede indsatser, hvor den unge henvender sig med et konkret problem eller behov for hjælp, som derefter håndteres. At nogle unge optræder flere gange i registreringerne afspejler derfor primært, at de på forskellige tidspunkter har haft behov for hjælp til forskellige afgrænsede problemstillinger.

Registreringerne viser samtidig, at kvikhjælpen ikke kun har været rettet mod de unge. Medarbejdere på botilbud, herberger, forsorgshjem og andre tilbud har også løbende taget kontakt til Bindeleddet med spørgsmål, brug for sparring eller konkrete udfordringer vedrørende unge, som de arbejdede med. De 140 registreringer vedrørende fagpersoner peger dermed på, at kvikhjælpen også har udviklet sig til en støttefunktion for de professionelle aktører omkring målgruppen.

Tabel 3: Fordeling af kvikhjælp

Kategori	Omfatter	Antal	Andel
Fællesskaber, fritidsliv og aktiviteter	Fitness, yoga, svømning, fodbold, ishockey, kampsport, ridning, kreative fællesskaber, musik, fællesskaber generelt, fritidsaktiviteter, Next Gen, Korn, Team Up, sociale aktiviteter mv.	214	33 %
Trivsel, omsorg og relationel støtte	Trivselssamtaler, omsorgsbesøg, gåture, støtte ved ensomhed, samtaler om livssituation, håb og drømme, psykisk sårbarhed, relationel støtte mv.	92	14 %
Job, uddannelse og beskæftigelse	Jobansøgninger, praktik, virksomhedspraktik, jobdating, uddannelseshuset, højskoleophold, kurser, SU, uddannelsesvejledning, beskæftigelsesforløb mv.	76	11 %
Sundhed, behandling og recovery	Tandlægehjælp, lægebesøg, NADA, misbrugsbehandling, psykiatri, hjælpemidler, operationer, sundhedsrelateret støtte mv.	64	10 %

Praktisk, økonomisk og boligmæssig hjælp	Boligsøgning, flytning, husleje, boligstøtte, indskudslån, gæld, skat, regninger, økonomi, enkeltydelser, praktisk hjælp i hverdagen mv.	45	7 %
Systemstøtte, ledsagelse og koordinering	Bisidderfunktioner, ledsagelse til møder, kontakt til myndigheder, hjemløseenhed, jobcenter, kommune, koordinering mellem tilbud og aktører mv.	39	6 %
Mentor- og netværksstøtte	Mentormatch, mentoropstart, frivillige relationer, netværksopbygning, mentorrelationer mv.	6	1 %
Ikke umiddelbart kategoriserbare	Opfølgninger, afklarende samtaler, generelle henvendelser og registreringer uden tilstrækkelig information til entydig kategorisering.	110	17 %
I alt		646	100,0 %

Note: Bindeleddets egne registreringer

Tabel 3 giver et indblik i, hvilke typer problemstillinger kvikhjælpen er blevet anvendt til gennem projektperioden. Tabellen omfatter den samlede registrering af kvikhjælp og dækker således både hjælp ydet direkte til unge og sparring, rådgivning og problemløsning til fagpersoner. Registreringerne giver altså et samlet billede af de problemer, som Bindeleddet er blevet involveret i gennem projektperioden.

Det mest markante mønster er, at en stor del af kvikhjælpen har været rettet mod at skabe adgang til fællesskaber og aktiviteter. En tredjedel af alle registreringer vedrører således støtte til fritidsaktiviteter, idrætsfællesskaber, kreative aktiviteter eller andre former for social deltagelse. Kvikhjælpen har dermed ikke alene handlet om at løse konkrete problemer, men også om alt det, der tidligere i rapporten er beskrevet som centrale for de unges trivsel, netværk og udvikling. En ung fortæller:

"Så har du [medarbejder i Bindeleddet] hjulpet mig med løbesko, så jeg kunne komme ud... Nu er jeg begyndt at bruge [løbeskoene]... Det giver tro på mig selv. Kropsligt og fysisk og mentalt. At man er mere klar til at komme af sted og bruge det kreative værksted. Se vennerne."

Registreringerne viser samtidig, at kvikhjælpen anvendes på tværs af en bred vifte af livsområder. Hjælpen vedrører blandt andet uddannelse, beskæftigelse, sundhed, behandling, boligforhold og kontakt til offentlige myndigheder. Det peger på, at de unges udfordringer sjældent er begrænset til ét område af deres liv. Tværtimod ses det, at problemer i forhold til bolig, økonomi, sundhed eller myndighedskontakt ofte optræder samtidig og kan påvirke den unges muligheder for at deltage i uddannelse, arbejde og fællesskaber.

En anden væsentlig pointe er, at mange af de problemstillinger, der registreres under kvikhjælpen, ligger i grænsefeltet mellem det sociale, det praktiske og det relationelle. Trivsel, omsorg og relationel støtte udgør en betydelig del af registreringerne, ligesom praktisk hjælp, økonomi, boligforhold og støtte til myndighedskontakter. Registreringerne understøtter dermed medarbejdernes beskrivelse af, at mindre og ofte oversete problemer kan få store konsekvenser for de unge, hvis de ikke håndteres.

En ung fortæller, at hjælp til et buskort gør, at han kan møde op i praktik – og at det gør, at Jobcentret ikke sanktionerer ham:

Ung: "Jeg står og skal have et buskort nu... Så går de ind og betaler det buskort der. Jeg bruger dem sådan... Jeg bruger dem sku så meget. Jeg bruger dem der, hvor jeg kan bruge dem, og der, hvor de har midler til at kunne hjælpe mig."

Interviewer: "Det lyder, som om de er sådan nogle, der kan hjælpe dig med at rydde sten af vejen på en eller anden måde...?"

Ung: "Ja, de holder et helt jordskred tilbage!"

Case 2: At skabe et nyt netværk i en ny by

Case 2 er en kvinde i slutningen af tyverne, som flytter til Esbjerg efter et længere behandlingsforløb. Da hun kom til byen, havde hun fået sin egen bolig og var på vej ind på arbejdsmarkedet, men kendte næsten ingen mennesker i lokalområdet. Hun beskriver selv, at hun manglede sociale relationer og savnede nogen at være sammen med uden for arbejdet.

Gennem et kommunalt tilbud fik hun en kontaktperson, som introducerede hende for forskellige aktiviteter og fællesskaber. Her hørte hun første gang om Bindeleddet og blev spurgt, om hun kunne være interesseret i en mentor. Hun sagde ja, men fortæller samtidig, at hun generelt bruger lang tid på at lære nye mennesker at kende og opbygge tillid.

I begyndelsen mødtes hun og mentoren primært omkring aktiviteter og samtaler om hverdagen. Mentoren hjalp hende med at undersøge forskellige fritidsaktiviteter og fællesskaber, hvor hun kunne møde andre. Samtidig blev relationen et sted, hvor hun kunne vende tanker om arbejde, trivsel og det at skulle etablere sig i en ny by.

Den unge kvinde beskriver ikke mentoren som en person, der løser problemer for hende. Hun fremhæver snarere den interesse og vedholdenhed, som mentoren viser. Det betyder noget for hende, at der er et menneske, som tager kontakt, følger op og engagerer sig i hendes liv uden at være en del af et behandlingsforløb eller en myndighedsindsats.

På interviewtidspunktet har hun fast arbejde og er fortsat i gang med at opbygge et netværk i byen. Hun beskriver mentorforløbet som en vigtig støtte i denne proces og som en relation, der har gjort det lettere at komme ud blandt andre mennesker og skabe nye forbindelser.

Det er samtidig bemærkelsesværdigt, at mentor- og netværksstøtte kun udgør en meget lille del af registreringerne. Det peger på, at kvikhjælpen har udviklet sig til en selvstændig indsatsform med et andet formål end mentorskaberne. Mens mentorrelationerne typisk er længerevarende og involverer relativt få unge, består kvikhjælpen af mange kortvarige, konkrete indsatser rettet mod en bred gruppe af unge og fagpersoner.

Tallene understøtter således billedet af kvikhjælpen som en indsats, der udfylder et behov, som ikke fuldt ud dækkes af de eksisterende tilbud. Kvikhjælpen fungerer ikke som et alternativ til de øvrige indsatser, men som en fleksibel støttefunktion, der hurtigt kan aktiveres, når unge eller fagpersoner står med håndgribelige udfordringer, som kræver en hurtig og praktisk løsning.

En ung mand fortæller:

"Sammenlignet med alle de kommunale tilbud, der findes.... De kan slet ikke måle sig [med Bindeleddet]. Det kan de ikke overhovedet. Selv kommunen har sagt, at hvis du har Bindeleddet, så hold fast i det, for vi kommer ikke til at tilbyde noget her. Det er noget med bare at blive hentet; det gælder ikke [i kommunen]... Der er nogle andre organisationer, man kan henvende sig til, og det betyder meget. I stedet for, at det hele bare bliver ensretning. 'Du må ikke det, og du skal ikke det, og vi kan ikke køre med dig, fordi det er forsikring' og mange andre ting".

Datamaterialet afslører samtidig, at kvikhjælpen ofte har en forebyggende funktion. Ved at gribe ind tidligt kan medarbejderne være med til at forhindre, at mindre problemer vokser sig større. En overset regning kan udvikle sig til økonomiske vanskeligheder. Manglende dokumentation kan føre til tab af en uddannelses- eller jobmulighed. En manglende tilmelding kan betyde, at en ung mister adgang til en aktivitet eller et fællesskab. I den forstand handler kvikhjælpen ikke alene om at løse relativt små problemer her og nu, men også om at forhindre, at de bliver til barrierer, der begrænser den unges muligheder senere.

På tværs af registreringerne fremstår kvikhjælpen som en indsatsform, der udfylder et tomrum mellem de eksisterende tilbud. Andre aktører arbejder ofte med større, mere komplekse problemer, mens kvikhjælpen fokuserer på de konkrete udfordringer, som står i vejen for den unges næste skridt. Netop fordi problemerne ofte er små og afgrænsede, kan de let overses. Registreringerne og interviewene tyder imidlertid på, at løsningen af disse i mange tilfælde har haft stor betydning for de unges muligheder for at fastholde bolig, påbegynde uddannelse, komme i arbejde eller deltage i fællesskaber.

En anden ung fortæller:

"Fordi kommunen har fået en kæmpe stor allieret i dem [Bindeleddet]. Jeg har jo siddet fast i deres system i tre år. Og at Bindeleddet kan gå ind og trække mig ud, så jeg ikke... Ja, det eneste jeg modtager fra staten i dag, er jo boligstøtte [...]. Det var alle processer, det var staten, der skulle betale for... Hvor ofte har det været, som jeg snakkede om det

her med motivation? Der kan jeg have motivation, men hvis det går to måneder fra kommunens side, så bliver det sådan lidt... Så er motivationen væk."

3.2 Kortsigtet udbytte: flere relationer, større deltagelse og mere ro i hverdagen

Interviewene med de unge viser, at kontakten med Bindeleddet, herunder kvikhjælpen, bidrager til en række forandringer i de unges hverdag og trivsel. Mange beskriver, hvordan de får adgang til nye relationer, fællesskaber og aktiviteter, oplever større støtte i håndteringen af hverdagens udfordringer og gradvist får mere mod på at deltage i sociale sammenhænge og tage nye skridt i deres liv.

For nogle unge er udbyttet tæt knyttet til deltagelse i aktiviteter og fællesskaber. For andre er det relationen til en mentor, frivillig eller medarbejder, der fylder mest. Samtidig viser interviewene, at de forskellige former for støtte ofte hænger sammen. Aktiviteter kan føre til nye relationer, relationer kan skabe adgang til nye muligheder, og konkret hjælp til praktiske udfordringer kan frigøre energi til at deltage mere aktivt i hverdagslivet.

I det følgende beskrives de mest fremtrædende former for udbytte, som de unge selv fortæller om.

Flere sociale relationer og mindre ensomhed

Et gennemgående tema i datamaterialet er, at mange unge oplever ensomhed, social isolation eller meget begrænsede sociale netværk. Flere står i situationer, hvor de har mistet kontakten til tidligere relationer, er flyttet til et nyt lokalområde eller gennem længere tid har haft psykiske, sociale eller personlige udfordringer, som har begrænset deres deltagelse i sociale fællesskaber. For disse unge bliver kontakten med Bindeleddet ofte en vej til nye relationer. Nogle møder andre unge gennem kreative fællesskaber, træningstilbud, fællesspisning eller sociale aktiviteter, og andre får kontakt til frivillige eller mentorer, som gradvist bliver stabile relationer i hverdagen.

Et eksempel er en ung kvinde, som efter et behandlingsforløb flyttede til Esbjerg, hvor hun hverken havde familie eller netværk omkring sig. Selvom hun fik bolig og arbejde, beskriver hun sig selv som socialt isoleret. Gennem kontakten til Bindeleddet fik hun en mentor, som hjalp hende med at komme ind i aktiviteter og fællesskaber. For hende var det vigtigste udbytte ikke praktisk hjælp, men oplevelsen af at have et menneske omkring sig, som interesserede sig for hendes liv og hjalp hende med at skabe nye relationer. Som hun siger:

"Jamen, jeg ville selvfølgelig gerne have hjælp til at komme ud til nogle sociale arrangementer og sådan noget. Fordi det er jeg ikke helt god til selv. Sådan at præsentere mig for forskellige ting, jeg kan deltage i... Fordi jeg ved ingenting, jo. Jeg har bare... Det er hårdt at flytte til en ny by og skulle starte forfra. Hvis ikke hun var inde over mig... Så tror jeg, jeg bare ville gå på arbejde og derefter hjem."

Et lignende udbytte ses hos en ung mand, som fortsatte med at deltage i aktiviteter på et tidligere botilbud længe efter, at han var flyttet derfra. Gennem aktiviteterne fastholdt han kontakten til både frivillige og andre unge, og efter flere års deltagelse udviklede en af relationerne sig til et mentorforløb. For ham blev fællesskabet

en måde at bevare sociale relationer og undgå den isolation, der tidligere havde præget store dele af hans hverdag.

Større deltagelse i hverdags- og fritidslivet

Et andet centralt udbytte handler om deltagelse. Mange af de unge beretter, hvordan de før kontakten med Bindeleddet tilbragte store dele af deres tid alene hjemme eller havde vanskeligt ved at komme i gang med noget. De fortæller om en bred vifte af aktiviteter, som de bliver introduceret til eller får støtte til at deltage i. Det gælder blandt andet fitness, yoga, svømning, fodbold, kreative værksteder, musikaktiviteter, fællesspisning, gåhold og andre fritidsfællesskaber. Gennem støtte til kontingenter, udstyr, transport eller ledsagelse bliver aktiviteter, som tidligere har været uden for rækkevidde, tilgængelige for dem.

En ung kvinde beskriver eksempelvis, hvordan social angst gennem længere tid havde begrænset hendes deltagelse i aktiviteter uden for hjemmet. Gennem en kombination af mentorstøtte og deltagelse i kreative fællesskaber begynder hun gradvist at komme mere ud blandt andre mennesker. For hende handler udviklingen ikke om store livsforandringer, men om igen at få indhold i hverdagen og opleve, at hun kan deltage i aktiviteter sammen med andre.

Hun sætter disse ord på vigtigheden af langsomt at blive introduceret til nye ting:

"Hvad har været det vigtigste i den bevægelse fra start til slut? ... Ro. Det er ro. Og ikke en ro, hvor man bare synker sammen i en sump og ikke kommer videre... men en ro, hvor man kan sidde i sumpen og snakke med frøerne, uden det er farligt."

Et lignende mønster ses blandt flere unge, som gennem træningsfællesskaber, kreative værksteder eller andre aktiviteter får faste holdepunkter i hverdagen. Aktiviteterne giver noget at stå op til, noget at glæde sig til og mulighed for at være sammen med andre om noget, der ikke handler om problemer eller støttebehov.

Mere trivsel, håb og tro på egne muligheder

Interviewene åbenbarer også mere personlige forandringer hos de unge. Flere fortæller, at kontakten med Bindeleddet bidrager til øget selvtillid, større tro på egne evner og mere optimisme i forhold til fremtiden. For nogle hænger dette tæt sammen med relationen til en mentor eller frivillig, som viser interesse, anerkendelse og vedholdenhed. For andre udspringer det af succesoplevelser i forbindelse med aktiviteter, nye relationer eller konkrete fremskridt i hverdagen.

En ung kvinde med stærke kreative interesser omtaler eksempelvis, hvordan hun gennem et kreativt fællesskab mødte en frivillig, som tog hendes interesser alvorligt og hjalp hende med at undersøge uddannelses- og praktikmuligheder inden for områder, hun tidligere kun havde betragtet som hobbyer. Gennem relationen begynder hun at forestille sig en fremtid, hvor hendes evner kan bruges aktivt i uddannelse eller arbejde.

På samme måde beskriver en ung mand, hvordan en længere mentorrelation gav ham en oplevelse af, at der var et menneske, som blev ved med at tro på ham, selv i perioder, hvor han selv havde svært ved det. For

ham blev relationen ikke blot en kilde til støtte, men også en anledning til at opbygge større tro på egne muligheder.

Der er sjældent tale om dramatiske vendepunkter, hvad angår de unges selvtillid og tro på, at livet vil dem noget godt. De beskriver snarere små forskydninger i deres syn på sig selv og fremtiden, som efterhånden giver mod på at prøve nye ting og tage nye skridt.

Mere ro og overblik i hverdagen

Et fjerde tema handler om oplevelsen af større ro og mindre kaos i hverdagen. Mange af de unge står med et hav af større eller mindre problemer, der kan føles vanskelige at håndtere alene. Her spiller Bindeleddets medarbejdere en vigtig rolle og hjælper navnlig gennem kvikhjælpen med at forstå breve, kontakte myndigheder, søge boligstøtte, håndtere økonomiske problemer, koordinere møder eller finde vej gennem forskellige systemer.

En ung kvinde beskriver, hvordan hun i forbindelse med udflytning til egen bolig opfattede ansøgninger, økonomi og kontakten til forskellige myndigheder som uoverskuelige. Her hjalp Bindeleddet med at skabe overblik, finde relevante løsninger og håndtere de mange praktiske opgaver. For hende handlede udbyttet ikke kun om at få en bolig, men også om oplevelsen af, at problemerne blev håndterbare.

En anden ung kvinde fortæller om en periode med praktiske problemer i hjemmet, som udviklede sig til en betydelig belastning. Her hjalp Bindeleddet med at skabe overblik over situationen og finde konkrete løsninger. Hun beskriver selv hjælpen som afgørende for, at problemerne ikke voksede sig større, end hun kunne overskue.

En ung mand beretter om at begynde at få styr på hverdagen:

"Bindeleddet, det er jo altid praktisk i hverdagen... 'Jeg skriver lige ind i kalenderen.' Jeg har aldrig brugt min kalender før... Hvis den engang eksisterede, så brugte jeg den ikke. Det gør jeg nu. Skriver alt ind. Bum. Så Bindeleddet hjælper mig rigtig meget. Og jeg ville heller ikke kunne undvære det. Det ville være rigtig svært for mig i hvert fald at komme i gang med de ting, jeg skal."

På tværs af interviewene beskriver flere unge på denne måde, hvordan de mærker en betydelig lettelse ved ikke at stå alene med komplekse eller uoverskuelige situationer.

Case 11: Arbejde som vendepunkt efter misbrug og hjemløshed

Case 11 er en ung mand, som flytter til Esbjerg efter et længere behandlingsforløb i forbindelse med misbrug. Han kommer til byen uden et større netværk og skal både etablere sig i egen bolig og finde en ny retning i livet.

Fra starten hjælper Bindeleddet med at skabe overblik over de mange lokale muligheder. Medarbejderne introducerer ham til forskellige tilbud, hjælper med sociale aktiviteter og formidler kontakt til arbejdsmuligheder gennem deres netværk. Han beskriver selv den første tid som meget aktiv, fordi han skulle lære byen at kende og finde ud af, hvor han kunne få hjælp.

Et centralt element i forløbet bliver arbejdet. Gennem Bindeleddets netværk får han mulighed for at prøve kræfter med forskellige arbejdsopgaver. Det giver struktur på hverdagen og en følelse af at være en del af noget. Samtidig begynder han at skabe nye relationer uden for misbrugsmiljøet.

Bindeleddet hjælper også med mere personlige udfordringer. Når han mærker nederlag eller bliver afvist i forbindelse med uddannelse eller job, har han nogen at kontakte. Han omtaler flere gange medarbejderen som en slags ekstra familiemedlem, der både støtter og udfordrer ham.

På interviewtidspunktet bor han i egen lejlighed, har arbejde, en kæreste og et hverdagsliv, som han selv beskriver som langt mere stabilt end tidligere. Han fortæller, at han for første gang i mange år oplever at have noget, der minder om en almindelig dagligdag.

Større handlekraft og mod på næste skridt

Endelig peger datamaterialet på, at mange unge får øget handlekraft som følge af kontakten med Bindeleddet. Flere beskriver, hvordan de får hjælp til at tage initiativer, som de længe har ønsket at tage, men ikke har haft overskud eller mod til alene. Det kan handle om at starte i en aktivitet, kontakte en uddannelse, søge et job, møde op til et arrangement eller undersøge nye muligheder. I mange tilfælde fungerer Bindeleddet som den støtte, der gør det muligt at tage det første skridt.

En ung mand nævner eksempelvis, at han gennem flere år har oplevet nederlag i forhold til både uddannelse og arbejde. Sammen med Bindeleddet undersøgte han forskellige muligheder, afprøvede nye veje og fik hjælp til ansøgninger og kontakt til relevante arbejdspladser. Selvom ikke alle forsøg lykkedes, følte han, at han efterhånden blev bedre til at blive ved, når han mødte modgang, i stedet for at opgive.

Et andet eksempel er en ung mand, der gennem længere tid har boet på et botilbud og haft svært ved at forestille sig et liv udenfor. Gennem mentorstøtte og hjælp fra Bindeleddets medarbejdere begyndte han at forberede sig på overgangen til egen bolig. På kort sigt består udbyttet ikke i selve udflytningen, men i følelsen af, at næste skridt forekommer muligt at tage.

På tværs af interviewene fremstår dette som et væsentligt kortsigtet udbytte. De unge siger ikke nødvendigvis, at deres problemer er løst, men at de i højere grad føler sig i stand til at håndtere dem. Dermed bliver bevægelsen fra passivitet eller usikkerhed til handling i sig selv et vigtigt resultat af kontakten med Bindeleddet.

3.3 Langsigtet udbytte: uddannelse, arbejde og større selvstændighed

Sammenlignet med de tidligere Bindeleddet-indsatser, som primært har bestået i frivilligindsatser og mentorskaber, så er der med de to ansatte i Bindeleddet i Esbjerg et langt mere eksplicit og tydeligt fokus på at opnå håndgribelige resultater med hensyn til uddannelse, beskæftigelse og selvstændighed. De to medarbejdere anvender deres betydelige netværk og forståelse af de lokale aktører til at bygge bro – være bindeled – til job og uddannelse for de unge, som er klar til det. Resultaterne ift. job og uddannelse er også markante.

De unge bliver hjulpet til at finde og starte en uddannelse

Når de unge fortæller om deres vej mod uddannelse, fremstår det sjældent som det mål, de havde, da de første gang kom i kontakt med Bindeleddet. Som beskrevet handler de unges første kontakt oftere om ensomhed, manglende fællesskaber, behov for aktiviteter, praktiske hverdagsproblemer eller ønsket om blot at få hjælp til at håndtere en vanskelig livssituation. For mange er fokus i begyndelsen rettet mod de udfordringer, der fylder her og nu, snarere end mod uddannelse eller beskæftigelse.

I flere af de unges fortællinger opstår uddannelse derfor først som et tema senere i forløbet. Efterhånden som de får relationer til medarbejdere, mentorer eller frivillige, begynder nogle at tale om ønsker for fremtiden og om ting, de tidligere havde opgivet eller ikke troede mulige. Flere beskriver, hvordan de gradvist fik større tillid til folk omkring sig og begyndte at opleve, at der faktisk var nogen, som kunne hjælpe dem med at komme videre. I takt med at der blev skabt større stabilitet i hverdagen, opstod der også plads til at tænke længere frem.

De registrerede uddannelsesforløb viser samtidig, at der ikke findes én typisk vej. De unge har bevæget sig ind i meget forskellige spor, herunder maritime eller tekniske uddannelser, HF, pædagoguddannelsen, datamatikeruddannelsen, kunstneriske uddannelser, højskoleophold og forskellige erhvervsrettede forløb. Arbejdet handler ikke om at få de unge ind på bestemte spor, men om at finde uddannelsesveje, som giver mening for den enkelte.

Noget af forklaringen ser ud til at være, at medarbejderne over tid opbygger et detaljeret kendskab til de unge. Gennem aktiviteter, samtaler og længerevarende kontakt får de indsigt i deres interesser, styrker, håb og tidligere erfaringer. Samtidig får de kendskab til de nederlag, som mange af de unge bærer med sig fra tidligere skole- eller uddannelsesforløb. Flere havde tidligere oplevet at afbryde uddannelser, mistrives i bestemte miljøer eller vælge uddannelsesveje, som viste sig ikke at passe til deres situation. I stedet for blot at forsøge igen på samme måde bliver disse erfaringer ofte brugt aktivt i afklaringen af næste skridt. Tidligere nederlag bliver dermed ikke kun forstået som fiaskoer, men også som erfaringer, der kan bruges til at træffe bedre valg fremadrettet.

Flere af de unges fortællinger peger også på, at uddannelse sjældent opnås alene gennem motivation. Vejen er ofte forbundet med en lang række praktiske barrierer, som skal håndteres. Det kan handle om at få styr på økonomi, søge SU, skaffe legitimation, oprette eller genaktivere bankforhold, dokumentere stoffrihed, få overblik over ansøgningsfrister eller klare kontakten til uddannelsesinstitutioner og myndigheder. For nogle kan disse opgaver virke relativt små, men for andre udgør de reelle barrierer for overhovedet at komme i gang. Flere af de registrerede forløb viser, hvordan medarbejderne skridt for skridt hjælper de unge gennem disse processer.

På tværs af de unges fortællinger og de registrerede forløb fremstår uddannelse derfor sjældent som resultatet af en enkeltstående indsats, men som kulminationen på længere forløb, hvor der først arbejdes med trivsel, relationer, fællesskaber, bolig, økonomi eller andre udfordringer. Først når disse forhold i nogen grad er stabiliseret, begynder uddannelse for alvor at virke som et realistisk næste skridt. Uddannelsesresultaterne kan derfor ikke forstås isoleret fra de øvrige dele af indsatsen, men bunder i en længere udviklingsproces, hvor de unge gradvist får mulighed for at rette blikket mod fremtiden. Som en ung siger:

"Jeg er lige ansat hos Maersk som ubefaren skibsassistent... Min mentor hjalp mig i hvert fald med at søge ind og sådan noget [på uddannelsen]".

En anden ung beretter om hjælp med at finde frem til og søge ind på en uddannelse:

"Og så fandt Signe ud af, at der var noget, der hed [...] i Esbjerg... Det er så grunduddannelsen. Skibsuuddannelsen... Og så er jeg ude af [...]. Så stoppede jeg med det, og så gik vi videre. Jeg kom hele vejen igennem og gennemførte. Næsten det hele... Papirene er klar nu. Så jo, det er der, jeg er nu. Jeg er kommet ud at sejle".

Mange unge kommer i arbejde

De registrerede resultater viser, at Bindeleddet i projektperioden har hjulpet 26 unge videre i arbejde. Dermed udgør beskæftigelse den største gruppe af registrerede resultater.

En ung fortæller:

"Jeg fik mig et godt job, og nu sidder vi her. Jeg starter i lære til sommer, så jeg er tilfreds nok med det til at sige ja tak til en læreplads... Det var det, jeg havde ønsket. Det var ligesom at komme fra den ene side af rejsen til den anden, og så sige: 'Okay, nu er vi ude at køre som normalt igen'".

De unges fortællinger og medarbejdernes beskrivelser peger samstemmende på, at vejen til arbejde ofte ser anderledes ud end vejen til uddannelse.

For mange af de unge fremstår arbejde som et mere overskueligt og opnåeligt næste skridt end uddannelse. Flere af de jobs, de unge bevæger sig ind i, kræver ikke længere uddannelsesforløb eller omfattende skolegang, men giver mulighed for hurtigt at blive en del af et arbejdsfællesskab og begynde at tjene egne penge. Samtidig er mange af jobbene kendetegnet ved at være konkrete og praktiske. En del unge ønsker at arbejde som eksempelvis skraldemand, fisker, chauffør eller i håndværksfag, hvor arbejdet er tydeligt afgrænset, resultaterne synlige, og sociale krav ofte opleves som mindre komplekse end i mange uddannelsesmiljøer.

Både registreringerne og interviewene viser, at beskæftigelsesforløbene sjældent tager udgangspunkt i standardiserede løsninger. Tværtimod fylder afklaringen af den enkelte unges interesser, erfaringer og ønsker meget i medarbejdernes arbejde. Flere unge omtaler tidligere erfaringer med praktikforløb eller beskæftigelsesindsatser, hvor de oplevede at blive sendt ud i noget, som ikke passede til deres interesser eller livssituation. I de forløb, der beskrives som succesfulde, ser det i højere grad ud til, at der arbejdes med at finde arbejdspladser, der matcher den enkelte unges ønsker og kompetencer.

Denne afklaring handler ikke blot om at identificere, hvad den unge gerne vil arbejde med, men også om at forstå, hvorfor tidligere forsøg ikke lykkedes. For nogle har psykiske udfordringer, misbrug, gæld, ustabile boligforhold eller andre livsomstændigheder tidligere gjort det vanskeligt at fastholde en stilling. Medarbejderne beskriver, hvordan de sammen med den unge forsøger at forstå disse erfaringer og bruge dem aktivt i planlægningen af næste skridt. Tidligere nederlag bliver dermed ikke kun betragtet som mislykkede forsøg, men som erfaringer, der kan bruges til at skabe et bedre match mellem den unge og arbejdspladsen.

Et andet gennemgående tema i interviewene er betydningen af brobygningen mellem den unge og arbejdsgiveren.

En ung fortæller:

"Jeg tror, at den største forskel er, at hun [Signe] har hjulpet mig med at få mit drømmejob. Jeg havde altid en plan B, som erhvervsfisker. Den plan B kom ligesom i land nu... Hun kendte en, der hed XX, som da lige kendte en anden, så gik det hele bare lige op. Så det er noget med hendes forbindelse... Den sorte forbindelse, kan man godt sige. Så tjener jeg rigtige penge nu... Vi kan nok på to dage... der har min chef ramt xx kr. Så det er jo en god løn."

Bindeleddets medarbejdere fortæller, hvordan de ofte deltager i de første møder, hjælper med kontakten til arbejdspladsen og bidrager til at afstemme forventninger mellem parterne. Formålet er både at skabe tryghed for den unge og at sikre, at arbejdsgiveren får et realistisk billede af den situation, den unge kommer fra. Flere unge nævner, at det har været en lettelse at kunne være åbne om tidligere misbrug, psykiske udfordringer eller andre belastninger frem for at føle, at de skulle skjule dele af deres baggrund for at passe ind. For nogle har denne åbenhed været afgørende for, at de kunne møde op på arbejdspladsen som sig selv og opbygge en mere stabil tilknytning til arbejdet.

Interviewene peger også på betydningen af timing. Flere medarbejdere fortæller, at motivation hos denne målgruppe ofte opstår i korte vinduer, hvor den unge er klar til at handle og tage næste skridt. Hvis hjælpen først kommer flere uger senere, kan motivationen være forsvundet igen, eller nye problemer kan have taget over. Derfor fremhæver medarbejderne muligheden for at reagere hurtigt som afgørende.

En ung fortæller eksempelvis om en periode, hvor han mistede sin bolig og måtte flytte på herberg. Samtidig stod han med et ønske om at komme i arbejde, men risikoen var stor for, at den nye livssituation ville trække ham længere væk fra arbejdsmarkedet. I stedet lykkedes det hurtigt at etablere kontakt til en arbejdsplads, og kort efter begyndte han at arbejde. Det gav ham mulighed for at tjene penge, skabe struktur i hverdagen og begynde at spare op til en ny bolig. Set i bakspejlet beskrives forløbet som et vendepunkt, hvor en negativ udvikling blev afløst af en mere positiv spiral.

På tværs af interviewene fremstår beskæftigelsesresultaterne derfor ikke kun som resultatet af jobformidling. De ser i høj grad ud til at være forbundet med et tæt kendskab til de unges ønsker og kompetencer, en aktiv brobygning mellem unge og arbejdsgivere samt evnen til at handle hurtigt, når den unge er klar til at tage næste skridt.

Fra støtte til selvstændighed

Et af de gennemgående temaer i de unges fortællinger handler om udviklingen af større selvstændighed. Selvom de har meget forskellige baggrunde og udfordringer, beskriver flere af dem en bevægelse fra situationer, hvor de var stærkt afhængige af hjælp fra professionelle, familie eller sociale tilbud, til situationer, hvor de i højere grad oplever at kunne håndtere deres eget liv. En ung siger:

"Jeg får lov til selv at tjene de penge, som gør, at jeg kan betale min egen husleje. Altså at få lov til selv at gøre eller betale for de ting, jeg skal bruge... Det har bare givet mig en følelse af, at jeg får lov til at være voksen igen. Så det er kæmpe, kæmpe stort."

For mange af de unge handler denne udvikling ikke om pludselig at kunne klare alting selv. Tværtimod beskriver flere et gradvist forløb, hvor de over tid bliver bedre til at tage ansvar for de praktiske og personlige opgaver, som følger med et voksenliv. Opgaver, som tidligere kunne virke uoverskuelige, bliver efterhånden mere håndterbare.

En ung kvinde fortæller eksempelvis om en periode, hvor hun havde kontakt til en lang række forskellige støttepersoner og tilbud. På interviewtidspunktet havde hun ikke længere det samme behov for støtte og beskrev, hvordan hun langt bedre selv kunne håndtere daglige udfordringer. Det vigtigste resultat for hende var ikke en bestemt aktivitet eller et konkret tilbud, men følelsen af at kunne stå mere på egne ben.

En anden ung omtaler overgangen fra botilbud til egen bolig. Tidligere havde han haft svært ved at forestille sig, hvordan han skulle klare sig uden den støtte og struktur, som tilbuddet gav. Efter udflytningen begyndte han lidt efter lidt selv at håndtere økonomi, aftaler og de praktiske forhold omkring boligen. Da interviewet blev gennemført, beskrev han sig selv som væsentligt mere stabil og selvstændig end tidligere.

Flere af de unge fremhæver også en udvikling i forhold til deres evne til at træffe beslutninger om egen fremtid. Mens de tidligere oplevede sig som personer, der blev sendt rundt mellem forskellige tilbud, praktikforløb eller indsatser, fortæller flere, at de i dag i højere grad føler at have indflydelse på deres egne valg. De beskriver, hvordan de er blevet bedre til at sige til og fra, formulere egne ønsker og tage aktiv del i beslutninger om uddannelse, arbejde og bolig.

Denne udvikling handler ikke alene om praktiske færdigheder. Adskillige nævner også en voksende tro på, at de kan håndtere de udfordringer, de møder. Hvor modgang tidligere kunne føre til opgiveness eller tilbagetrækning, beretter flere om en større tillid til, at problemer kan løses, og at nye muligheder kan opstå. Herved fremstår større selvstændighed ikke blot som et spørgsmål om at klare flere ting selv, men også som en ændret forståelse af egne muligheder og evner til at påvirke sit eget liv.

Case 5: Fra fællesskab til fortrolighed

Case 5 er en ung mand, som første gang møder Bindeleddet under et ophold på et botilbud for unge. Han deltager i de ugentlige aktiviteter, hvor frivillige kommer på besøg, laver mad, arrangerer ture og skaber sociale fællesskaber for de unge.

Selvom hans ophold på botilbuddet er relativt kortvarigt, fortsætter han med at komme til aktiviteterne efter udflytning. Han beskriver fællesskabet som noget, han ser frem til, og som giver mulighed for at møde både nuværende og tidligere beboere.

Gennem flere års deltagelse lærer han en række frivillige at kende. Da han senere får tilbudt en mentor, er det afgørende for ham, at det er en person, han allerede har mødt mange gange tidligere. Han fortæller, at han generelt har svært ved nye relationer og sandsynligvis ville have afvist tilbuddet, hvis mentoren havde været en fremmed.

Mentorforløbet bygger derfor videre på en eksisterende relation. De mødes omkring aktiviteter som fisketure, gåture, fællesspisning og andre almindelige hverdagsoplevelser. Den unge omtaler relationen som afslappet og præget af humor.

For ham ligger værdien ikke i rådgivning eller vejledning, men i at have et menneske, som han føler sig tryk ved og kan tale med om både hverdag og personlige udfordringer. På interviewtidspunktet er mentorrelationen stadig forholdsvis ny, men bygger på flere års forudgående kendskab gennem fællesskaberne.

Bindeleddets registreringer af job, uddannelse og praktik

Bindeleddet har selv registreret de unge, som de i løbet af projektperioden har hjulpet videre til henholdsvis arbejde, uddannelse og praktik eller læreplads. Registreringerne omfatter kun forløb, hvor medarbejderne vurderer, at Bindeleddet har spillet en væsentlig rolle i den udvikling, der førte frem til resultatet. Der er således ikke tale om en opgørelse over alle unge, som er kommet i arbejde eller uddannelse i projektperioden, men om de tilfælde, hvor indsatsen efter medarbejdernes mening har haft konkret betydning for udfaldet.

Tabel 4: Registreringer af job, uddannelse og praktik

Resultat	Antal
Job	26
Uddannelse	12
Praktik og læreplads	7
Sum	45

Note: Bindeleddets egne registreringer

I alt har Bindeleddet registreret 45 unge, som er kommet videre til enten arbejde, uddannelse eller praktik/læreplads. Som det fremgår af tabellen ovenfor, er 26 unge kommet i arbejde, 12 har påbegyndt en uddannelse, og yderligere 7 er kommet i praktik eller har fået læreplads.

Beskæftigelse udgør den største gruppe af registrerede resultater. Samtidig fremgår det, at uddannelse og praktikforløb fylder væsentligt i en del af de unges udviklingsforløb. Praktik og lærepladser fremstår i flere tilfælde som et vigtigt mellemtrin mellem afklaring og mere varig tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarked.

Ser man på de registrerede resultater inden for uddannelse, arbejde og praktik, tegner der sig nogle tydelige mønstre i forhold til, hvilke områder de unge bevæger sig ind i.

Inden for uddannelse spænder resultaterne over både erhvervsrettede, gymnasiale, professionsrettede og videregående spor. Flere unge starter i fx maritime, tekniske og andre fagrettede skoleforløb. Samtidig er der unge, som påbegynder HF, datamatikeruddannelsen, pædagoguddannelsen, kunstneriske uddannelser og højskoleophold. Uddannelsesresultaterne er således fordelt på en bred vifte af områder, som spænder fra praktiske og håndværksmæssige fag til kreative, sociale og akademiske retninger.

Beskæftigelsesresultaterne er i højere grad koncentreret omkring bestemte brancher. Mange af de unge kommer i arbejde inden for håndværksfag, maritime erhverv, transport, service og omsorgsområdet. Der ses blandt andet ansættelser som skibsmontør, svejser, elektriker, murer, pædagogmedhjælper, medarbejder i rengøringsbranchen samt forskellige funktioner inden for transport og logistik. Derudover optræder beskæftigelse inden for frisør- og skønhedsbranchen, sundhedsområdet og forskellige lokale virksomheder.

Praktik- og lærepladsforløbene ligger tæt på de brancher, som også går igen blandt beskæftigelsesresultaterne. Flere unge kommer i praktik eller får læreplads inden for håndværksfag som tømrer, maler og gartner, mens andre afprøver maritime eller havnerelaterede funktioner. Registreringerne viser

også eksempler på praktikforløb inden for mere specialiserede fag som guldsmed. Praktikkerne er således fordelt på både traditionelle håndværksfag, maritime erhverv og mindre specialiserede fagområder.

4: OPFYLDELSE AF AKTIVITETS- OG RESULTATMÅL

Som led i bevillingen fra A.P. Møller Fonden har Bindeleddet forpligtet sig til en række aktivitets- og resultatmål vedrørende kontakt til målgruppen, gennemførelse af aktiviteter, etablering af mentorskaber samt resultater i form af uddannelse og beskæftigelse. I dette kapitel vurderes opfyldelsen af disse mål på baggrund af projektets egne registreringer samt det øvrige datamateriale.

Kapitlet adskiller sig fra de foregående ved primært at fokusere på, hvorvidt og i hvilket omfang de opstillede mål er nået. Analysen af, hvordan og hvorfor resultaterne er nået, er behandlet i rapportens tidligere kapitler.

Kapitlet er struktureret omkring de syv aktivitets- og resultatmål, som fremgår af projektbeskrivelsen:

- Etableres der kontakt til feltet af aktører, der arbejder med målgruppen?
- Bliver 180 unge forsøgt kontaktet?
- Opnås kontakt med 90 af de unge, der forsøges kontaktet?
- Hvilke og hvor mange netværksskabende aktiviteter holdes?
- Deltager 45-60 unge i netværksskabende aktiviteter?
- Etableres 15-30 mentorskaber?
- Kommer 25-40 af de unge i job eller uddannelse?

I de følgende afsnit gennemgås hvert mål særskilt.

4.1 Der er etableret kontakt til feltet af aktører, som arbejder med målgruppen

Et centralt aktivitetsmål for Bindeleddet har været at etablere kontakt til de aktører i Esbjerg, der arbejder med den målgruppe af udsatte og sårbare unge, som projektet retter sig mod. Som beskrevet tidligere har Bindeleddet i løbet af projektperioden opbygget samarbejder med en bred vifte af aktører på tværs af kommunale tilbud, botilbud, forsorgshjem, uddannelsesaktører, civilsamfundsorganisationer og øvrige aktører.

Samarbejderne har haft flere forskellige funktioner. For det første har de givet Bindeleddet adgang til de unge gennem aktiviteter og frivilligindsatser på de steder, hvor de unge allerede opholder sig. Flere af samarbejderne har dannet grundlag for de aktivitetsforløb og mentorskaber, som senere er etableret mellem unge og frivillige. For det andet har de fungeret som en bro mellem de forskellige tilbud og aktiviteter, som de unge indgår i. For det tredje viser interviewene og registreringerne, at flere samarbejdspartnere aktivt har henvist unge til Bindeleddet eller taget kontakt til medarbejderne med henblik på at finde løsninger på konkrete udfordringer for unge i deres tilbud.

Datamaterialet peger samtidig på, at Bindeleddet har arbejdet opsøgende i forhold til både unge og medarbejdere på de forskellige tilbud. Medarbejderne har løbende været til stede på tilbuddene, deltaget i aktiviteter og informeret både unge og fagpersoner om mulighederne i Bindeleddet. Denne synlighed ser ud til at have været vigtig for etableringen af de samarbejder, som projektet bygger på.

På baggrund af datamaterialet vurderes det, at Bindeleddet i høj grad har etableret kontakt til de centrale aktører i Esbjerg. Samarbejderne omfatter både de tilbud, hvor mange af de unge bor eller opholder sig, og de aktører, som spiller en vigtig rolle i de unges vej mod uddannelse, beskæftigelse og større social deltagelse.

Vurdering: Målet vurderes nået.

4.2 Målet om forsøgt kontakt til unge er nået

Et andet centralt aktivitetsmål i projektet har været at forsøge at etablere kontakt til mindst 180 unge i målgruppen. Som nævnt har Bindeleddet opbygget samarbejder med en bred kreds af aktører, der arbejder med udsatte og sårbare unge i Esbjerg. En væsentlig del af kontakten til de unge er skabt gennem disse samarbejder, hvor medarbejdere og frivillige løbende har været til stede på tilbud, botilbud, forsorgshjem etc.

Kontakten til de unge er ofte opstået gennem uformelle samtaler i forbindelse med aktiviteter, besøg på tilbuddene eller gennem de relationer, som medarbejderne over tid har opbygget til både unge og fagpersoner. Bindeleddet har ikke systematisk registreret alle de unge, som de har været i kontakt med, og det er derfor ikke muligt præcist at opgøre, hvor mange der i løbet af projektperioden er blevet forsøgt kontaktet.

Der foreligger imidlertid registreringer af de unge, som har modtaget kvikhjælp, nemlig knap 200 personer. Kvikhjælpen repræsenterer dog kun en del af den samlede kontaktflade, idet mange unge har haft kontakt med Bindeleddet uden efterfølgende at modtage kvikhjælp eller blive registreret i forbindelse med en konkret indsats.

På baggrund af medarbejdernes vurderinger anslås det, at Bindeleddet alt i alt har været i kontakt med mellem 600 og 800 unge i løbet af projektperioden. Selvom dette estimat er behæftet med usikkerhed, peger både registreringer og interviewmateriale på, at projektets kontaktflade har været væsentligt større end de 180 unge, som indgik i målsætningen.

Datamaterialet understreger samtidig, at Bindeleddet gennem projektperioden har etableret en bred og vedvarende tilstedeværelse i de miljøer, hvor målgruppen befinder sig. Projektet synes dermed ikke alene at have opnået kontakt til det opstillede antal unge, men også at have etableret sig som en synlig og velkendt aktør blandt både udsatte og de organisationer, der arbejder med målgruppen i Esbjerg.

Vurdering: Målet vurderes opfyldt og væsentligt overopfyldt.

4.3 Målet om etableret kontakt til unge er nået

Som det fremgår af det foregående afsnit, vurderes målet om at opnå kontakt til mindst 90 unge at være nået med en betydelig margin. Bindeleddet har gennem projektperioden været i kontakt med et stort antal unge gennem aktiviteter, opsøgende arbejde og samarbejder med de organisationer og tilbud, som arbejder med målgruppen.

Ser man på de registrerede indsatser, fremgår det samtidig, at Bindeleddet har ydet konkret hjælp til knap 200 personer. Der er således ikke alene tale om unge, som medarbejderne har mødt eller været i kortvarig kontakt med. Registreringerne omfatter dem, hvor Bindeleddet har bidraget med konkrete indsatser, støtteforløb, kvikhjælp, aktiviteter, mentorstøtte eller anden hjælp, som har haft betydning for den pågældendes situation.

De knap 200 registrerede unge repræsenterer dermed et væsentligt stærkere resultat end det oprindelige mål om kontakt til 90 unge. Mens målsætningen alene handler om etablering af kontakt, dokumenterer registreringerne, at Bindeleddet i betydeligt omfang har formået at skabe relationer til unge, som efterfølgende har modtaget konkret støtte og hjælp. Flere af disse unge indgår desuden i de efterfølgende registreringer af mentorskaber, netværksskabende aktiviteter, uddannelse, beskæftigelse og andre resultater, som er beskrevet tidligere i rapporten.

På baggrund af registreringerne vurderes det derfor, at projektet ikke blot har opnået kontakt til det ønskede antal unge, men også har etableret meningsfulde relationer og konkrete støtteforløb med væsentligt flere unge end forudsat i målsætningen.

Vurdering: Målet vurderes opfyldt og væsentligt overopfyldt.

4.4 Der er gennemført et omfattende antal netværksskabende aktiviteter

Et centralt aktivitetsmål har været at etablere og opretholde netværksskabende aktiviteter for målgruppen. Som beskrevet udgør disse en central del af Bindeleddets arbejde med at skabe kontakt til de unge, opbygge relationer og formidle adgang til nye fællesskaber.

I projektperioden har Bindeleddet gennemført faste ugentlige aktivitetsaftener på en række af de tilbud, hvor målgruppen opholder sig. Der er ugentligt blevet afholdt tre aktiviteter fordelt på Esbjerg Krisecenter, Mandecentret og Kontakten samt tre ugentlige aktiviteter på Forsorgshjemmet Skjoldbo. De har blandt andet omfattet fællesspisning, spil, film, samtaler og andre sociale aktiviteter med fokus på samvær og relationsopbygning.

Aktiviteterne har samtidig fungeret som en platform for mødet mellem de unge og de frivillige. I alt har mere end 50 frivillige været tilknyttet Bindeleddets aktiviteter i Esbjerg i løbet af projektperioden. På baggrund af aktivitetsomfanget, antallet af involverede frivillige og den centrale rolle, aktiviteterne spiller i arbejdet med de unge, vurderes det, at projektet i høj grad har opfyldt målsætningen om at etablere og opretholde netværksskabende aktiviteter.

Vurdering: Målet vurderes nået.

4.5 Målet om deltagelse i netværksskabende aktiviteter er nået

Et resultatmål har været, at mellem 45 og 60 unge skulle deltage i netværksskabende aktiviteter. Som beskrevet i det foregående afsnit har Bindeleddet gennem hele projektperioden afholdt et omfattende antal aktiviteter på de tilbud, hvor målgruppen opholder sig. Aktiviteterne har været forankret på Esbjerg Krisecenter, Mandecenteret, Kontakten og Forsorgshjemmet Skjoldbo, hvor der tilsammen har været afholdt omkring seks aktiviteter om ugen.

Både observationer, besøg på tilbuddene og samtaler med medarbejdere og frivillige viser, at aktiviteterne typisk samler mellem fem og femten unge ad gangen. Der er samtidig en løbende udskiftning blandt deltagerne, i takt med at unge flytter ind og ud af tilbuddene, kommer videre i eget liv eller erstattes af nye unge. Der foreligger ikke registreringer, som gør det muligt præcist at opgøre antallet af unikke unge, der har deltaget i aktiviteterne gennem hele projektperioden. Selv med forsigtige antagelser om deltagerantal og udskiftning peger aktivitetsomfanget dog på, at antallet ligger betydeligt over målsætningen på 45-60 unge. Hvis der eksempelvis meget konservativt regnes med kun (de samme) fem faste deltagere på hvert af de deltagende fire tilbud ($4 \times 5 = 20$ deltagere) og en udskiftning af deltagergruppen hvert halve år ($2 \times 20 = 40$ om året), svarer det til omkring 120 forskellige unge over projektets treårige periode.

Samtidig viser registreringerne, at Bindeleddet i stor udstrækning har arbejdet med at skabe adgang til aktiviteter uden for de faste aktiviteter på de fire tilbud. I registreringerne er der dokumenteret brobygning til aktiviteter for 136 unge. Disse aktiviteter spænder over et meget bredt spektrum af sociale, kulturelle, kreative

og idrætslige fællesskaber. Blandt de registrerede aktiviteter findes blandt andet Dungeons & Dragons, basketball, bowling, fodbold, fitness, fotoklub, gåhold, håndbold, ishockey, kickboxing, rideterapi, svømning, yoga, vinterbadning, pigefællesskaber, kreative værksteder, musikaktiviteter, tekstilværksteder, hestetterapi og aktiviteter på Korn180 og NextGen Fitness.

Ser man på tværs af de faste aktiviteter på tilbuddene og den omfattende brobygning til aktiviteter i lokalsamfundet, peger datamaterialet på, at Bindeleddet har skabt adgang til netværksskabende aktiviteter for et betydeligt større antal unge end det oprindeligt opstillede mål, formentlig op imod 250 unge.

Vurdering: Målet vurderes opfyldt og væsentligt overopfyldt.

4.6 Målet om etablering af mentorskaber er nået

Mentorskaber fylder mindre i denne evaluering end i de tidligere evalueringer af Bindeleddet. Det skyldes blandt andet, at den i højere grad har haft fokus på den samlede indsats, herunder netværksskabende aktiviteter, brobygning og kvikhjælp. Mentorskaberne udgør imidlertid fortsat en vigtig del af Bindeleddets arbejde med udsatte unge.

Som beskrevet opstår mentorskaberne typisk ikke som et mål i sig selv fra starten af forløbet. Tværtimod udvikler de sig ofte på baggrund af aktiviteterne på de deltagende tilbud eller gennem den kontakt, medarbejderne etablerer med unge i forbindelse med kvikhjælp og andre indsatser. Flere unge møder således først Bindeleddet gennem fælles aktiviteter, frivillige fællesskaber eller konkrete støtteforløb, hvorefter der over tid kan opstå et ønske om en tættere relation til en frivillig mentor.

Registreringerne viser, at Bindeleddet i Esbjerg har etableret 25 mentorskaber i projektperioden. Dermed ligger resultatet inden for målsætningen om mellem 15 og 30 mentorskaber. Af de 25 etablerede mentorskaber er 11 stadig aktive på evalueringstidspunktet.

Datamaterialet viser, at antallet af aktive mentorskaber kun giver et delvist billede. Mange har udviklet sig efterhånden og er blevet mere uformelle. I disse tilfælde er den formelle mentorramme afsluttet, men kontakten mellem den unge og den tidligere mentor fortsætter. Disse relationer beskrives ofte som venskabslignende, hvor parterne stadig mødes, taler sammen eller hjælper hinanden, uden at kalde det et formelt mentorforløb.

Vurdering: Målet vurderes nået.

4.7 Målet om at få unge videre i job og uddannelse er nået

Et centralt resultatmål har været, at mellem 25 og 40 unge skulle komme i job eller uddannelse. Som beskrevet i afsnittet om uddannelse og beskæftigelse har Bindeleddet løbende registreret de unge, hvor medarbejderne vurderer, at indsatsen har spillet en væsentlig rolle for, at den unge er kommet videre mod uddannelse eller arbejdsmarked.

Registreringerne viser, at i alt 45 unge er kommet i job, uddannelse eller praktik/læreplads. Heraf er 26 kommet i arbejde, 12 er startet på en uddannelse, og yderligere 7 er kommet i praktik eller har fået læreplads. Disse resultater er nærmere beskrevet og analyseret i rapportens foregående afsnit.

Samlet set ligger antallet af registrerede resultater dermed over den opstillede målsætning om, at 25-40 unge skulle komme i job eller uddannelse. Selv hvis praktik- og lærepladsforløbene holdes uden for opgørelsen, viser registreringerne, at 38 unge er kommet videre i enten arbejde eller uddannelse, hvilket fortsat ligger inden for den øvre del af målsætningen. Medregnes praktik- og lærepladsforløbene, er det samlede antal resultater 45.

På baggrund af registreringerne vurderes det derfor, at projektet har nået og overgået målsætningen om at hjælpe unge videre mod uddannelse og arbejdsmarked.

Vurdering: Målet vurderes opfyldt og overopfyldt.

Case 6: Hjælp til at skabe overblik i hverdagen

Case 6 er en ung kvinde, som flytter til Esbjerg efter en vanskelig periode i sit liv. Hun søger efter nye fællesskaber og kommer i kontakt med et kreativt miljø, hvor hun kan møde andre mennesker og bruge sine kreative interesser.

I begyndelsen deltager hun primært for aktiviteternes skyld. Efterhånden får hun dog en tættere relation til en af Bindeleddets medarbejdere. Kontakten udvikler sig gennem mange små samtaler og møder i hverdagen.

Den unge beskriver flere situationer, hvor almindelige praktiske udfordringer vokser sig meget store og uoverskuelige. Det kan handle om regninger, kontakt til myndigheder, problemer i boligen eller andre forhold, som kræver handling. I disse situationer bliver medarbejderen en vigtig støtte. Ikke ved at overtage opgaverne, men ved at hjælpe den unge med at skabe overblik over, hvad der skal gøres og i hvilken rækkefølge.

Samtidig giver fællesskabet hende et sted at komme, når hun har brug for ro eller kontakt til andre. Hun fortæller, at det har taget lang tid at føle sig hjemme i miljøet, men at hun efterhånden er blevet mere tryk ved både stedet og menneskene omkring sig.

På interviewtidspunktet beskriver hun relationen som vigtig, fordi den kombinerer omsorg, støtte og konkrete handlinger. Hun oplever ikke, at problemerne forsvinder, men at de bliver lettere at håndtere.

METODE OG DATAGRUNDLAG

Evalueringen bygger på data indsamlet løbende gennem projektperioden fra 2023 til 2026. Datagrundlaget består af både strukturerede og ikke-strukturerede datakilder, som tilsammen belyser indsatsens gennemførelse, resultater og betydning for de involverede unge og samarbejdspartnere.

Evalueringen er gennemført som en følgeevaluering, hvor evaluator gennem hele projektperioden har haft adgang til projektets medarbejdere, aktiviteter, registreringer og samarbejdspartnere. Formålet har været både at dokumentere indsatsens resultater og at opnå en dybere forståelse af de processer og mekanismer, som bidrager til disse resultater.

Strukturerede datakilder

De strukturerede datakilder består primært af interviews og projektets egne registreringer.

Der er gennemført interviews med unge, som har modtaget støtte gennem Bindeleddet. Interviewene omfatter unge med erfaringer fra både kvikhjælp, aktiviteter, mentorskaber, uddannelses- og beskæftigelsesforløb. Interviewene har haft fokus på de unges livssituation, deres erfaringer med Bindeleddet og deres oplevede udbytte af indsatsen.

Der er desuden gennemført interviews med medarbejdere fra Bindeleddet, frivillige mentorer og aktivitetsfrivillige samt ledere og medarbejdere fra de organisationer og tilbud, som samarbejder med Bindeleddet. Endelig indgår interviews med repræsentanter fra Esbjerg Kommune og andre centrale samarbejdspartnere.

Evalueringen inddrager desuden Bindeleddets egne registreringer af aktiviteter, kvikhjælp, mentorskaber, brobygning til aktiviteter, uddannelse, beskæftigelse og øvrige resultater.

De strukturerede interviews er blevet lydoptaget, transskriberet og efterfølgende analyseret systematisk.

Tabel 5: Strukturerede interviews

Respondentgruppe	Antal personer
Unge	18
Mentorer	3
Frivillige	3
Medarbejdere fra Bindeleddet	3
Samarbejdspartnere og fagpersoner	8
Kommunale ledere	2
Politikere	1
I alt	38

Ikke-strukturerede datakilder

Ud over de strukturerede datakilder bygger evalueringen på et omfattende materiale af observationer, uformelle samtaler og feltnoter indsamlet gennem projektperioden.

Evaluator har gennemført flere længerevarende besøg i Esbjerg af mellem to og fire dages varighed. I forbindelse hermed er der foretaget observationer af aktiviteter, besøg hos samarbejdspartnere og deltagelse i forskellige dele af indsatsen. Evaluator har blandt andet besøgt de tilbud og organisationer, som samarbejder med Bindeleddet, og observeret samspillet mellem unge, frivillige, medarbejdere og samarbejdspartnere.

Under besøgene er der desuden gennemført en lang række uformelle og ikke-strukturerede samtaler med unge, frivillige, medarbejdere, ledere og kommunale aktører. Disse samtaler har ikke haft karakter af egentlige interviews, men har bidraget med viden om indsatsens praksis, samarbejdsrelationer og betydning for de involverede aktører.

Efter besøg, observationer og samtaler er der løbende udarbejdet feltnoter, der indgår som en del af evalueringens samlede datagrundlag.

Analytisk tilgang

Analysen er gennemført som en tematisk analyse af det samlede datamateriale. Interviewtransskriptioner, feltnoter og øvrigt datamateriale er blevet gennemlæst flere gange med henblik på at identificere mønstre, forskelle og sammenhænge på tværs af aktørgrupper og datakilder.

Analysen har været organiseret omkring evalueringens centrale spørgsmål, men der har samtidig været plads til, at nye temaer kunne opstå undervejs. Udviklingen af kvikhjælpen er et eksempel på et tema, som ikke var centralt i det oprindelige projektdesign, men som efterhånden viste sig at spille en væsentlig rolle i indsatsen og derfor kom til at fylde i evalueringen.

I analysen er der arbejdet med både de resultater, som beskrives af de involverede aktører, og de processer og mekanismer, som ser ud til at bidrage til disse resultater. Fokus har dermed ikke alene været på, hvad der er opnået, men også på hvordan og under hvilke omstændigheder resultaterne er opstået.

Datatriangulering

Evalueringens analyser og konklusioner bygger på en triangulering af flere forskellige datakilder. Formålet med denne tilgang har været at styrke evalueringens validitet ved at undersøge de samme temaer og problemstillinger gennem forskellige typer data og fra forskellige aktørperspektiver.

I praksis betyder det, at evalueringens konklusioner sjældent bygger på én enkelt datakilde. Oplevede resultater blandt de unge er eksempelvis blevet undersøgt gennem interviews med disse, observationer af aktiviteter, samtaler med medarbejdere og frivillige samt projektets egne registreringer. Tilsvarende er analyserne af samarbejdet med lokale aktører baseret på både interviews med samarbejdspartnere, observationer af samarbejdsrelationer og løbende dialog med projektets medarbejdere.

Der er desuden foretaget triangulering mellem kvalitative og kvantitative datakilder. Interview- og observationsdata er løbende blevet sammenholdt med projektets registreringer af aktiviteter, kvikhjælp, mentorskaber og resultater i relation til uddannelse, beskæftigelse og praktik.

Samlet bidrager trianguleringen til at reducere risikoen for, at evalueringens konklusioner hviler på enkeltstående oplevelser eller særlige perspektiver. I stedet bygger analyserne på en samlet vurdering af de mønstre, der går igen på tværs af datakilder, aktørgrupper og observationer gennem projektperioden.

Følgeevaluering som metodisk tilgang

En væsentlig styrke ved evalueringen er, at den er gennemført som en følgeevaluering over flere år. Den bygger derfor ikke alene på et afsluttende datanedslag ved projektets afslutning, men på løbende dataindsamling gennem hele projektperioden.

Denne tilgang har gjort det muligt at følge udviklingen af indsatsen over tid, observere ændringer i organisering og arbejdsformer samt identificere nye aktiviteter og funktioner, som er opstået undervejs. Kvikhjælpen er et eksempel på en indsats, der voksede frem som svar på konkrete behov blandt unge og samarbejdspartnere.

Følgeevalueringen giver samtidig mulighed for at forstå de processer, relationer og mekanismer, som ligger bag de resultater, der observeres ved projektets afslutning. Det bidrager til en mere nuanceret forståelse af indsatsen, end en traditionel slutevaluering alene ville kunne give.

Anonymisering og etiske hensyn

Evalueringen omhandler unge i udsatte positioner, og der er derfor lagt vægt på at beskytte de involverede personers identitet.

Alle unge, som optræder i rapporten, er anonymiserede. Navne, arbejdspladser, geografiske steder og andre identificerende oplysninger er enten udeladt eller ændret. De casebeskrivelser, der indgår i rapporten, er ligeledes anonymiserede, således at de centrale erfaringer og forløb bevares, samtidig med at risikoen for genkendelse reduceres.

Deltagelse i interviews har været frivillig, og de interviewede har haft mulighed for at undlade at besvare spørgsmål eller afbryde interviewet.

Evalueringens begrænsninger og styrker

Som alle evalueringer er denne evaluering baseret på et datagrundlag med både styrker og begrænsninger, som bør tages i betragtning ved læsning af rapportens analyser og konklusioner.

En første begrænsning vedrører udvælgelsen af interviewpersoner. Bindeleddet har gennem projektperioden været i kontakt med et betydeligt antal unge, mens evalueringen kun har haft mulighed for at interviewe en mindre del af disse. Udvalget af interviewpersoner er sket i samarbejde med Bindeleddets medarbejdere, hvilket indebærer en risiko for selektionsbias. Samtidig er det ofte de unge, som fortsat er i kontakt med Bindeleddet, der er lettest at få adgang til som evaluator. Omvendt kan unge, der har afbrudt kontakten til Bindeleddet, eller som stadig befinder sig i meget vanskelige livssituationer, være vanskeligere at rekruttere til interviews eller vælge ikke at deltage.

Dette betyder, at evalueringens interviewmateriale i højere grad belyser de forløb, hvor samarbejdet mellem den unge og Bindeleddet har fungeret, end dem, hvor indsatsen har haft mindre betydning eller ikke har ført til de ønskede resultater. Evalueringen giver derfor et stærkere grundlag for at forstå, hvordan Bindeleddet skaber værdi for de unge, end for at analysere de situationer, hvor indsatsen ikke lykkes.

En anden begrænsning vedrører de kvantitative registreringer. Evalueringen bygger i betydeligt omfang på Bindeleddets egne registreringer af aktiviteter, kvikhjælp, mentorskaber og resultater. Som ved alle selvevalueringsdata er der en risiko for fejlagtige eller manglende registreringer. Registreringerne er imidlertid blevet anvendt løbende gennem projektperioden og sammenholdt med interviewmateriale, observationer og øvrig dokumentation. På den baggrund vurderes registreringerne alt i alt at give et troværdigt billede af aktivitetsniveauet og de opnåede resultater.

En tredje begrænsning vedrører observationsdata og uformelle samtaler. En del af evalueringens datagrundlag bygger på feltnoter udarbejdet efter observationer og samtaler. I denne proces sker der nødvendigvis en udvælgelse og fortolkning af information, når oplevelser omsættes til skriftlige noter. Der vil derfor altid være detaljer og nuancer, som går tabt mellem observation og nedskrivning. Dette er en generel udfordring ved feltbaseret evaluering.

En fjerde begrænsning er, at evalueringen ikke bygger på en kontrolgruppe eller anden sammenligningsgruppe. Det er derfor ikke muligt med sikkerhed at afgøre, hvordan de unge ville have udviklet sig uden Bindeleddets indsats. Evalueringen kan dokumentere de resultater, som er opnået, og de betydninger, som unge og samarbejdspartnere tillægger indsatsen, men kan ikke med sikkerhed isolere Bindeleddets betydning fra andre forhold i de unges liv.

Samtidig rummer evalueringen en række væsentlige styrker. Datamaterialet er indsamlet over en længere periode og gennem flere forskellige datakilder. Interviewdata, observationsdata, registreringer og dokumentmateriale peger i mange tilfælde i samme retning, hvilket øger tilliden til de mønstre og sammenhænge, som identificeres i analysen. Rapportens konklusioner bygger derfor ikke på enkeltstående udsagn eller datakilder, men på en samlet vurdering af et omfattende og varieret datamateriale.

Budget 2027, Bindeleddet ESBJERG, Byindsats

1 ÅR

LØN

Koordinator, 37t/uge (inkl. pension)*	498.000
Koordinator, 37t/uge (inkl. pension)*	498.000
Projektledelse 5t/uge	67.500
Administration og dokumentation	75.000

LOKALEOMKOSTNINGER

Husleje (inkl. El, vand, varme, rengøring)**	0
--	---

ADMINISTRATION

Bogholderi/Revision***	10.000
Kontorartikler og software	3.500
Forsikringer + Bank	8.000

STØRRE ANSKAFFELSER

Computer, tlf, mm.	5.000
--------------------	-------

EKSTERN KONSULENTBISTAND

Supervision	20.000
Krisepsykolog	5.000

REJSEUDGIFTER

Kørsel, færge, bro, forplejning, ophold	20.000
---	--------

PROJEKTUDGIFTER

Frivilligpleje (møder, fællesaktiviteter)	30.000
Aktivitetsmidler (alle aktivitetsudgifter ifm. målgruppen)	50.000
Repræsentation	5.000

I ALT

1.295.000

*Socialpædagoglønninger (med skæve arbejdstider)

** Bindeleddet har kontor hos Korn 180. Hvis dette ikke er tilfældet vil huslejen ligge på 40-50.000 årligt.

*** Afhænger af kommunens revisionskrav

Økonomisk evaluering af Bindeleddet

Analytisk fællesskab

Dato: Januar 2026

Udarbejdet af: Analytisk Fællesskab v. Rikke Lynge og Martin Bæksgaard Jakobsen

Bestilt af: Bindeleddet

Titel: Økonomisk evaluering af Bindeleddet

Indhold

1. Introduktion	4
1.1 Målgruppe og indsats	4
1.2 Betydningen af Bindeleddets indsats	5
2. Eksemplariske cases	6
3. Omkostninger ved drift af Bindeleddet	7
4. Scenarier før og efter Bindeleddets indsats	7
4.1 Scenarieberegning ved mentorskaber	8
4.2 Scenarieberegning ved Byindsatsen Esbjerg	9
5. Samlede potentielle kommunale gevinster	10
6. Konkluderende opsummering	11
6.1 Følsomhed og usikkerhed	11
Bilag 1 – Prisestimer	12

Økonomisk evaluering af Bindeleddet

1. Introduktion

Følgende økonomiske evaluering afdækker de omkostninger, der er forbundet med at drifte Bindeleddets indsats (omkostningsanalyse). Samtidigt sammenholdes potentielle økonomiske gevinster for en kommune (økonomisk analyse), som har haft borgere igennem Bindeleddets indsats. Analysen afgrænser sig ved ikke at inddrage samfundsøkonomiske betragtninger (stat, region), men estimerer altså blot forventede kommunale gevinster.

Metodisk er der udvalgt en række eksemplariske cases, som afspejler de forskellige målgrupper, der er i kontakt med Bindeleddet, hvilket er unge voksne i yderst kritiske situationer på krisecenter, herberg eller i andre udsatte positioner. Casenes forløb og kontakter med Bindeleddet er beskrevet i dybden via interviews med ansatte i Bindeleddet, som har indsigt i de unges situationer og er i kontakt med de frivillige i mentorskaber.

Efterfølgende har Analytisk Fællesskab beriget casene med de estimerede kommunale foranstaltninger, som målgruppen har haft gennem ét år fra opstart af Bindeleddets indsats. Det er sammenlignet med de forventelige kommunale foranstaltninger, det vurderes, at målgruppen kunne have haft brug for fra kommunen, hvis målgruppen ikke havde været en del af Bindeleddets indsats. Forskellen mellem de to omkostninger defineres som kommunens gevinst, hvis kommunen gjorde brug af Bindeleddets indsats.

Slutteligt sammenholdes forskellen mellem omkostninger ved at drifte Bindeleddet og de samlede potentielle kommunale gevinster, der kan være ved at benytte Bindeleddets indsats til borgere i forskellige udsatte situationer.

Der er tale om en scenarieberegning, hvilket betyder, at analysen til en vis udstrækning baserer sig på antagelser og hypoteser. Derfor skal man have analysens begrænsede udsagnskraft med i sine overvejelser, når man formidler analysens resultater.

1.1 Målgruppe og indsats

Bindeleddet er til stede på krisecentre, herberger og netværkscafeer for bl.a. tidligere anbragte samt psykisk, sårbare unge i 7 kommuner. Målgruppen for Bindeleddet er unge voksne i udsatte situationer, hvor et af de primære formål er at støtte de unge på krisecentre eller herberg i den kritiske og svære overgang til egen bolig. De unge støttes ved at tildeles en frivillig mentor fra Bindeleddet, og indsatsen handler således meget om relationsarbejde og sigter bl.a. mod at afbøde den sårbarhed, der ofte følger ved at være alene, skabe sociale relationer og støtte den unge i at kunne bo i egen bolig¹. Mentorskabet varer minimum 1 år,

¹ Analytisk Fællesskab (2023): Evaluering af Bindeleddets mentorskaber

men bliver ofte en langvarig eller permanent relation, hvor den unge og mentoren mødes ugentligt eller lidt sjældnere.

Bindeleddet har derudover, som noget nyere, etableret en udvidet Byindsats i Esbjerg, hvor unge i udsatte situationer anonymt kan henvende sig for hjælp og rådgivning fra socialfagligt ansatte i Bindeleddet². Det er ofte unge, der af forskellige årsager ikke er i kontakt med det kommunale system, men grundet udfordringer f.eks. lettere psykiske lidelser, sociale problemer, livsmestring og isolation kan have brug for hjælp og støtte. Her kan kontaktens omfang og varighed variere meget, hvor nogle blot er i kontakt én gang og andre har en tilbagevendende kontakt. For nogle med et større støttebehov kan der fortsat tilknyttes frivillige mentorer.

Ung mor på krisecenter tilknyttes mentor fra Bindeleddet

Ung mor med to mindre børn boende på krisecenter efter at have forladt et dysfunktionelt og voldeligt forhold til børnenes far. Kvinden ønsker sig en mentor og beskriver, at hun føler sig alene og, at familien har taget side og fjernet sig fra hende i sagen med eks-manden. Der findes dog ikke det rette match til hende blandt de frivillige på krisecenteret, så Bindeleddet søger og finder en mentor udenfor den aktuelle frivilligruppe. Kvinde og mentor fra Bindeleddet "klikker" med det samme og ses regelmæssigt flere gange om måneden. Kvinden bruger særligt sin mentor i forbindelse med flytning til egen bolig. Derudover ser kvinden mentoren som en ekstra forælder for børnene og sammen har de været på utallige ture. Derudover bruger kvinden sin mentor til at vende glæder og bekymringer.

1.2 Betydningen af Bindeleddets indsats

Bindeleddets mentorindsats er af flere omgange blevet evalueret. I 2020 kom resultaterne af Oxford Researchs evaluering af mentorindsatsen for unge hjemløse på herberg. Her viste evalueringen, at Bindeleddet har en klart positiv betydning for de unge. Under mentorforløbet har de unge rykket sig markant på en række parametre herunder, at de unge oplever at have et positivt, socialt netværk, færre belastningsfaktorer, meningsfuldt liv med uddannelse eller job og egen bolig. Årsagerne til denne positive udvikling findes i relationen til mentoren, som er en tillidsfuld relation, der opleves af være en støtte og positiv rollemodel for den unge. Lignende fund viste Analytisk Fællesskabs evaluering fra 2023. Her fandt man også, at Bindeleddets grundindsats, hvor frivillige er til stede på krisecentre og herberger, er med til at skabe et stærkere sammenhold blandt de unge og i flere situationer skabes der en indledende relation mellem den unge og kommende mentor.

² [Esbjergleddet](#)

Ung hjemløs mand på herberg tilknyttes mentor fra Bindeleddet

Ung mand i 20'erne med anden etnisk baggrund. Født i Danmark og boet i landet de første få år af sit liv. Rejst meget med sin familie og har taget noget af sin skolegang i udlandet. Taler engelsk og blot sparsomt dansk. Som hjemløs bor han på forsorgshjem/herberg. Bliver tilknyttet mentor fra Bindeleddet og flytter i egen bolig, som mentoren har støttet ham i. Flytningen har været forbundet med udfordringer primært grundet sproglige barrierer, og den unge er ved at blive smidt ud af sin lejlighed, da han ikke har fået læst sin e-post og dermed ikke betalt husleje. Mentoren har støttet manden i at søge optagelse på uddannelse og uddannelsesstøtte samt i at få et studiejob. Derudover har mentor støttet ham med oversættelse og forståelse i forskellige situationer, og de har derudover mødtes til sociale aktiviteter, hvor manden har kunnet dele bekymringer og glæder.

Herudover er der netop igangsat en følgeevaluering af Byindsatsen Esbjerg - hvor resultaterne foreligger i løbet af 2026. De unge er kommet i kontakt med indsatsen, fordi kommunen på nuværende tidspunkt vurderer ikke at kunne hjælpe den unge eller evt., hvis den unge ikke ønsker kontakt med kommunen. Det er unge, der mistrives, er ensomme og isoleret og mange med et sparsomt netværk, og hvor den unge har svært ved at mestre hverdagslivet. De ønsker hjælp og har behov for forskellige ting f.eks. at komme med i et socialt fællesskab og komme i gang med at være fysisk aktiv i et træningscenter og undersøge muligheden for at flytte hjemmefra og starte en uddannelse. Det kan også været, at den unge bor i egen bolig, og overvejer at droppe ud af sin uddannelse, fordi det hele er uoverskueligt og man føler sig alene med hverdagens problematikker. Karakteren af hjælpen er derfor også forskelligartet og for nogle drejer det sig om en afgrænset hjælp og hvor Bindeleddet i Esbjerg ikke hører fra den unge igen, og for andre er det en kontinuerlig kontakt, som i visse situationer ender i et reelt mentorskab.

2. Eksemplariske cases

Via interviews med Bindeleddets ansatte og ved gennemgang af anonymiseret egenregistrering har Analytisk Fællesskab udvalgt og beskrevet en række eksemplariske cases. Det er cases, der afspejler bredden af målgruppen, som Bindeleddet har i sin indsats. Baseret på valget af de eksemplariske cases har det efterfølgende været muligt at tælle sammen, hvor mange cases Bindeleddet har indenfor de forskellige grupper. Casestyper og antal benyttes til at opsummere de samlede kommunale foranstaltninger og potentielle gevinster. I Bindeleddets mentorskaber set stort set ingen frafald. Der er ganske få eksempler over årene, hvor mentorskabet er afsluttet f.eks. pga. fraflytning. Dette billede underbygges også af tidligere nævnte evalueringer, der viser Bindeleddets høje succesrate.

I tabel 2.1 nedenfor er listet fire typer af eksemplariske cases. A og B cases fra hhv. krisecenter og herberg samt C og D, som er unge i kontakt med Byindsatsen Esbjerg. Casene

er beskrevet ud fra en basissituation dvs., hvordan den unges situation så ud i den første kontakt med Bindeleddet og forventeligt ville se ud uden indsatsen fra Bindeleddet.

Tabel 2.1: Typer af cases, som Bindeleddet er i kontakt med

Case	Beskrivelse af cases før Bindeleddet	Bindeleddets indsats
A	Ung mor bor på krisecenter med sine børn. Er på kontanthjælp. I stor risiko for tilbagefald herunder at gå tilbage til dysfunktionelt og/eller voldeligt forhold	Mentorskab etableret i overgang fra krisecenter til egen bolig
B	Hjemløs ung mand på herberg af flere omgange. Flytter i egen bolig, men er i væsentlig risiko for tilbagefald herunder at miste lejlighed, blive hjemløs og vende tilbage til herberg	Mentorskab etableret i overgang fra herberg til egen bolig
C	Ung med psykisk mistrivsel og lettere sociale problemer. Skal flytte i egen bolig eller gør det allerede, og ønsker at få et arbejde, finde læreplads eller starte en uddannelse, men har ikke selv overskud til at handle på det og mestre hverdagslivet. Har sparsomt netværk og i visse situationer bor de stadig hjemme ved forældre, som har psykiske lidelser og/eller sociale udfordringer.	Byindsatsen Esbjerg
D	Ung med betragtelige psykiske udfordringer med tilbagevendende kontakt i psykiatrien og er på vej ind i en "ond spiral" herunder selvskade. Væsentlige problemer med at mestre sit hverdagsliv og holde fast i aftaler og sociale aktiviteter. Er ensom og isolerer sig.	Byindsatsen Esbjerg

3. Omkostninger ved drift af Bindeleddet

Bindeleddet har eksisteret siden 2020 og blev på daværende tidspunkt udviklet og etableret ved hjælp af fondsmidler. I dette afsnit gennemgås derfor blot de omkostninger, der er forbundet med at *drifte* Bindeleddet. Bindeleddet har i alt 8 ansatte, 90 frivillige og er i kontakt med ca. 500 unge i udsatte situationer årligt med 35 aktive mentorskaber.

Ifølge Bindeleddets årsrapport (2024) har Bindeleddet lønomkostninger for 2.661.800 kr. samt øvrige udgifter på 940.447 kr. (dækker over bl.a. revision, rejseudgifter, frivilligpleje mv.). Med et selvstændigt budget har Byindsatsen Esbjerg forventede, årlige udgifter på ca. 1.150.000 kr., som er fordelt på ca. 987.000 kr. på lønomkostninger og 163.000 kr. på øvrige udgifter. I alt koster det ca. 4.7 mio. kr. at drifte Bindeleddet pr. år.

4. Scenarier uden og med Bindeleddets indsats

I den kvalitative gennemgang og scenarieberegning af casene A-D, estimeres det, i det følgende afsnit, at unge voksne fra hhv. krisecenter, herberg og i andre udsatte situationer, der er i kontakt med Bindeleddet via mentorskab eller Byindsatsen Esbjerg, forventeligt benytter færre kommunale foranstaltninger i dag end, hvis de ikke havde været i Bindeleddets indsats og fået den støtte.

4.1 Scenarieberegning ved mentorskaber på krisecentre og herberg

I de udvalgte eksemplariske cases beskrives de unges basissituation, og det vurderes, at de unge ikke er i kontakt med andre lignende eller alternative tilbud til Bindeleddet. Beregningen af en kommunes etårige gevinst findes ved at trække de to følgende informationer fra hinanden:

- (med indsats) kommunale omkostninger, som er forbundet med den unge, der er i Bindeleddets indsats i et år, gældende fra sin fraflytning fra hhv. krisecenter og herberg til egen bolig med støtte fra Bindeleddets mentor
- (uden indsats) kommunale omkostninger ved basissituationen og et år frem; dvs. hvordan den unges situation ser ud første gang Bindeleddet er i kontakt med ham/hende på hhv. krisecenter og herberg samt et kvalitativt scenarie af, hvordan den unges situation potentielt kunne se ud over det kommende år uden Bindeleddets indsats - og hvilke kommunale foranstaltninger det kunne afstedkomme

Ud fra viden om case A er der lavet en scenarieberegning for, hvad der forventeligt ville ske med case A, hvis ikke hun var sat i kontakt med en mentor fra Bindeleddet (læs mere om case A i boksen ovenfor).

Som det ses af tabel 4.1, anføres det i et etårigt scenarie, at varigheden for en ung mor med børn på krisecenter er to måneder, som er en gennemsnitlig opholdslængde for kvinder på krisecenter³. Derpå antages det, at hun er flyttet i egen bolig med §85 støtte ca. 24 timer pr. uge med familiebehandling samt kontanthjælp. Det giver i alt forventet omkostninger for 617.430 kr. pr. år pr. borger.

I sammenligning beskrives de omkostninger, der er i forbindelse med, at den unge mor tilknyttes Bindeleddets mentorskab. Disse er på tilsvarende vis vurderet kvalitativt. Den unge mor bor i egen bolig med sine børn og er på kontanthjælp og er ikke tilknyttet andre kommunale foranstaltninger. Det giver i alt omkostninger for 153.450 kr. pr. år pr. borger. Her er årets opstart beregnet fra det tidspunkt, hvor den unge mor med børn flytter i egen bolig med støtte fra Bindeleddets mentorskab.

³ www.levudenvold.dk

Tabel 4.1: Perspektiver på kommunale foranstaltninger med og uden Bindeleddets mentorskab for målgruppe opsporet på hhv. krisecenter (A) og herberg (B)

Case	Estimering af kommunale foranstaltninger for en borger i 1 år – uden Bindeleddet	Omkostninger pr. år, pr. borger	Estimering af foranstaltninger for en borger i 1 år – med Bindeleddet	Omkostninger pr. år, pr. borger	Gevinst pr. år, pr. borger
A	Krisecenter med børn (2 mdr.) Egen bolig (10 mdr.) §85 støtte (24 t/uge) Familiebehandling Kontanthjælp	617.430	Egen bolig (12 mdr.) Kontanthjælp	153.450	463.980
B	Herberg (3 mdr.) Egen bolig (9 mdr.) §85 støtte (8 t/uge) Uddannelseshjælp (m. tillæg)	268.988	Egen bolig (12 mdr.) Uddannelseshjælp	83.964	185.024

Note: Se bilag 1 for prisestimer. Beregningen baserer sig på gns. 25 pct. statsrefusion og 10 pct. kommunale overhead. 1 år gælder fra det tidspunkt, hvor den unge voksne flytter i egen bolig med støtte fra Bindeleddet.

På lignende vis er der lavet en scenarieberegning for case B, altså for en ung hjemløs mand på herberg (læs mere om case B i boksen ovenfor). Som det ses af tabel 4.1, vurderes det, at case B, i en situation før sin kontakt med Bindeleddet, er i stor risiko for tilbagefald og for at vende tilbage til at bo på herberg af et par gange. Det antages, at han i den øvrige periode bor i egen bolig med §85 støtte i ca. 8 timer ugentligt samt er på uddannelseshjælp. Det giver i alt forventet omkostninger på 268.988 kr. pr. år pr. borger.

I sammenligning beskrives de omkostninger, som det vurderes, der er i forbindelse med, at den unge hjemløse tilknyttes Bindeleddets mentorskab. Den unge er flyttet i egen bolig og er uddannelsesparat og på uddannelseshjælp. Det giver i alt omkostninger for 83.964 kr. pr. år pr. borger. Her er årets opstart beregnet fra det tidspunkt, hvor den unge mand flytter i egen bolig med støtte fra Bindeleddets mentorskab.

4.2 Scenarieberegning ved Byindsatsen Esbjerg

Da de unge i Byindsatsen Esbjerg ikke nødvendigvis er i systemet hos kommunen, på det tidspunkt, hvor de kommer i kontakt med indsatsen, er de i princippet på daværende tidspunkt ikke nødvendigvis en "udgift" for kommunen.

Dog vurderes det, ud fra de kvalitative beskrivelser af målgruppen, at der er en væsentlig risiko for, at en vis andel af de unge, på den længere bane, kan ende i betragtelige vanskeligheder og økonomisk også udvikle sig til samfundsmæssige problemstillinger og omkostninger såsom misbrug, kriminalitet, indlæggelse i psykiatrien og hjemløshed.

Baseret på anonymiseret egen-registreringer fra Byindsatsen Esbjerg kategoriserer Analytisk Fællesskab de unge i tre grupperinger ud fra en antagelse om, hvad der vurderes at kunne ske

på sigt med de unge, uden hjælp fra Byindsatsen, herunder hvilke kommunale foranstaltninger de unge ville have behov for, for at kunne klare sig. De tre grupperinger er listet i tabel 4.2 og omkostningerne for scenarierne er beregnet pr. år pr. borger.

Tabel 4.2: Perspektiver på potentielle kommunale foranstaltninger for ved målgruppe i Byindsatsen Esbjerg

Case	Forventede foranstaltninger uden Byindsatsen Esbjerg	Gevinst pr. år, pr. borger
C 1	Klarer sig f.eks. starte uddannelse og bor i egen bolig	0
C 2	§82a-b (engangsydelse - let til moderat hjælp) Uddannelseshjælp Egen bolig (12 mdr.)	81.723
D	Botilbud §107 (12 mdr.) Uddannelseshjælp (m. tillæg)	740.430

Note: Se bilag 1 for prisestimer. Beregningen baserer sig på gns. 25 pct. statsrefusion og 10 pct. kommunale overhead

5. Samlede potentielle kommunale gevinster

Baseret på ovenstående afsnits scenarieberegninger og optællingen af antal lignende cases hos Bindeleddet, udregnes de forventede gevinster ved at gange disse to informationer med hinanden.

Bindeleddet har over en etårig periode 10 lignende cases fra krisecenter og 8 lignende cases fra herberg – begge fra et opland på 7 kommuner. Dertil har Byindsatsen i Esbjerg Kommune 75 cases over en etårig periode. Her er 15 cases, svarende til ca. hver femte kontakt hos Byindsatsen Esbjerg, ekskluderet fra den samlede beregning, da det i scenariet er blevet vurderet, at den andel forventeligt ville have kunnet klare sig selv uden hjælpen.

Tabel 5.1: Samlede potentielle kommunale gevinster pr. år

Type målgruppe	Indsats	Antal	I alt pr. år (kr.)	Pr. borger, pr. år (kr.)	Pr. kommune, pr. år (kr.)	Antal kommuner, der er opland for målgruppen
A	Krisecenter	10	4.639.800	463.980	662.829	7
B	Herberg	8	1.480.192	185.024	211.456	7
C1	Byindsats	15	0	0	0	1
C2	Byindsats	55	4.494.765	81.723	4.494.765	1
D	Byindsats	5	3.702.150	740.430	3.702.150	1
I alt		94	14.316.907			

Note: Se bilag 1 for prisestimer. Beregningen baserer sig på gns. 25 pct. statsrefusion og 10 pct. kommunale overhead. *7 kommuner ved målgruppe A-B og 1 kommune ved målgruppe C-D.

Som det ses i tabel 5.1, estimeres den samlede kommunale gevinst grundet Bindeleddets indsats til at være lidt over 14 mio. kr. pr. år. I tabellen vises desuden gevinsten per borger og per kommune for et år.

6. Konkluderende opsummering

Sammenholder man omkostningerne ved at drifte Bindeleddet på ca. 4.7 mio. kr. årligt med de potentielle kommunale gevinster på ca. 14 mio. kr. årligt, kan det på dette metodiske grundlag opsummeres, at Bindeleddet tjener sin indsats ind og skaber potentielle kommunale gevinster på ca. 10 mio. kr. pr. årligt.

6.1 Følsomhed og usikkerhed

Den økonomiske evaluering er forbundet med en række usikkerheder, da den baserer sig på kvalitative informationer og scenarieberegninger med dertilhørende antagelser og hypoteser. Derfor skal man have analysens begrænset udsagnskraft med i sine overvejelser, når man formidler analysens resultater.

Analysen har ikke inddraget en vurdering af resultaternes følsomhed dvs. en potentiel variation og bredde i resultaterne, hvis scenarieberegningen var lavet på andre antagelser og værdier. Det kunne f.eks. være ved et større eller mindre antal borgere; på et andet udfald såsom en anbringelse af et barn for ung mor på krisecenter; for færre eller flere perioder som hjemløs på herberg; for større succesfuldt udfald for borgere f.eks. ung hjemløs, som ender i uddannelse og dermed er ude af uddannelseshjælpen osv. Det ses indimellem i lignende analyser, at der antages en følsomhedsbredden på +/- 10 pct.

Bilag 1 – Prisestimater

Priser for de forskellige tilbud og foranstaltninger varierer kommuner imellem. I nærværende scenarieberegning er nedenstående prisestimater fra 2025 benyttet. For at forenkle beregningen og formidlingen af analysens resultater er den statslige refusion til kommunen sat til den samme procentsats på 25 pct. og den kommunale overhead sat til 10 pct.

Kategori	Beskrivelse	Pris (kr.)
Krisecenter	Gennemsnitlig pris pr. døgn for mor med to børn, inkl. støtte/psykolog.	1500
Herberg	Gennemsnitlig pris pr. døgn	600
Botilbud §107	Gennemsnitlig pris pr. døgn	2333
Kontanthjælp	Grundsats enligforsøger med børn	15500
Uddannelseshjælp	Uden tillæg	6997
Uddannelseshjælp	Med tillæg	12770
§85 støtte	Gennemsnitlig pris pr. time	400
§82 a-b	Engangsbeløb	25000
Familiestøtte og - behandling	Engangsbeløb	50000

Nødvendigt
forslag ☐

Forslag til ønsket
udvikling ☐

Kompenserende
besparelse ☐

Fastholdelses-
forslag x

1. Tilskud til Headspace (indsatsområde/resultatkrav)

2. Beskrivelse af forslag (handling inkl. opfølgning)

Sundhed, Omsorg & Socialudvalget har i forbindelse med Budget 2026-29 fået til opgave at gennemgå henholdsvis tilbudsviften på socialområdet og kriterierne for at kunne søge om Servicelovens § 18 midler i løbet af 2026 med henblik på at styrke rammerne for samarbejdet med de frivillige sociale organisationer.

På denne baggrund blev der i april 2026 nedsat en intern arbejdsgruppe med det formål at udarbejde materiale, som kan danne vidensgrundlag for budgetarbejdet i forbindelse med Budget 2027-30.

Analysen af organisationerne har taget udgangspunkt i data såsom formål, målgrupper, belægningsprocenter og overlap med andre organisationer med mere. Herudover er der foretaget en række interviews med kommunale ledere og medarbejdere fra tilbud, som har et bredt samarbejde med de forskellige organisationer. Der er også gennemført interview med en repræsentant for Børn & Kultur.

Ved budgetvedtagelsen for Budget 2026-29 blev det besluttet, at fire organisationer skulle modtage et etårigt tilskud i 2026. De fire organisationer modtog samlet 2,7 mio. kr. fordelt således:

- Reden 750.000 kr.
- Kirkens Korshær 500.000 kr.
- Ballast 700.000 kr.
- Bindeleddet 750.000 kr.

Desuden fik Headspace tildelt 400.000 kr. af Social & Arbejdsmarkedsudvalget den 2. december 2025.

Dette fastholdelsesforslag vedrører **Headspace**

Headspace er et mentalt sundhedsfremmende tilbud, der på et tidligt stadie kan møde børn og unge med problemer og støtte dem i at vende tilbage til deres eget livsspor, inden problemerne udvikler sig og medfører store omkostninger for både barnet/den unge selv og samfundet.

Headspace tilbyder åben, anonym og gratis rådgivning til børn og unge, hvor man kan gå direkte ind fra gaden. Der er åbent tre dage om ugen fra kl. 12.00 – 18.00.

Headspace opfattes som et godt tilbud til unge, der ikke ønsker at benytte kommunale tilbud. Tilbuddet opfattes ikke som en integreret del af Esbjerg Kommune, som de ellers brander sig som. Esbjerg Kommune sender ikke mange borgere til Headspace. Det er uklart, hvad den reelle volumen i Headspace er. Herunder hvor mange unikke borgere, som benytter tilbuddet.

Før budgettildelingen for 2026 på yderligere 400.000 kr. har Headspace modtaget 360.000 kr. for 2024, 2025 og 2026 fordelt med henholdsvis 300.000 kr. til drift og 60.000 kr. til forbrugsudgifter. Derudover får Headspace stillet gratis lokaler på Tobakken til rådighed.

Forvaltningen anbefaler, at Headspace fremadrettet bevilges den oprindelige tildeling på 360.000 kr. i forbindelse med Sundhed, Omsorg & Socialudvalgets tildeling af §18 midler i efteråret 2026.

Forvaltningen anbefaler derfor ikke at fortsætte bevillingen på de 400.000 kr., som blev givet i 2026.

Headspaces foreløbige ansøgningsmateriale er vedhæftet dette budgetforslag. Det endelige materiale bliver fremsendt, når forvaltningen har fået det i hænde.

3. Ændring af målsætninger / serviceniveau

-

4. Økonomi

Beløb i 1.000 kr.	2027	2028	2029	2030
Indsatsområde / resultatkrav				
-Tilskud til Headspace	400,0	400,0	400,0	400,0
Anlæg	0,0	0,0	0,0	0,0
Drift	400,0	400,0	400,0	400,0
Områdets totale budget	0,0	0,0	0,0	0,0

5. Finansiering ved øgede driftsudgifter

-

6. Personale- og arbejdsmiljømæssige konsekvenser (antal årsværk)

-

7. Konsekvenser for andre politikområder

-

8. Tidligere besparelser / udvidelser

-

Arne Nikolajsen
Direktør for Fritid, Sundhed & Omsorg i Esbjerg Kommune

Den 7. juli 2025

Ansøgning om styrket kontrakt til headspace Esbjerg

Baggrund for ansøgningen

Den nuværende kontrakt mellem Esbjerg Kommune og headspace Danmark udløber og skal derfor genforhandles i indeværende år.

Alle byrådsmedlemmer og forvaltningen i Esbjerg Kommune modtog i foråret vores årsrapport for 2024 med seneste tal og resultater, hvor vi samtidig gjorde opmærksom på ønsket om at genforhandle kontrakten med fokus på de oprindelige elementer i vores kontraktmodel herunder; at komme tilbage som en fast del af det kommunale budget, at komme tilbage på en fast bevillingsramme på 700.000 kr. årligt, at understøtte brobygningsformålet ved at genindsætte en fremskudt kommunal medarbejder på 15 timer ugentligt og at sikre en lang tidshorisont i samarbejdsaftalen.

Disse kontraktlige grundelementer er gældende for samarbejdet i alle kommuner landet over, hvor headspace er til stede, og skal derfor ses som vores udgangspunkt for at lykkes med vores målsætninger i en given kommune.

Samarbejdet i Esbjerg Kommune har leveret væsentlige resultater i mere end 10 år, og vi ser frem til sammen at kunne fortsætte på samme høje aktivitetsniveau mange år frem. Nedenfor og i tilhørende bilag listes en samlet sagsfremstilling herunder argumentation og overblik over resultaterne gennem tiden, vores statslige og kommunale budgetmodel samt en skitsering af vores sideløbende projektindsatser og datagrundlag.

Sagsfremstilling

headspace Esbjerg har siden 2014 tilbudt samtaler og støtte til børn og unge i Esbjerg Kommune, som et vigtigt bidrag til indsatsen mod mistrivsel blandt kommunens børn og unge. headspace Esbjerg har i alle årene markeret sig som en stærk og helt nødvendig lokal aktør i indsatsen for bedre mental trivsel i et godt og tilidsfuldt samarbejde med Esbjerg Kommune.

Tallene herunder dokumenterer den store indsats (se bilag 1):

- 5.811 unge har fået individuel rådgivning.
- 10.264 individuelle rådgivningssamtaler er afholdt.
- 20.713 unge har mødt headspace på udgående aktiviteter i Esbjerg Kommune.

I en ny evidensbaseret effektevaluering fastslås det, at headspace Danmarks rådgivning øger unges trivsel. I evalueringen, udarbejdet af forskere fra Region Hovedstadens Psykiatri, konkluderes det også, at den øgede trivsel kan mindske risikoen for at udvikle psykisk sygdom hos unge (se bilag 2).

headspace arbejder datadrevet ved systematisk at indsamle og analysere viden fra unge og frivillige for løbende at tilpasse og styrke indsatsen. Data bruges til kvalitetssikring, strategisk udvikling og til at doku-

mentere effekt over for samarbejdspartnere. Derudover danner data grundlag for nye initiativer, der imødekommer lokale behov og aktuelle tendenser hos målgruppen.

Dertil kommer, at headspace Danmark er akkrediteret af RådgivningsDanmark. Akkrediteringen er i tråd med Folketingets ønske om at synliggøre, sikre og løfte kvaliteten i civilsamfundets sociale rådgivningsbranche. Desuden blev headspace som det eneste civilsamfundstilbud nævnt i regeringens udspil til en ny aftale om psykiatrien. **Endelig er headspace den centrale samarbejdspartner for kommunerne i forhold til det lettilgængelige kommunale behandlingstilbud, som er under etablering i 2025 landet over.** Vi står derfor på et solidt fagligt grundlag i vores indsats for at forbedre trivslen blandt børn og unge i Danmark.

Økonomisk er headspace Danmark fast forankret på finansloven med en årlig bevilling på 40 mio. kr. De 38 headspace-centre i landet er finansieret af kommunale driftstilskud, et statsligt bidrag fra Sundhedsministeriet og private bidrag fra fonde, virksomheder og borgere. I 2024 og 2025 har Esbjerg Kommune årligt bidraget med 300.000 kr. fra §18-midlerne. Esbjerg Kommune har frem til 2021 ydet 600.000 kr. årligt i driftsstøtte.

De kommunale driftstilskud er en integreret og fast del af økonomien i headspace-centre landet over. Det er derfor hverken økonomisk eller politisk holdbart, at lokale headspace-centre videreføres i længere tid uden fuld kommunal medfinansiering. Det nuværende kommunale driftstilskud i Esbjerg er langt under, hvad øvrige kommuner med et headspace bidrager med.

Vi ansøger derfor Esbjerg Kommune om en fast årlig bevilling på 700.000 kr. årligt fra 2026 til headspace Esbjerg.

Som det eneste civilsamfundstilbud har headspace fremskudte kommunale og regionale medarbejdere integreret i den daglige drift i headspace landet over. I Esbjerg stiller Region Syddanmark således medarbejdere fra psykiatrien til rådighed tirsdag og onsdag i tidsrummet 13.00-17.00 dvs. 8 timer per uge. headspace Esbjerg har imidlertid været uden kommunal fremskudt medarbejder i mange år (se bilag 3 for en nærmere beskrivelse).

Dertil søger vi om, at der igen tilknyttes en fremskudt kommunal medarbejder til headspace Esbjerg i 15 timer om ugen, som det er tilfældet i headspace-centre landet over. Det kan også være en trappemodel, hvor Esbjerg Kommune i 2026 bidrager med 10 fremskudte timer ugentligt og fra 2027 med 15 fremskudte timer ugentligt.

Aktuelt kører headspace Esbjerg en række indsatser, som er finansieret af private fonde:

- **Mary Fonden** støtter initiativet 'LIFT', som styres af kommunen. Her bidrager headspace Esbjerg med en medarbejder til at opspore og brobygge ensomme unge i kommunen. Esbjerg Kommune har rost og anerkendt vores indsats.
- **Det Obelske Familiefond** støtter et initiativ på Rybners, hvor headspace i samarbejde med campusledelsen, har etableret et fast tilbud med en ugentlig åbningsdag. Direktøren for Rybners er meget tilfreds og ser gerne, at vi er en fast del af campus uanset og uden tidsbegrænsning.

- **Trygfonden** støtter initiativet 'Sammen om unge i trivsel' som involverer unge og pårørende fra kommunen for at kvalificere støtteværktøjer til familier og pårørende til unge i mistrivsel.

Sideløbende har vores indsats 'mindU' bidraget til at konfirmander i hele stiftet har fået tilbudt et workshop-forløb ifm. deres konfirmationsforberedelse, hvilket er blevet taget godt imod og været til stor glæde for både unge og præsterne.

Initiativerne og de tværgående indsatser vidner om behovet og relevansen for målrettede tilbud til unge i Esbjerg Kommune. Takket være de mange private initiativer er der i dag ansat fem medarbejdere i headspace Esbjerg, hvilket er dobbelt så mange som i et typisk headspace-center.

Hvis vi skal fortsætte vores høje aktivitetsniveau og fortsat udvikle headspace Esbjerg til gavn for unge i hele kommunen, er det nødvendigt, at Esbjerg Kommune igen støtter helhjertet op om headspace Esbjerg i form af et fuldt kommunalt tilskud og i form af fremskudte kommunale timer.

Med ønsket om en god sommer 😊

Med venlig hilsen

Direktør Trine Hammershøj